

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
ADMINISTRATION ACCORDING TO SANGAHAVATTHU IV OF SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN KHON SAWAN DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE

พระใบฎีกาตรารุณี มหาลาโก (หงษ์คำ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

การบริหารงานตามหลักสังกัดวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

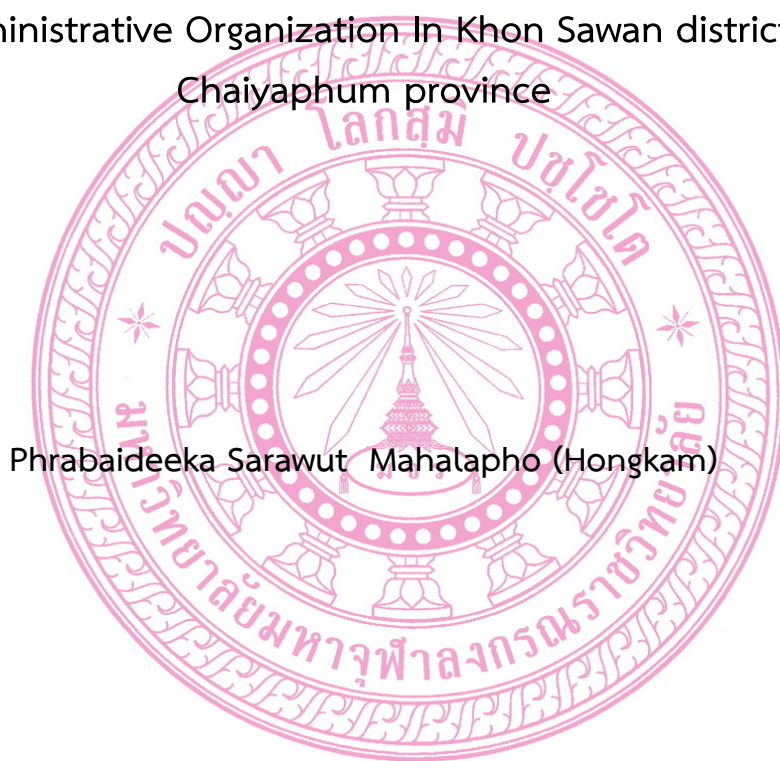

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Administration According to Sanghavatthu IV Of Sub-district
Administrative Organization In Khon Sawan district,
Chaiyaphum province

Phrabaideeka Sarawut Mahalapho (Hongkam)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Public Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
คอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(พระสุธีธรรมานันท์, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี)

กรรมการ

(ดร.ปัญญา คล้ายเดช)

กรรมการ

(ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมบัณฑิตวิทยาลัย

ดร.ปัญญา คล้ายเดช

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

พระใบฎีกาสุรารักษ์ มหาลาโม

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัย : พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาภ (หงษ์คำ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

: ดร.ปัญญา คล้ายเดช ป.ธ.๗, พธ.บ. (เศรษฐศาสตร์),
รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์), Ph.D. (Pol.Sc.)

: ผศ.ดร. ขาญชัย ฮวดศรี ป.ธ.๓, พธ.บ. (สังคมศึกษา), M.A. (Pol. Sc.),
Ph.D. (Soc.Sc.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (๒) ศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ (๓) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (๔) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๑๔๘ คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) และสัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ คน โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๙๓.๕๔ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) เขียนเป็นความเรียงประกอบบริบท

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

(๑) พนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒ มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๑๐ ปี ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖

(๒) พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 3.56, 3.69, 3.71, 3.60$ ตามลำดับ)

(๓) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๔) แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกในการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบสุข

Thesis Title : Administration According to Sangahavatthu IV Of Sub-district Administrative Organization In Khon Sawan district, Chaiyaphum province

Researcher : Phrabaideeka Sarawut Mahalapho (Hongkam)

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Panya Klaydesh, Pali VII, B.A.(Econ.), M.P.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

: Assist. Prof. Dr. Chanchai Huadsri, Pali III, B.A. (Social study.), M.A.(Pol. Sc.), Ph.D. (Soc.Sc.)

Data of Graduation : 22 January 2014

Abstract

This research aims to (1) examine the individual factors of the respondents, (2) To study the administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district, administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province, (3) to compare the administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district, administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province by personal factors, and (4) to study the development of the guidelines of administration according to Four Sangahavatthu of sub-district administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province.

This research was conducted by Research Integrated (Mixed Method) by quantitative research. a research survey and qualitative research by using with the key informants The samples used in the research, included all officials and employees of the district Administrative Office in Khon Sawan, Chaiyaphum province 148 people by a simple random (Sample Random Sampling) and interviewed Permanent Tambon Khon Sawan District, Chaiyaphum province is a major contributor to all 9 of 9 people by using a specific method (Purposive Sampling). The tool used for data collection was a questionnaire and interview form that the researcher created. The query has a reliability confidence equal to 0.9354 by analysis of frequency, percentage, mean and standard deviation. To test for the (t-test) analysis, ANOVA (One way analysis of variance) and test the difference of mean is paired with a different significance least (Least Significant Difference: LSD) and lead. Information obtained from interviews and content analysis, ware analyzed using content analysis (Content Analysis Technique) and is written as an essay accompanying context.

The results of the study were: -

(1) The employees sub-district the majority were female, 95 people 64.2 percent age 31 - 40 years, 79 people, 53.4 percent, have a bachelor's educational degree, 84 people 56.8 percent, work experience, 6-10 years, 61 people, 41.3 percent and monthly income 10,001 - 15,000 THB 72 persons 48.6 percent.

(2) The employees sub-district has the administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district; administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province was in high level (= 3.64). When considering each aspect it was found that, sub-district staff has the administration according to Four Sangahavatthu in the each aspect : Dana, Piyavaca, Atthacariya, and Samanattata, it was found that these were in high level. (=3.56, 3.69, 3.71, 3.60, respectively).

(3) For the comparison of the administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district, administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province by classifying the personal factors, the employees sub district the gender having, age, education, experience and monthly income differently. The administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district, administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province indicated no difference, which rejects the hypothesis.

(4) The ways for the development of the guidelines administration according to Four Sangahavatthu of Sub-district, administrative organization in Khon Sawan District, Chaiyaphum province, is the raising awareness generous support in helping each other, be polite, Respectful, have equality, non-discrimination and to create a peaceful society.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี จากความกรุณาของกรรมการที่ปรึกษา ทั้ง ๒ ท่าน อันประกอบด้วย ดร.ปัญญา คล้ายเดช อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ผศ.ดร. ชานูชัย ฮวดศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์ แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาโชวี ทสสนียो ดร.ประธานกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์, ดร.ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสำราญ กมนสหัส ดร., ผศ.ดร.สุวิน ทอ้งปั่น, ดร.อุดร จันทวัน, อาจารย์นิเทศ สนั่นนารี, และนางพัชฌณ โสมา บุตร, ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำคำปรึกษา ชี้แนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แก่ผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อให้วิทยานิพนธ์เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเมตตาของทุกท่านที่กล่าวมา ขอกราบขอบพระคุณและอนุโมทนาขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณนายกองค้การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอคอนสวรรค์ ทั้ง ๙ แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย และขอขอบคุณนายก องค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณของคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิดที่มีพระคุณมากมายสุดที่จะพรรณนา รวมถึงคณะพระอาจารย์และคณาจารย์ของคณะสังคมศาสตร์และศูนย์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการความรู้และคำแนะนำในด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตทุกท่าน สำหรับน้ำใจและมิตรที่มีให้แก่งานด้วยดี เสมอตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยขอถวายเป็นเครื่องบูชาแด่พระพุทธศาสนาที่ก่อให้เกิดสติปัญญา และคุณูปการอันมหาศาลแก่ทุกผู้ทุกนาม และผู้มีกุศลจิตทุกท่าน ขอให้ได้รับอานิสงส์นี้โดยทั่วกัน เทอญ

พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ (หงษ์คำ)

ธันวาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภาพ	ฌ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสังคหวัตถุ ๔	๑๕
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๕
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	๒๙
๒.๕ การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์	๓๘
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๘
๒.๗.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร	๖๘
๒.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔	๗๑
๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	๗๖
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๐

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๒
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๒
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๘๒
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๔
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๙
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๙๑
๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๙๒
๔.๒ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	๙๔
๔.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	๙๙
๔.๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	๑๐๕
๔.๕ แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	๑๐๙
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๒๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๒
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	๑๒๙
บรรณานุกรม	๑๓๑
ภาคผนวก	๑๓๘
ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๓๙
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๕๐
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	๑๕๒
ภาคผนวก ง ตารางค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	๑๕๔
ภาคผนวก จ แบบหนังสือขอความอนุเคราะห์ต่างๆ	๑๕๙
ประวัติผู้วิจัย	๑๖๙

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ ตารางจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๘๓
๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของพนักงานส่วนตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๙๒
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม	๙๔
๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านทาน	๙๕
๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปิยาวา	๙๖
๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านอรรถจริยา	๙๗
๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านสมานัตตา	๙๘
๔.๗ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศของพนักงานส่วนตำบล	๙๙
๔.๘ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ	๑๐๐
๔.๙ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๑
๔.๑๐ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	๑๐๒
๔.๑๑ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๐๓
๔.๑๒ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดเหตุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดย จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล	๑๐๔
๔.๑๓ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านทาน	๑๐๕
๔.๑๔ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านปิยาวา	๑๐๖
๔.๑๕ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านอรรถจริยา	๑๐๗
๔.๑๖ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านสมานัตตา	๑๐๘
๔.๑๗ สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	๑๒๔
๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๑๒๐

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

๒.๑ แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

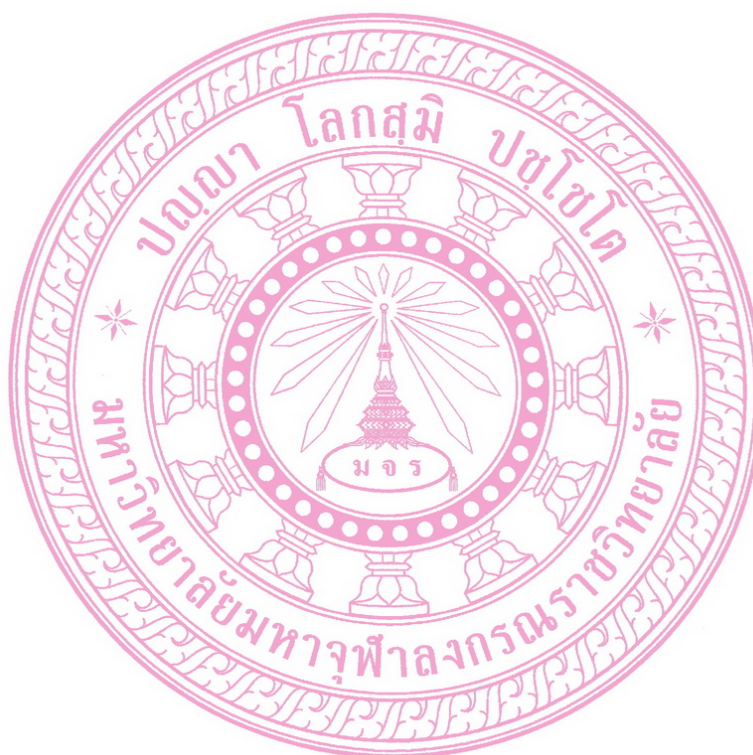
๓๑

๒.๒ แสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓๒

๒.๓ แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

๘๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักในการอ้างอิง ซึ่งพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยจะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า. เช่น อง.นวก. (ไทย) ๒๓/๕/๔๓๙-๔๔๑. หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนินบาต ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๓ ข้อที่ ๕ หน้า ๔๓๙-๔๔๑ เป็นต้น

พระสุตตันตปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์
๒๑	องจตุกก (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนินบาต (ภาษาบาลี)
๒๑	องจตุกก (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนินบาต (ภาษาไทย)
๒๓	องนวก (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนินบาต (ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในยุคปัจจุบัน รัฐบาลมีแนวคิดส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการกระจายอำนาจสู่การปกครองท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน เกิดความสนใจเข้าใจสภาพแวดล้อมของสังคมชุมชนรอบด้าน เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาและกำหนดนโยบาย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

แนวคิดนี้เองที่ทำให้เกิดองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยมีการตราไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๒ ด้วยเรื่องอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๔๖ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ องค์การปกครองท้องถิ่นโดยมีหลักสำคัญอยู่ที่การเป็นอิสระขององค์การปกครองในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายการวางแผนการบริหารงานการเงิน หรืองานบุคคลหลักในการจัดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐและหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารในส่วนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาสองประเภท ประเภทแรกเป็นสมาชิกสภาโดยตำแหน่งประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลประเภทที่สองเป็นสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนหมู่บ้านละ ๒ คน ส่วนคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย กำนันเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านอีกไม่เกิน ๒ คน และสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งอีกไม่เกิน ๔ คน รวมแล้วมีคณะกรรมการบริหารได้ไม่เกิน ๗ คน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยได้มีการแก้ไขในหมวด ๔ ว่า ด้วยเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๕ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

ในกลางปี พ.ศ.๒๕๔๖ รัฐสภาได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗^๑ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยได้มีการยกเลิกชื่อเรียกคณะกรรมการบริหารและกรรมการบริหาร ให้ใช้ชื่อคณะผู้บริหารและชื่อเรียกประธานกรรมการบริหารเปลี่ยนเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานกรรมการบริหารเปลี่ยนเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เปลี่ยนชื่อเรียกข้อบังคับตำบล เป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลและยกเลิกไม่ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการคณะผู้บริหาร

การปรับโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งสำคัญเกิดขึ้นอีกครั้งในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ หลังจากมีการแก้ไขเพิ่มพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลไปเมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่เป็นการแก้ไขในรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกแต่ยังคงให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นในการปกครองเช่นเดียวกับที่ผ่านมา หลักการก็เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจสนองความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการนำบริการของรัฐลงสู่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

ในการบริหารงานองค์กรจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันเป็นระบบทุนนิยม หรือบริโภคนิยมที่มีการแสวงหากำไรและมีการแข่งขันกันสูง เพื่อให้เหนือกว่าคู่แข่งทั้งในเชิงบริหารงานและการพัฒนาองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายและเป้าหมายขององค์กรจึงมีหลักการบริหารสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้กับหลักการบริหารแบบเดิม เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการทำให้สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ ปัจจุบันมีนักวิชาการทางตะวันตกกำลังให้ความสนใจการประยุกต์ใช้หลักการทางพุทธศาสนากับการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยมีความเชื่อว่าการที่จะใช้หลักการวิธีการหรือเทคนิคการบริหารทางตะวันตกเพียงอย่างเดียว นั้น เป็นหลักการที่ยึดถือกับวัตถุมากกว่าจิตใจคนรวมทั้งมีผู้แพ้ผู้ชนะมีการแข่งขันสูงและมุ่งหวังผลกำไรมากเกินไป ปัจจุบันมีองค์กรใหม่เกิดขึ้นมากมายแต่ก็ล้มสลายในเวลาอันรวดเร็วเช่นเดียวกัน ขณะที่องค์กรของพุทธศาสนาซึ่งเกิดมานานกว่า ๒,๐๐๐ ปี เหตุใดจึงสามารถยืนหยัดมาได้จนถึงปัจจุบันนี้ ทำให้เกิดประเด็นที่น่าสนใจเข้าไปศึกษาว่า องค์กรพุทธศาสนามีการบริหารจัดการอย่างไร การใช้ธรรมะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารองค์กรได้จริงหรือไม่ และในปี ๒๕๓๓ องค์กร IMF และ UNDP ได้เริ่มต้นนำหลักธรรมาภิบาลมาช่วยในการบริหารองค์กร^๒ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า นักวิชาการด้านบริหารเริ่มตระหนักถึงการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาช่วยในการบริหารนั่นเอง

^๑ โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๒), หน้า ๒๕๔.

^๒ ไชยวัฒน์ คำชู, รศ.ดร., ธรรมาภิบาลการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์น้ำฝน, ๒๕๔๕), หน้า ๒๕.

ในส่วนของประเทศไทยเริ่มนำนโยบายการใช้หลักธรรมาภิบาลมาช่วยในการบริหารงานส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒^๓ จะเห็นว่ารัฐบาลได้เริ่มตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงานแล้ว และหลักสังคหวัตถุ ๔ ก็เป็นหลักธรรมอันหนึ่งซึ่งช่วยให้การบริหารงานในองค์การเป็นไปด้วยความราบรื่น เพราะหลักสังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักการสงเคราะห์หรือเป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี^๔ เป็นธรรมที่จะช่วยให้องค์การมีการบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพอันประกอบด้วยทาน ปิยาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา เพราะเมื่อผู้บริหารรู้จักใช้สังคหวัตถุ ๔ ในการบริหารคนในองค์การอย่างถูกต้องจะทำให้เกิดการร่วมมือกันด้วยความเต็มใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกิดความเสมอภาคมีความขยันขันแข็งในการทำงาน สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สำหรับนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารในด้านต่างๆ ภายในองค์การให้มีความสอดคล้องกับหลักสังคหวัตถุ ๔ และสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีอันเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- ๑.๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

^๓ สำนักฝึกอบรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สถาบันพระปกเกล้า, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๑), หน้า ๔๙.

^๔ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), ธรรมบุญชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓)

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๓.๒.๑ ตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและรายได้ต่อเดือน

๑.๓.๒.๒ ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๒๔๐ คน

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๙ แห่ง

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับใด

๑.๔.๓ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๔.๔ แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ควรเป็นอย่างไร

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พนักงานส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งในทางวัตถุและบุคคลมาดำเนินการภายในส่วนงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด

หลักสังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักพุทธธรรมอันที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้, หลักการสงเคราะห์ คือช่วยเหลือกันที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ไมตรีต่อกันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน ในการปฏิบัติงานต่อพนักงานและเพื่อนร่วมงานในองค์กรประกอบด้วย หลักทาน หลักปิยวาจา หลักอรรถจริยา และหลักสมานัตตตา

หลักทาน หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยการให้การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของให้สิ่งที่มีมูลค่าและให้ธรรมะ เช่น สวัสดิการ รางวัล โบนัส การสอนงาน การฝึกอบรม ให้กำลังใจ ให้อภัย แก่พนักงานเพื่อนร่วมงานหรือผู้เดือดร้อนภายในองค์กร

หลักปิยวาจา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการเจรจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดถ้อยคำที่เป็นจริงไพเราะและถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งกัน ใช้คำพูดที่ทำให้พนักงานเพื่อนร่วมงานรู้สึกประทับใจและมีกำลังในการทำงาน

หลักอรรถจริยา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประพฤติให้เป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายตนเองและคนอื่น การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อพนักงาน เพื่อนร่วมงานในองค์กรผ่านกิจกรรมต่างๆ หรือประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ได้ในที่สุด

หลักสมานัตตตา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการนำตนเข้าไปเชื่อมสมานกับคนอื่น หรือคงเส้นคงวา เสมอต้นเสมอปลายในการนำไปปฏิบัติ โดยการให้ความสำคัญต่อองค์กร และพนักงานในองค์กรให้มีระบบ มีมาตรฐานในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

องค์การบริหารงานส่วนตำบล หมายถึง องค์การท้องถิ่นที่ทำหน้าที่บริหารงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารงานส่วนตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย

พนักงานส่วนตำบล หมายถึง พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ได้ทราบปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๒ ทำให้ได้ทราบการบริหารงานของตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๓ ทำให้ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๔ ทำให้ได้ทราบแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๕ ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานโดยยึดหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพได้

บทที่ ๒

ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภออำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นส่วนตามลำดับดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ ๔
- ๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๕ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกอนสวรรค์
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
 - ๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔
 - ๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๗ กรอบแนวความคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารพบว่ามีความรู้ที่นำเสนอไว้ ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารนับว่าเป็นศาสตร์ทางสังคมเป็นการจัดการระเบียบภายในองค์กรอย่างเป็นระบบคือ มีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่เชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรสูงสุดองค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้น มีปัจจัยสำคัญอยู่หลายด้านรวมทั้งทักษะของผู้บริหารว่ามีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานมากน้อยเพียงพอที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ หรือสามารถประยุกต์เอาความรู้และหลักการทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอย่างไร ดังนั้นการเรียนรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจความหมายและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ได้มีนักวิชาการมากมายหลายท่านให้ความหมายของการบริหารไว้ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

สิรภพ เหล่าลาภะ ได้ให้ความหมายไว้ ๒ นัย คือ ๑) คำว่าบริหารมาจากภาษาบาลีว่า ปริหาร มาจากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และหรรธาตุ ในความนำไป ดังนั้นคำว่าบริหารจึงแปลว่า นำไป โดยรอบ อีกสำนวนหนึ่งคำว่าบริหาร แปลว่า อ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ปถหปริหริตสมตโต” แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนีหลีกหนีหลบซึ่งปัญหา หรือแปลว่าผู้สามารถบริหารปัญหาและนำปัญหาไปโดยรอบหรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป ๒) คำว่า บริหารแปลมาจาก

ภาษาอังกฤษว่า Administer และ Administration แปลความหมาย คือ การปกครองดำเนินการ
 อำนวยความสะดวกจัดให้ว่างส่งเสริมและบำรุง^๑

วิช วิชาบริหาร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีความเห็นว่า การบริหารในฐานะที่เป็นกระบวนการ
 การ หรือกระบวนการบริหาร เกิดได้จากหลายแนวคิด เช่น โปสเตอร์บ (POSDCORB) เกิดจากแนวคิด
 ของ ลูเทอร์ กุลลิก (Luther Gulick) และ ลินดอล เออร์วิค (Lyndall Urwick) ประกอบด้วยขั้นตอนการ
 บริหาร ๗ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล
 (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting)
 และการงบประมาณ (Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ เฮนรี ฟาโยล (Henry
 Fayol) ประกอบด้วย ๕ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การ
 บังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling)
 หรือรวมเรียกว่า พอคค์ (POCCC)

วิช วิชาบริหาร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แบ่งการบริหารตามวัตถุประสงค์หลักของการ
 จัดตั้งหน่วยงานไว้ ๖ ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเรียกว่า การบริหารรัฐกิจ (public
 administration) หรือการบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือ การให้บริการสาธารณะ
 (public services) ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจน
 การพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ เป็นต้น การบริหารส่วนนี้เป็นการบริหารของหน่วยงานของ
 ภาครัฐ (public or governmental organization) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วน
 ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม
 หรือเทียบเท่า การบริหารงานของจังหวัดและอำเภอ การบริหารงานของหน่วยการบริหารท้องถิ่น
 หน่วยงานบริหารเมืองหลวง รวมตลอดทั้งการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ส่วนที่สอง การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐกิจซึ่งเรียกว่า การบริหาร ธุรกิจ
 (business administration) หรือการบริหารภาคเอกชน หรือการบริหารของหน่วยงานของเอกชนซึ่ง
 มีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อการแสวงหากำไร หรือการแสวงหากำไรสูงสุด (maximum
 profits) ในการทำธุรกิจ การค้าขาย การผลิตอุตสาหกรรมหรือให้บริการ เห็นตัวอย่างได้อย่างชัดเจน
 จากการบริหารงานของบริษัทห้างร้านและห้างหุ้นส่วนทั้งหลาย

ส่วนที่สาม การบริหารของหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ (non-governmental
 organization) ซึ่งเรียกละย่อว่า หน่วยงาน เอ็นจีโอ (NGO.) เป็นการบริหารงานของหน่วยงานที่ไม่แสวง
 หาผลกำไร (non-profit administration) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือ การไม่แสวงหาผล
 กำไร (non-profit) เช่นการบริหารของมูลนิธิและสมาคม

ส่วนที่สี่ การบริหารงานของหน่วยงานระหว่างประเทศ (international organization) มี
 วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การบริหารงานของสหประชา
 ชาติ (United Nations Organization) องค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization)
 และกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN)

^๑ สิริภพ เหล่าลาภะ, พุทธศาสตร์การเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๐.

ส่วนที่ห้า การบริหารงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานขององค์กรส่วนนี้เกิดขึ้นหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มืองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เช่น การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น องค์กรดังกล่าวนี้ถือว่า เป็นหน่วยงานของรัฐเช่นกัน แต่มีลักษณะพิเศษ เช่น เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วย งานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ส่วนที่หก การบริหารงานของหน่วยงานภาคประชาชน มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมา เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผู้ให้บริการ^๒

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ทักษะที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ต้องมีการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ทฤษฎีที่เชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าและผ่านการค้นคว้าและพิสูจน์โดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะ และศาสตร์เชิงสังคมที่อาศัยความรู้ความสามารถประสบการณ์ ทักษะของผู้บริหารแต่ละคนซึ่งมีไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กร เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรทั้งตัวบุคลากรภายในองค์กร และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพโดยมีหลักใหญ่ๆ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การอำนวยการ การจัดบุคลากร การประสานงาน การประเมินผลรวมทั้งการรายงานผลการปฏิบัติงาน

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ในปัจจุบันองค์กรมีการขยายตัวและสลับซับซ้อนมากขึ้น นักทฤษฎีและผู้บริหารสมัยใหม่จึงหันมาสนใจศึกษาพฤติกรรมขององค์กรมากขึ้น เพราะคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กรและองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งทุกๆ ส่วนมีความสัมพันธ์กันและมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานและเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแนวคิดมากมายเกี่ยวกับการบริหารซึ่งมีนักวิชาการหลายๆ ท่านได้ให้แนวคิดไว้ดังต่อไปนี้

เดิมศักดิ์ ทองอินทร์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารรัฐกิจได้รับการยอมรับว่าเป็นศาสตร์ทางการบริหารมากขึ้น เมื่อมีผลงานของนักวิชาการด้านการบริหารรัฐกิจผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงเสมอและถือเป็นจุดสูงสุดในการยอมรับนับถือ คือ ผลงานการเขียนของ Luther Gulick and Lyndall Urwick ในปี ค.ศ.๑๙๓๗ ชื่อหนังสือ Papers on the Science of Administration ซึ่งมีการเสนอกระบวนการบริหาร หรือหลักเกณฑ์การบริหารขึ้นมาจนเป็นที่โด่งดังและต่อมา GU lick ได้พัฒนาปรับปรุงอักษรย่อหลักการบริหารเป็น ๗ ตัว โดยได้มาจากงานวิเคราะห์

^๒ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น, : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไพร่เพช, ๒๕๔๕), หน้า ๓๖-๓๘.

ของ Henry Fayol และกลายเป็นอักษรย่อต้นบัญญัติทั้ง ๗ อัน หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหารอักษรย่อมีดังนี้ POSDCORB (พอสดคอร์บ)^๓

เนตร์ พัฒนยาวิราช เขียนในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางกาบริหารของ เฮนรี ฟาโย ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการ (Operational management theory) หรือบางทีก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะและสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่าง คือ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การบังคับบัญชา (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), และการควบคุม (Controlling) หรือ POCCC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การตระหนักในมิตรภาพ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิธีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ^๔

ประพันธ์ สุริหาร ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะในการทำงานให้สำเร็จ โดยใช้คนอื่นเป็น ความถนัดหรือทักษะส่วนบุคคลอื่นได้แก่ การวางแผนการจัดองค์การสั่งการและการควบคุมรวมถึงการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กรที่กำหนดไว้ ส่วนการบริหารนั้นเป็นแนวทาง หรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ และได้ขยายความเกี่ยวกับกระบวนการบริหารตาม เป็นแนวคิดของ G.U. ick ว่ากระบวนการบริหารประกอบด้วย ๗ กิจกรรมหรือเรียกว่า POSDCORB^๕

เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้สรุปสาระสำคัญของหลักการบริหารไว้ดังนี้

- ๑) หน้าที่ทางการบริหาร (Management function) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling)
- ๒) ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะพร้อมด้วยความสามารถทางร่างกายจิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้เทคนิคการทำงานและประสบการณ์ต่างๆ

๓) หลักการบริหาร ซึ่งมีหลักทั่วไปที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ๑๔ ข้อ คือ^๖

- (๑) หลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Authority and responsibility)
- (๒) หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command)
- (๓) หลักการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction)
- (๔) หลักการอ้างไว้ซึ่งสายงาน (Scalar of chain)

^๓ เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๓๗.

^๔ เนตร์ พัฒนยาวิราช, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖), หน้า ๘.

^๕ ประพันธ์ สุริหาร, ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร, (ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘.

^๖ Fayol Henri, *Industrial and General Administration*, (New York : Mc-Graw Hill, 1930), PP. 17-18.

- (๕) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work, or specialization)
- (๖) หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline)
- (๗) หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual to general interest)
- (๘) หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
- (๙) หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization)
- (๑๐) หลักของการมีระเบียบเรียบร้อย (Order)
- (๑๑) หลักของความเสมอภาค (Equity)
- (๑๒) หลักของการมีเสถียรภาพของการว่าจ้างงาน (Stability of tenure)
- (๑๓) หลักของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)
- (๑๔) หลักของความสามัคคี (Esprit de corps)

วิลเลียม อุชิ (William Ouchi) ได้กล่าวทฤษฎีของการบริหาร คือ ทฤษฎี Z โดยหลังจากการศึกษาการบริหารของธุรกิจญี่ปุ่น/และสหรัฐอเมริกา/และได้ทำการประสมประสานกัน โดยมีแนวคิดด้านการบริหาร ดังนี้^๗

- ๑) การจ้างงานระยะยาว
- ๒) การตัดสินใจเป็นเอกฉันท์
- ๓) ความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล
- ๔) การประเมินผลและการเลื่อนตำแหน่งแบบค่อยเป็นค่อยไป
- ๕) การควบคุมในตัวเองไม่เป็นทางการโดยมีการวัดผลอย่างชัดเจนและเป็นทางการ
- ๖) เส้นทางอาชีพแบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง
- ๗) มีความเกี่ยวข้องในลักษณะครอบครัว

แซมแมน (Chapman)^๘ กล่าวว่า หมายถึง การขับเคลื่อนงานภายในองค์กรให้เดินไปข้างหน้าโดยอาศัยผู้อื่นด้วยการเป็นผู้นำ (Leadership) การแนะแนว (Guiding) และการกระตุ้น (Motivative) ความเพียรของผู้อื่นเพื่อสู่เป้าหมายขององค์กร และยังรวมถึงการให้กำลังใจ (Inspiring) การสื่อสาร (communicating) การวางแผน (Planning) และการจัดการ (Management)

สมยศ นาวิการ ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารไว้ว่า การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหารในองค์กรแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์กร เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (one best way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์กรจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหาผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (case study) จำนวนมาก และวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ^๙

^๗ Ouchi William, **Organization and Management**, (Eaglewood Cliffs: Prentice Hill, 1971), P. 283.

^๘ E.N. Chapman, **Supervisor Survival Kit**, (second edition, California : ScienceResearch Associates Inc.,1995), p.3.

^๙ สมยศ นาวิการ, **การบริหารตามสถานการณ์**, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๕), หน้า ๔๙.

สมคิด บางโม ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า องค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อการมีดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จะต้องรู้ว่าจะดำเนินการไปทำไมเพื่ออะไรและต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการหรือในการผลิตต้องรู้ว่าผลิตเพื่อใครต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหาไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่มีความหมายที่จะบริหารการดำเนินงานต่างๆ จะไม่มีผลสำเร็จเพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

๒. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัตถุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ๔ Ms คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือ ๖ Ms ที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) เพิ่มเข้ามาซึ่งในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

๓. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง ๔ Ms หรือ ๖ Ms ดังกล่าว จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันหรือกล่าวได้ว่า จะต้องมีการทำงานร่วมกันและที่เกิดขึ้นจริงๆ ด้วยการนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น

๔. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานนั้น สิ่งทีวัดผลสำเร็จของงานว่าบรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การก็คือ ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การในการใช้ทรัพยากรขององค์การ ที่มีอยู่ระยะสั้นโดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้า และค่าใช้จ่ายกับปัจจัยนำออกและรายได้ขององค์การ^{๑๐}

เสนาะ ตีเยาวร์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า หลักสำคัญของการบริหาร ๕ ลักษณะ คือ

๑. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่ร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จสาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีมีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีม ได้มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จเป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำเกินไปก็ไม่มีคุณค่าประการที่สองการจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้ายจะต้องระบุเวลาที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายนั้น

^{๑๐} สมคิด บางโม, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๔๕), หน้า ๖๒-๖๓.

๓. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่าประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่าง คือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

๔. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัด การใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อ ใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น^{๑๑}

กุลิกแอล และเออร์วิคเจ (Gulick L. And Urwick J.) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า กระบวนการบริหารนั้นต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญหรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า “POSDCORB Model” ซึ่งอธิบายตามความหมายได้ดังนี้

๑. การวางแผน (P = Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร

๒. การจัดการองค์การ (O = Organizing) หมายถึง การจัดหน่วยงานกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานการจัดสายงานตำแหน่งต่างๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

๓. การจัดหาบุคคล (S = Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลเป็นการบริหารงานทางด้านบุคคลอันได้แก่ การจัดอัตรากำลังการสรรหาการพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงานและการให้พ้นจากงาน

๔. การอำนวยการ (D = Directing) หมายถึง การตัดสินใจการวินิจฉัยสั่งการหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๕. การประสานงาน (Co = Coordinating) หมายถึง การประสานงานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๖. การรายงาน (R = Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าเพียงใด

^{๑๑} เสนาะ ดิเยาว์, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑-๒.

๗. การงบประมาณ (B=Budgeting) หมายถึง การงบประมาณการจัดทำงบประมาณ
บัญชีการใช้จ่ายเงิน การควบคุมและการตรวจสอบด้านการเงิน^{๑๒}

เฟรดเดอริก ดับเบิลยู เทเลอร์ (Frederick W Taylor)^{๑๓} บิดาแห่งการบริหารที่มีหลัก
เกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ
คือ

๑. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานแต่ละอย่าง คือ
ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์
มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่า เป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง
และในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่างๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด

๒. ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จัก
งานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธี
ด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีความสมบัติที่ดีที่สุดตรง
ตามงานที่จะให้ทำ

๓. ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงานควบคู่กับการพิจารณาคนงาน
นี้คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริง
ถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

๔. การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงานฝ่ายบริหารควรจะได้
ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่
ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

จากหลักการดังกล่าวพบว่า วิธีการต่างๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ตามหลักวิทยา
ศาสตร์ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารขึ้นมาและได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นจุดกลางของ
ปัญหาและความสำเร็จของกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบ นำเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของ กลุ่ม
มาคิดวิเคราะห์ และปรับปรุงหาทางออกให้ได้เป็นผลดีที่สุดสำหรับกลุ่มให้ดีขึ้นและมากขึ้นเรื่อยๆ

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กล่าวถึงแนวคิดของ เฮนรี
ฟาโยล (Henry Fayol) นักวิชาการเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส ผู้เป็นต้นกำเนิดในการเสนอองค์ประกอบมูล
ฐานของการบริหารแบบกระบวนการ ๕ ประการ ที่เรียกว่า POCCC ไว้ดังนี้^{๑๔}

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการไว้
ล่วงหน้า เพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและระบุหน้าที่
โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุ คน และเงิน

^{๑๒} Gulick L. and Urwick J., *Papers on the Science of Administration*, (New York :
Institute of Public Administration, 1973), pp.18-19.

^{๑๓} เฟรดเดอริก ดับเบิลยู เทเลอร์ (Frederick W. Taylor), อ้างใน ธงชัย สันติวงษ์, **องค์การและการ
บริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๔๗-๔๘.

^{๑๔} คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ, **สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙), หน้า ๙.

๓. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ๒ ทาง กล่าวคือ การยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ

๕. การควบคุม (Controlling) การติดตามการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า แนวคิดเรื่อง การบริหาร เป็นแนวคิดที่มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์มีการกิจ และภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยอาศัยความสัมพันธ์ของกลุ่มคนภายในองค์กรที่จะต้องให้ความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินการ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับบนจนถึงพนักงานระดับล่าง โดยมีหลักสำคัญในการบริหารได้แก่ การวางแผนล่วงหน้าการจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การประสานงาน การจัดบุคลากร การรายงาน รวมไปถึงเรื่องของงบประมาณด้วย

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ ๔

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสังคหวัตถุ ๔ พบว่ามีนักวิชาการนำเสนอไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามหัวข้อ ดังนี้

๒.๒.๑ ที่มาของสังคหวัตถุ ๔

มนุษย์ขึ้นชื่อว่าเป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันและมีการพึ่งพาอาศัยกัน และการมารวมกันของคนหมู่มากก็มักจะนำไปสู่ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน อันนำไปสู่ความขัดแย้งในเวลาต่อมา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์หรือหลักยึดเพื่อให้คนในสังคมยึดถือและปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรม และนำความเจริญมาสู่สังคม หลักสังคหวัตถุ ๔ ถือว่าเป็นหลักธรรมอย่างหนึ่งที่ช่วยประสานชนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึง สังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่า เป็นสังคหวัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ๔ ประการ^{๑๕} คือ

๑. ทาน (การให้)
๒. ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก)
๓. อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)

ทาน ปิยวาจา อตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตา ในธรรมนั้นๆ ตามสมควร ธรรมเหล่านี้จะช่วยอุ้มชูโลกเหมือนลิ่มสลักที่ยึดคุมรถซึ่งแล่นไปไว้นั้น ถ้าไม่เพียงมีธรรมเหล่านี้มารดาหรือบิดาก็ไม่เพียงได้การนับถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็นเหตุ แต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหธรรมเหล่านี้ ฉะนั้นบัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความใหญ่และเป็นผู้นำสรสรเสริญ^{๑๖}

^{๑๕} อด.นวก. (ไทย) ๒๓/๕/๔๓๙-๔๔๑.

^{๑๖} อด.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

๒.๒.๒ ความหมายของสังคหวัตถุ ๔

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสังคหธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามทุกคน ย่อมสามารถรู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเอง และทำให้ผู้ปฏิบัติพ้นทุกข์ เข้าถึงความสุขและความบริสุทธิ์ภายในได้จริง ธรรมะของพระพุทธองค์เป็นความรู้อันบริสุทธิ์ เป็นธรรมโอสถขนานเอกที่สามารถเยียวยารักษาจิตใจของมวลมนุษยชาติให้หลุดพ้นจากความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะเมื่อใจปราศจากสิ่งเหล่านี้ ใจย่อมสะอาดบริสุทธิ์ มีอานุภาพและเกิดเป็นความเมตตากรุณาปราณี มีแต่ความรักความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ในสังคหวัตถุสูตร ว่า^{๑๗}

ทานญจ เปยยวชฌญจ อตถจริยา จ ยา อิธ

สมานตตตา จ ฌเมสฺส ตตถ ตตถ ยถา รหิ

ทาน (การให้)

เปยยวัชชะ (มีวาจาเป็นที่รัก)

สมานตตตา (วางตนสม่ำเสมอ)

อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)

สังคหวัตถุธรรมเหล่านี้ ช่วยอุ้มชูโลกเหมือนลิมสลักที่ยึดคบริลซึ่งเล่นไปไว้ได้ ฉะนั้นในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาเป็นที่รักของคนรอบข้าง เป็นที่ยอมรับนับถือของทุกๆ คน และปรารถนาที่จะได้ยินได้ฟังคำยกย่องสรรเสริญ มากกว่าเสียงนินทาว่าร้ายพระพุทธองค์ได้ทรงสอนวิธีที่จะทำตนให้เป็นที่รักของสังคมว่า ขั้นแรกให้ปรับที่ตัวของเราเองก่อน คือ ต้องทำตัวเราให้เป็นคนน่ารักเสียก่อน โดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รัก เป็นที่ขอบใจของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรี เต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสังคหวัตถุ ๔ ไว้ดังนี้

พระเทพดิลก (ระแบบ รัฐญาโณ) กล่าวว่า สังคหวัตถุ ๔ นี้ พระพุทธเจ้าทรงอุปมาเหมือนกับพาหนะที่จะนำคนไปสู่ความสุขความเจริญในโลก เพราะสังคมของมนุษย์เราจำเป็นต้องอิงอาศัย ธรรมะทั้งสี่ประการนี้ ทรงชื่อภุมมที่ตรงกันข้ามว่า ถ้าหากว่าสังคมปราศจากเสียซึ่งธรรมทั้งสี่ประการแล้ว แม้มารดา บิดา ก็จะไม่ได้รับการนับถือบูชาจากบุตรธิดา โลกจะอยู่ไม่ได้เลย จึงเรียกว่าธรรมเป็นเครื่องสงเคราะห์ การสงเคราะห์ก็มีอยู่ ๒ ฝ่าย คือ ๑) อามิสสังคหะ คือ สงเคราะห์ด้วยวัตถุสิ่งของ ๒) ฌัมมสังคหะ คือ สงเคราะห์โดยธรรม ถ้าเรามองในแง่ของคนที่ไม่แสวงหาที่พึ่ง สิ่งนี้ก็เป็นการสนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของคน เช่น ต้องการความรักและได้รับความรักความอบอุ่นความปลอดภัย ต้องการที่พึ่งพำนักอาศัย ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ หรือว่าต้องการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กัน เป็นต้น ก็ต้องมีธรรมะ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว หลักที่จะให้เกิดการยึดเหนี่ยวทางใจกันขึ้น มาสรุปรวมอยู่ที่สังคหวัตถุ

๑. ทาน การให้ เป็นลักษณะการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ของแต่ตนแก่คนอื่นที่ควรแก่การให้การให้มีอยู่ ๒ อย่าง คือ

๑.๑ การให้ด้วยจิตคิดอนุเคราะห์ หมายถึง การอนุเคราะห์ การสงเคราะห์ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ด้วยอัธยาศัยไมตรีโอบอ้อมอารีต่อบุคคลเหล่านั้น เขาประสบความสำเร็จ

^{๑๗} อย.จตุกก. (บาลี) ๒๑/๓๒/๓๗.

ความขาดแคลน ก็สงเคราะห์เขาเท่าที่จะสงเคราะห์กันได้ และบางครั้งเป็นเรื่องของอหังการในตนเองที่แบ่งกันกินแบ่งกันใช้ เพื่อนบ้านใกล้เคียงกัน เป็นการสร้างอหังการในตนเองที่คนไทยเราถือว่า “รู้คนดีกว่ารู้สังกะสี รู้เหล็กกำแพง” อย่างบ้านในชนบทเห็นได้ชัดมาก ถ้าไม่มีหนอนบ่อนใส่ไม่มีใครสามารถขโมยได้ เพราะถึงขโมยก็นอกหมู่บ้านไม่ได้ประตูก็จับได้ นี่คือลักษณะโครงสร้างสังคมไทยที่เรานิยมเอาธรรมะไปสั่งสอนกันมา ก่อให้เกิดเป็นความปรารถนาดีต่อความหวังดีต่อกันว่า “เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี” การอนุเคราะห์ คือ แสดงความมีน้ำใจ และการสงเคราะห์ให้ในกรณีที่เขาขาดแคลน เราก็สงเคราะห์เขา

๑.๒ การให้เพื่อบูชาคุณความดี เช่น การทำบุญตักบาตร การให้อาหารให้เสื้อผ้าแก่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ในวันตรุษสงกรานต์ การเสียภาษีให้แก่รัฐ เหล่านี้เห็นการให้ด้วยสำนึกถึงคุณความดีการให้ก็เห็นการปฏิบัติธรรมเหมือนกันอย่าลืมนึกว่าขอบข่ายของการให้พอถึงจุดหนึ่งเมื่อเราเป็นพวกเดียวกับเขาแล้ว หนักนิดเบาหน่อยก็ทนกันไปกลายเป็น “อภัยทาน” คือ การให้อภัย เมื่ออภัยกันได้ก็เข้าอกเข้าใจกัน ต่อมาก็กลายเป็น “ธรรมทาน” คือ จะพัฒนาไปจากจุดที่วัตถุนาน แต่มาถึงจุดหนึ่งสามารถกล่าวตักเตือนกันได้ อย่างคนเฒ่าคนแก่ในท้องถิ่นชนบท ท่านสามารถจะดุเด็กเหมือนกับลูก หลานของท่านได้เวลามีปัญหากรณีพิพาทอะไร ท่านผู้นี้ไปพูด บางทีก็เลิกแล้วต่อกันได้นี่เพราะอะไร เพราะท่านผู้นี้ได้สร้างสมบารมีด้วยการสงเคราะห์ในเชิงวัตถุธรรมมาก่อน มีการให้อภัยในความผิดพลาดบกพร่อง อยู่ในฐานะที่ว่าตักเตือนกันได้ คนเรากว่าจะปรับตัวขึ้นมาอยู่ในจุดนี้ได้ก็ต้องใช้เวลาสร้างบารมีพอสมควร หลวงพ่อบางองค์ในต่างจังหวัด มีการมีงานภาวนาวัด ตำรวจไม่ต้องมาตรวจการณ์ ไม่ต้องมาทำอะไร หลวงพ่ออยู่องค์เดียวใครไม่กล้าทำอะไรหรอก จะไปก่อเรื่องก่อราวขึ้นไม่ได้ อย่างนี้หลวงพ่อก็ต้องมีบารมีอยู่มากจนเด็ก ๆ เรียกหลวงปู่หมดแล้ว ฉะนั้น สมภารในต่างจังหวัดจึงจำเป็นจะต้องเป็นพระแก่ๆ เพราะเป็นเรื่องของบารมี ถ้าไม่มีบารมีเราทำงานไม่ได้ อยู่เป็นหลวงปู่แล้วสามารถที่จะควบคุมอะไรใครก็ได้

๒. ปิยวาจา เจรจาที่อ่อนหวาน ตรงกันข้ามกับคำหยาบแต่ในเชิงปฏิบัติแล้ว ปิยวาจา คือ เจรจาถ้อยคำอันเป็นที่รัก วาจาเป็นที่รักผู้กล่าวด้วยความรัก ความปรารถนาดีต่อบุคคลอื่น ซึ่งบางครั้งอาจเป็นคำดู คำตักเตือนก็ได้ แต่ถ้าหากว่าพูดด้วยความรัก หวังดีปรารถนา ถือว่าเป็นธรรมเครื่องสงเคราะห์กัน ถ้าหากอหังการเริ่มมีความรัก ความปรารถนาดีต่อไปจะกระจายตัวไปเอง คือ จะพูดคำสัตย์ คำจริงเอง จะไม่ยุยงให้คนเหล่านั้นเขาแตกกันเพราะรัก หวังดีต่อเขาจะพูดเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์ มันก็จะกระจายตัวเอง เป็นวจีสัจจัตถะทั้งสี่ แต่เริ่มที่ปิยวาจา คือ วาจาอันเกิดจากใจที่มีความรักและหวังดี ปิยวาจาบางครั้งถ้อยคำอาจไม่ไพเราะ ไม่อ่อนหวาน หากพูดด้วยความปรารถนาดีหวังดี ยังอยู่ในขอบข่ายของปิยวาจา

๓. อตถจริยา ประพฤติสิ่งที่ประนีประนอมกับบุคคลอื่น จะเห็นได้ว่ามีทั้งกายกรรมวจีกรรม มโนกรรม ทางกายกรรม ก็ช่วยเหลือขนขวายในกิจการงาน อย่างในบ้านในเมืองเราก็ช่วยเหลือกัน ไถนา ก็ช่วยเหลือกันไถนา มีกิจการอะไรก็ตาม เช่น ปลุกบ้านต่างจังหวัดบ้านหนึ่งหลังขนาด ๒-๓ ห้อง ปลุกไม่กี่วันก็เสร็จ เพราะเขาช่วยเหลือกัน นี่เรียกว่าประพฤติดีสิ่งที่ประนีประนอมกันทั้งกายช่วยช่วยเหลือกันขนขวายในกิจการงานที่ชอบ ประพฤติสิ่งที่ประนีประนอมกันด้วยวาจา คือ พูดในทางที่เสริมสร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แนะนำชี้แจงแสดงเหตุผล การกระทำบางอย่างต้องคิดใจเขาใจเรา เช่น อยู่ใกล้เคียงเพื่อนคนหนึ่งต้องกาจะอ่านหนังสือเราเขย่าวินเสียไม่เป็นอตถจริยา

เพราะทำลายประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่งที่เขาจะพึงได้ ข้อนี้ชั้นของวินัย มีวินัยบางข้อเสริมอรรถจริยา เช่น ภิกษุรูปหนึ่งกำลังท่องปาฏิโมกข์อยู่ เราไปชวนคุย เป็นการทำลายประโยชน์ ท่านก็ปรับเป็นอาบัติปาจิตตีย์ นั่นคือ สอนให้ประพฤตินสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกัน เกื้อกูลกันในบางครั้งบางคราว เราไม่สามารถจะทำได้ แต่อย่าถึงกับไปทำลายประโยชน์เขา เช่น เราช่วยเหลือเขาไม่ได้ แต่อย่าถึงกับไปทำลายประโยชน์ของเขา อย่างนี้พออยู่กันภายในสังคมได้ อย่างลึ้มว่า ตัวประโยชน์ที่มักจะพูดเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย การกระทำอะไรต้องมุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับการกระทำเหล่านั้น เมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่คนอื่นก็กระทำ เช่น ช่วยสร้างสะพาน บ้าง ชวนกันขุดถนนบ้าง ขุดลอกคูคลองบ้าง ล้วนเป็นคุณความดีที่ เป็นจุดยึดเหนี่ยวทางใจให้คนอื่น เขาเกิดความนิยมนับถือ นี่เป็นอรรถจริยา คือ ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกัน ไม่ได้หมายความว่า กะเกณฑ์ให้คนใดคนหนึ่งประพฤตินเพียงฝ่ายเดียว แต่ทุกคนก็ต้องประพฤตินให้เป็นประโยชน์ต่อกัน

๔. สมานัตตา ความมีตนสม่ำเสมอ ไม่ถือตัว ได้แก่ การวางตนเหมาะสมแก่ฐานะที่ควรจะเป็นและที่ตนเป็น ไม่แสดงอาการขึ้นๆ ลงๆ ๓ วันดี ๔ วันร้าย กำหนดทิศทางลมไม่ค่อยถูกว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ อีกอย่างหนึ่ง คือ ไม่ลืมนั่น เช่น เคยเป็นเพื่อนเป็นฝูงกันมา พอได้คิหน้อยก็ไม่ลืมนั่นเพื่อน ต้องแสดงอหิยาศัยไมตรีให้ปกติ แม้คนไม่ชอบพูดชอบคุยอะไรก็ต้องทักทายปราศรัย เรื่องที่ออกจะปฏิบัติยาก ดุณิทานเปรียบเทียบออกจะฟังง่าย บางเรื่องเป็นการยอมรับนับถือฐานะกัน อย่างสหาย ๓ คน เป็นขอราน คนหนึ่งราชรถมาเกย ได้เป็นพระราชา อีกคนหนึ่งคิดว่าเพื่อนเราเป็นพระราชา ก็แบ่งแต่งตัวขอรานเข้าไป อันนี้เป็นการไม่ให้เกียรติไม่ยกย่องเพื่อนในฐานะที่ชอบที่ควร เพื่อนก็ให้เงินหน้อยหนึ่งแล้วไล่ออกจากเมืองไปเลย อีกคนหนึ่งถือว่าเพื่อนก็คือเพื่อน แต่ในที่ต่อสาธารณะ ก็ต้องวางตัวให้ความเคารพนับถือตามสมควรแก่ฐานะของเพื่อน นี่คือ เป็นหลักของสมานัตตา วางตนเหมาะสมแก่ฐานะที่ตนเป็นไม่ใช่ว่าพอมีสमानัตตา แล้วสมภารจะลงเล่นกับลูกวัด คือ ต้องวางตนเหมาะสมกับฐานะหลัก ๔ ประการนี้เป็นการปฏิบัติตัวของคน แต่ไม่ได้หมายความว่า กะเกณฑ์ให้คนใดคนหนึ่งเป็น ทุกฝ่ายต้องแสดงออกซึ่งอหิยาศัยเหล่านั้น เช่น เพื่อนกันก็ต้องเสมอดันเสมอปลาย แสดงความเป็นกัลยาณมิตร แม้ในยามวิบัติก็ไม่ทอดทิ้งกัน หลักของสมานัตตา คือ มีตนเสมอ แต่ต้องไม่วางตัวต่ำเกินไป เพื่อต้องการให้คนอื่นเขาเห็นว่าเราไม่ถือเนื้อถือตัว เล่นหัวจนไม่เป็นเวลา วางตัวสูงเกินไปก็เสียคุณธรรมทั้ง ๔ ประการนี้ มีในบุคคลใดก็ตามจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนไว้ได้ก่อให้เกิดความเคารพ ความรัก ความนับถือต่อกันและกัน เป็นเหมือนพาหนะที่จะนำพาคนไปสู่ความสุข ความเจริญที่ต้องการได้ เป็นจุดยึดเหนี่ยวทางใจ ภายในจากครอบครัวเป็นต้นไปจนถึงสังคมคนกลายเป็นพระเครื่อง ๔ องค์ ที่ก่อให้เกิดผลทางเมตตาเป็นพุทธวิธีครองใจคน เป็นจุดยึดเหนี่ยวน้ำใจคนไว้ได้^{๑๘}

^{๑๘} พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), **ธรรมปริทรรศน์**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๒๖๒.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของสังคหัตถ์ ๔ คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วย^{๑๙}

๑. ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ทุน หรือทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจ และศิลปวิทยา

๒. ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐานชักจูงในทางที่ดีงาม หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจรู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๓. อัตถจริยา ทำประโยชน์แก่ คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนชวนช่วยเหลือกิจการต่างๆ บำเพ็ญประโยชน์รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาค่าและช่วยปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

๔. สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งต่อคนทั้งหลายไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือ ร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหามาให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย ได้ให้ความหมายว่า สังคหัตถ์ ๔ คือ ข้อปฏิบัติสำหรับการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

๑. ทาน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน มีน้ำใจต่อกันและกัน ได้แก่ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การแบ่งปันความสุขให้แก่กันและกัน ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของ และแบ่งปันน้ำใจต่อบุคคลในครอบครัว ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวใช้สอยหรือบริโภคสิ่งของแต่เพียงผู้เดียว

๒. ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนโยน พูดด้วยจิตที่ปรารถนาดี รู้จักกาลเวลาในการพูดอย่างเหมาะสม และรู้จักการใช้คำพูด ไม่ใช่วาจาหกล้างเชือดเฉือนจิตใจของผู้อื่นหรือวาจาที่เป็นคำหยาบคาย กระด้างกระเดื่อง ดุด่าเสียสติ อันจะก่อให้เกิดการขัดใจกันในครอบครัวได้

๓. อุตถจริยา การช่วยเหลือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การสงเคราะห์เกื้อกูลกันของบุคคลในครอบครัว เช่น การช่วยเหลือการงาน แบ่งเบาภาระของกันและกัน

๔. สมานัตตตา การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานภาพ บทบาท หน้าที่ของตนโดยวางตนเสมอต้นเสมอปลาย สามารถเข้ากับผู้อื่นได้^{๒๐}

คุณ โทษณ์ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหัตถ์ ๔ ไว้ว่า สังคหัตถ์ ๔ ว่า เป็นหลักผูกใจคน เป็นเหมือนมนต์รัก มนต์เสน่ห์หา เมตตา มหานิยม^{๒๑}

^{๑๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๘๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕.

^{๒๐} พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย), “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๙.

^{๒๑} คุณ โทษณ์, **พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๒๕-๒๘.

ปรีชา นันทาภวัฒน์ น.อ. (พิเศษ) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่าสังคหวัตถุ ๔ เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี^{๒๒}

บุญสิริ ขวลิตรำรง ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่า เป็นธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน อันเป็นไปเพื่อการสงเคราะห์กัน^{๒๓}

อุดม เขยกิจวงศ์ และ กนิษฐาณ แป้นสุวรรณ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่า เป็นธรรมเครื่องผูกมัดน้ำใจ^{๒๔}

สรุปได้ว่า สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง เครื่องมือ หรือหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรักสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุกในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง

๒.๒.๓ องค์ประกอบของสังคหวัตถุ ๔

ในสังคมฯ หนึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความเชื่อ ทศคติ และวัฒนธรรมที่แตกต่าง มาอยู่รวมในที่เดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีการปกครองที่เหมาะสม เพื่อให้สังคมฯ นั้นดำเนินไปด้วยความสงบเรียบร้อย และเกิดความสามัคคี สังคหวัตถุ ๔ ได้ชื่อว่าเป็นหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่มีเครื่องมือหรือองค์ประกอบ ซึ่งเมื่อนำปฏิบัติตามแล้วจะทำให้ชีวิตดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม องค์ประกอบเหล่านั้นได้มีนักวิชาการหลายๆท่านกล่าวไว้ ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสังคหวัตถุ มี ๔ ประการ ได้แก่

๑. ทาน หมายถึง การให้ (โอบอ้อมอารี) นักบริหารที่ดีต้องมีน้ำใจรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ทานแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาการให้ทานจะช่วยให้ผู้คนอื่นไว้ได้ ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ทโท คนถติ มิตตานิ ผู้ให้ย่อมผูกใจมิตรไว้ได้” นักบริหารอาจให้ทานได้ ๓ วิธี คือ

ก. อามิสทาน หมายถึง การให้สิ่งของแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะการให้เพื่อผูกใจในยามที่เขาตกต่ำหรือมีความเดือดร้อน ดังภาษิตอังกฤษที่ว่า “เพื่อนแท้คือเพื่อนที่ช่วยเหลือในยามตกยาก” การให้รางวัลหรือขึ้นเงินเดือนจัดเข้าในอามิสทาน

ข. วิทยาทาน คือ ธรรมทาน หมายถึง การให้คำแนะนำหรือสอนวิธีทำงานที่ถูกต้อง รวมถึงการจัดหลักสูตรพัฒนาบุคลากรหรือส่งไปศึกษาและดูงาน

ค. อภัยทาน หมายถึง การให้อภัยเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน หรือล่วงเกินซึ่งกันและกัน การให้อภัยไม่ทำให้ผู้ให้ต้องสูญเสียอะไร เป็นการลงทุนราคาถูกแต่ได้ผลตอบแทนราคาสูง นั่นคือ ได้มิตรภาพกลับคืนมา และมีคนสนองงานเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งมีภาษิตจีนที่ว่า “มีมิตร ๕๐๐ คน นับว่ายังน้อยเกินไป มีศัตรู ๑ คน นับว่ามากเกินไป อับราฮัม ลินคอล์น กล่าวว่า “วิธีทำลายศัตรูที่ดีที่สุด คือ เปลี่ยนศัตรูให้เป็นมิตร” เราจะทำอย่างนั้นได้ก็ต่อเมื่อเรารู้จักให้อภัย

^{๒๒} ปรีชา นันทาภวัฒน์ น.อ.(พิเศษ), **พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๓.

^{๒๓} บุญสิริ ขวลิตรำรง, **ธรรมโอสธ**, (กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๒๓-๓๑.

^{๒๔} อุดม เขยกิจวงศ์ และกนิษฐาณ แป้นสุวรรณ, **พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๕.

๒. ปิยวาจา หมายถึง การพูดถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน (วจีไพเราะ) นักบริหารที่ดีจะรู้จักผูกใจคนด้วยคำพูดอ่อนหวาน คำพูดหยาบกระด้างผูกใจใครไม่ได้ ตามปกติคนเราจะมัดสิ่งของต้องใช้ของอ่อน เช่น เชือก หรือลวดมัด ในทำนองเดียวกันเราจะมัดใจคนได้ก็ด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน ดังโคลงโลกนิติที่ว่า

อ่อนหวานมานมิตรล้น เหลือหลาย
หยาบปมเกลอราย เกลื่อนไกล
จุดดวงศศิฉายดาวดาษ ประดับนา
สุริยะส่องดาราไร เมื่อร้อนแรงแสง

๓. อตถจริยา หมายถึง การทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น (สงเคราะห์ประชาชน) ตรงกับคำพังเพยที่ว่า “อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย หมั่นปั่นวัวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น” นักบริหารทำอตถจริยาได้หลายวิธี เช่น บริการช่วยเหลือยามเขาป่วยไข้ หรือเป็นประธานในงานพิธีของผู้ได้บังคับบัญชาดังโคลงโลกนิติที่ว่า

อาศัยเรือนท่านให้ วิจารณ์
เห็นท่านทำการทำงาน ช่วยพร้อม
แม้มีกิจโดยสาร นาเวศ
พายค่อยช่วยค้าจ้วง จรดให้จนถึง

๔. สมานัตตา หมายถึง การวางตัวสม่ำเสมอ (วางตนพอดี) เมื่อนักบริหารไม่ทอดทิ้งผู้ร่วมงานทั้งหลาย เขาจึงจะสามารถสร้างทีมงานขึ้นมาได้ นั่นคือถือคติว่า “มีทุกข์ร่วมทุกข์ มีสุขร่วมสุข” นักบริหารต้องกล้ารับผิดชอบในผลการตัดสินใจของตนเอง ถ้าผลเสียตกมาถึงผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของตน นักบริหารต้องออกมาปกป้องคนนั้น ไม่ใช่หนีเอาตัวรอดตามลำพัง ตัวอย่างคนที่มีสมานัตตาคือ คนที่เป็น “เพื่อนตาย” ในโคลงบทนี้^{๒๕}

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว แห้งหนึ
หาง่าย หลายหมื่นปี มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนชี วาวาตม์
หายาก ผากผีไข้ ยากแท้จักหา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของสังคหวัตถุ ๔ คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี มิ่งมงคลประกอบ ๔ ประการ คือ

๑. ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ทุน หรือ ทรัพย์สิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจ และศิลปวิทยา

๒. ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่ายฟัง ชี้แจง แนะนำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ มีเหตุผล เป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูด ให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๓. อตถจริยา ทำประโยชน์ คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกายและชวนช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ บำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาและช่วยปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

^{๒๕} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๗๐-๗๕.

๔. สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอกับต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบ และเสมอในสุขทุกข์ คือร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ^{๒๖}

คุณ โทษณ์ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสังคหัตถ์ ๔ ไว้ว่า มี ๔ หลัก คือ ทา มา จากคำว่า ทาน แปลว่า การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี บุคคลจะเป็นที่รักใคร่เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลอื่น ปี มาจากคำว่า ปิยวาจา แปลว่า วลีไพเราะ คือ การเจรจาสนทนาด้วยถ้อยคำที่อ่อนหวาน นิมนวล ไพเราะ ผู้ฟังๆแล้วสบายหู อะ มาจากคำว่า อตถจริยา แปลว่า ช่วยเหลือผู้อื่นหรือเรียกว่า สงเคราะห์ผู้คนโดยการกระทำหรือประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้คนทางกาย วาจาและใจ สะ มาจากคำว่า สมานัตตตา แปลว่า มีตนเสมอต้นเสมอปลาย คือ รู้จักวางตนเหมาะสมกับฐานะที่ควรจะเป็นหรือที่ตนเป็น ^{๒๗}

ปรีชา นันทาภิวัฒน์ น.อ. (พิเศษ) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสังคหัตถ์ ๔ ไว้ว่า สังคหัตถ์ ๔ เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวได้แก่ ทาน คือการให้ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดให้ความรู้แนะนำสั่งสอน ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รักจากตูดตื้นน้ำใจ กล่าวถ้อยคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานทำให้เกิดความสามัคคี ตลอดถึงคำแสดงประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอกับในชนทั้งหลาย ^{๒๘}

บรรเทิง พาวิจิตร ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสังคหัตถ์ ๔ ไว้ว่า ^{๒๙} สังคหัตถ์ ๔ ประกอบด้วย ทานะ คือ การให้ มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดจนถึงให้ความรู้ และคำแนะนำสั่งสอน ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รัก มีวาจาตูดตื้นน้ำใจ วาจาซาบซึ้งกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ก่อเกิดไมตรีและความรักนับถือ แสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐาน เป็นมูลเหตุจูงใจให้นิยมยอมตาม อตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ แก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม สมานัตตตา คือ วางตนสม่ำเสมอ เสมอต้น เสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอกับ ในชนทุกชั้น วางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้ถูกทาง

อุดม เขยกิจวงศ์ และ กนิษฐาน แป้นสุวรรณ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสังคหัตถ์ ๔ ไว้ว่า ทาน คือ การแบ่งปันกันอยู่ แบ่งปันกันกิน แบ่งปันกันใช้ ปิยวาจา คือ พูดจากันอย่างไพเราะอ่อนหวาน ด้วยความปราณาดิทำให้เกิดการรักใคร่ สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อตถจริยา คือ ทำ

^{๒๖} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๘๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๗๐-๗๕.

^{๒๗} คุณ โทษณ์, **พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๒๕-๒๘.

^{๒๘} ปรีชา นันทาภิวัฒน์ น.อ.(พิเศษ), **พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๓.

^{๒๙} บรรเทิง พาวิจิตร, **การปกครองตามแนวพุทธศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๓๕-๓๖.

ตนเป็นคนที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว ต่อสังคมและประเทศชาติ สมนต์ตาคือ การวางตนให้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย ไม่ทำให้เกิดชนชั้นขึ้น^{๓๐}

สรุปได้ว่า สังคหวัตถุ ๔ ประกอบไปด้วย ทาน คือ การช่วยเหลือแบ่งปัน สิ่งของเครื่องใช้ ปัจจัยที่เราได้อยู่แก่ผู้อื่น การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และถูกต้อง ปิยวาจา คือ การพูดจาอ่อนหวาน สุภาพ ให้ความเป็นกันเอง ไม่พูดจาทำร้าย ส่อเสียดหรือทำให้ผู้อื่นเสียใจ ไม่บิดเบือนความเป็นจริง รู้จักใช้คำพูดอย่างเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ อตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์แก่สาธารณะด้วยแรงกายที่มีอยู่ ทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม ช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ไม่นิ่งดูดายหรือเลื่องงาน สมานัตตาคือ การเอาตัวเข้าไปสมาน การวางตัวเป็นกลาง ร่วมทุกข์ร่วมสุขร่วมกัน การวางตัวเหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ เสมอต้นเสมอปลาย ประพจน์แต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่กระทำในสิ่งที่ชั่วหรือทำลายผู้อื่น

๒.๒.๔ ความสำคัญของสังคหวัตถุ ๔ ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

การใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้วิจัยขอ นำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้ สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง ธรรมะอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน ประสานความสัมพันธ์อันดีงามให้เกิดขึ้นในชนหมู่มาก เป็นหลักแห่งการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข เป็นหลักธรรมะที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีกันในหมู่คณะไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็กหรือองค์กรขนาดใหญ่ และมี ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. ทาน คือ การเผื่อแผ่ แบ่งปัน ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ทั้งทางทุนทรัพย์สิ่งของ ปัจจัยสี่ที่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย หรือยารักษาโรค รวมทั้งการแบ่งปันให้ ความรู้ ศิลปวิทยาการ ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

๒. ปิยวาจา คือ การใช้คำพูดหรือวาจาที่ไพเราะชัดเจน ไม่พูดส่งเสียดูถูกดูแคลน พูดด้วยคำที่สุภาพมีนวล จริงใจ ไม่พูดโกหกเสแสร้ง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล มี หลักฐานอ้างอิง ไม่พูดเพ้อเจ้อ บิดเบือนจากความเป็นจริง การใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจผู้อื่น พูดแล้วเกิดความสามัคคี ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน

๓. อตถจริยา คือ การทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ช่วยเหลือตามกำลังแรงกายที่ตนมีอยู่ ไม่ได้ถูกบังคับ ทำด้วยความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ขวนขวายช่วยทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นสาธารณะ ประโยชน์ มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนและสังคมด้วย

๔. สมานัตตาคือ การเอาตัวเข้าไปสมาน การวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย หนักแน่น ให้ความเสมอภาคกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบ ร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือเกื้อกูล กันแก้ปัญหา ช่วยกันคิดในทางสร้างสรรค์

เพื่อให้ชุมชนและสังคมอยู่เย็นเป็นสุขด้วยหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ นี้ เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการบริหารมาก โดยเฉพาะกับองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีบทบาท และหน้าที่ในการ ดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชน สร้างความสามัคคีให้เกิดในชุมชน สามารถเข้าถึงปัญหา และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริงการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการบริหารงาน ติดต่อ

^{๓๐} อุดม เขยกิจวงศ์ และ กนิษฐาณ แป้นสุวรรณ, พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๕.

ประสานงานกับประชาชน จะเป็นหลักอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานมีความราบรื่นมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และนำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีคุณภาพต่อมา ดังนั้นการบริหารงานโดยนำหลักธรรมนี้มาใช้ควรพิจารณาสถานการณ์ที่จะนำหลักธรรมนี้มาใช้ ดังนี้

๑. เมื่อประชาชนมีความเดือดร้อนในด้านปัจจัยทั้งสี่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การให้ทานอันเป็นสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ หรือเงินทุน เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. เมื่อประชาชนมีความเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ เข้ามาติดต่อขอรับบริการที่ องค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลให้คำแนะนำชี้แจงอย่างถูกต้อง พูดจากับประชาชนด้วยความไพเราะน่าฟัง

๓. เมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือทางด้านร่างกาย องค์การบริหารส่วนตำบลก็ให้ความสำคัญ ขวนขวายช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถ

๔. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลก็เข้าไปช่วยในการแก้ไขปัญหา โดยให้ความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน อยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชนทุกครั้งตั้งนั้นแล้วการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ มาช่วยในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนที่อยู่ในความดูแล ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น สามารถระบุและแก้ไขปัญหาได้ตามความต้องการของประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและเข้ามามีบทบาททั้งยังเป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนช่วยกันแก้ไข ปัญหาของชุมชนด้วย

สรุปได้ว่า สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน การผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันมีหลัก ๔ ประการ ได้แก่

(๑) ทาน คือ การให้ การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของที่ตนมีให้แก่ผู้ที่ต้องการ ผู้ขาดแคลนหรือผู้เดือดร้อน สิ่งของที่น่ามาให้นั้นต้องเป็นสิ่งของที่ได้มาโดยสุจริตเป็นประโยชน์ คือ ผู้ให้ก็เป็นสุข อิ่มเอิบใจ ผู้รับก็สามารถบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อน รวมทั้งการให้ความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นจริงด้วย

(๒) ปิยวาจา คือ การเจรจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพและถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดถ้อยคำที่เป็นจริง และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งผู้อื่น พูดแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้พูด จูงใจให้ละเว้นความชั่ว ทำให้การงานสำเร็จ เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการงานยิ่ง

(๓) อตถจริยา คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเองและผู้อื่น รู้จักการเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความสุขสบายส่วนตัว พุ่มพวงกายในการช่วยเหลือผู้อื่น แก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยร่างกาย บำเพ็ญสาธารณประโยชน์

(๔) สมานัตตตา คือ การวางตัวให้เหมาะสมเสมอต้นเสมอปลาย รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ มีจิตใจมั่นคงไม่หวั่นไหว เปลี่ยนแปลงง่ายและดำรงตนไว้ไม่ให้ตกไปในความชั่ว ปฏิบัติกับคนทั้งหลายอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมแก้ไขปัญหากับประชาชน

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในสมัยปัจจุบัน การปกครองแบบศูนย์รวมอำนาจมีขีดจำกัด เนื่องจากการบริหารประเทศที่ประกอบไปด้วยประชาชนที่มีจำนวนมากขึ้น และมีพื้นที่อันกว้างไกลในการปกครองที่มีแต่รัฐบาลเป็นศูนย์กลางเพียงสถาบันเดียวนั้น ย่อมเป็นไปได้ยากที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายเทอำนาจในทางการเมืองการปกครองให้อยู่ในมือของประชาชน โดยองค์กรหรือสถาบันท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารภายในเขตอำนาจของตน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการมากมายหลายท่านให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ พอสรุปได้ ดังนี้

โกวิท พวงงาม ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นไทยนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการต้องการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น จึงทำให้เกิดองค์กรที่มีคนในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนและบริหารรวมถึงได้กล่าวถึงในส่วนของบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ประวัติความเป็นมาโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่เริ่มต้นจนพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างการบริหารส่วนภายในรวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล^{๓๑}

เนตร์ พัฒนยาวิราช ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ โดยได้กล่าวถึงในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางการบริหารของ เฮนรี ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการปฏิบัติการ (Operational management theory) หรือบางทีก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะและสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่าง คือ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การบังคับบัญชา (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), และการควบคุม (Controlling) หรือ POCCC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อการตระหนักในมิตรภาพ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์กร^{๓๒}

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นแนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคโลกาภิวัตน์ว่า เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับรากหญ้า มีบทบาทที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริงสามารถแก้ไขปัญหาได้

^{๓๑} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต, หน้า ๒๕๔-๒๕๑.

^{๓๒} เนตร์ พัฒนยาวิราช, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖) ,

โดยตรงรวดเร็วมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันนี้^{๓๓}

ฮอลโลเวย์ (Holloway) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน^{๓๔}

๒.๓.๒ ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองเป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้นลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้^{๓๕}

๑. มีสถานะตามกฎหมายหน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
๒. มีพื้นที่และระดับหน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการปกครองที่แน่นอนและชัดเจนและควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์จัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๓ ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง ๓ ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนประชากร และขนาดพื้นที่
๓. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่การปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้นการที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่ที่มากขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ

๔. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์กรนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์กรของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๕. มีการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการ

^{๓๓} พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร, แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๒), คำนำ.

^{๓๔} สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, “ผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและกำกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗), หน้า ๓-๙.

^{๓๕} พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร, แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์, หน้า ๓๓-๔๖.

เลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๖. มีอำนาจอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบาย และการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือความต้องการของท้องถิ่นและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

๗. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๘. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

๒.๓.๓ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยเนื่องจาก

๑. องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็น ราชการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

๒. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองระดับชาติโดยง่าย

๓. การปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้งการตัดสินใจการบริหารการเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมืองทำให้เกิดการกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

๔. การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอจะมีผลทำให้เกิดความคึกคัก และมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความสัมพันธ์และเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

๕. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น^{๓๖}

^{๓๖} พูนศักดิ์ วัฒนวิเศษกุล, การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย กรณีศึกษาสภาตำบลบ้านม่วงอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒), หน้า ๔๑ - ๔๓.

๒.๓.๔ ประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่^{๓๗}

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไปมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษมี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ตามบทบัญญัติในหมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๔-๒๘๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กล่าวถึงที่มาขององค์การปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำพนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น มิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสองวรรคสาม และวรรคหกมาบังคับใช้ ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนดการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษที่มีโครงการการบริหารที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า มีนักวิชาการนำเสนอไว้ดังนี้

๒.๔.๑ ความหมายองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล คือ หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘^{๓๘}

๒.๔.๒ โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

^{๓๗} สำนักฝึกอบรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สถาบันพระปกเกล้า, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐, หน้า ๒๔๑-๒๔๒.

^{๓๘} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่น, หน้า ๒๕๔.

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๒. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๔.๓ ลักษณะโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๕๖ ระบุถึงโครงสร้างการบริหาร ดังนี้

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ซึ่งมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน ถ้ามีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิกได้ ๒ คน และถ้าองค์การบริหารใดที่มีเพียงสองหมู่บ้านให้สภา มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ ๓ คน โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ คือ ๑) ให้ความเห็นชอบพัฒนาส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามแนวนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

๒. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

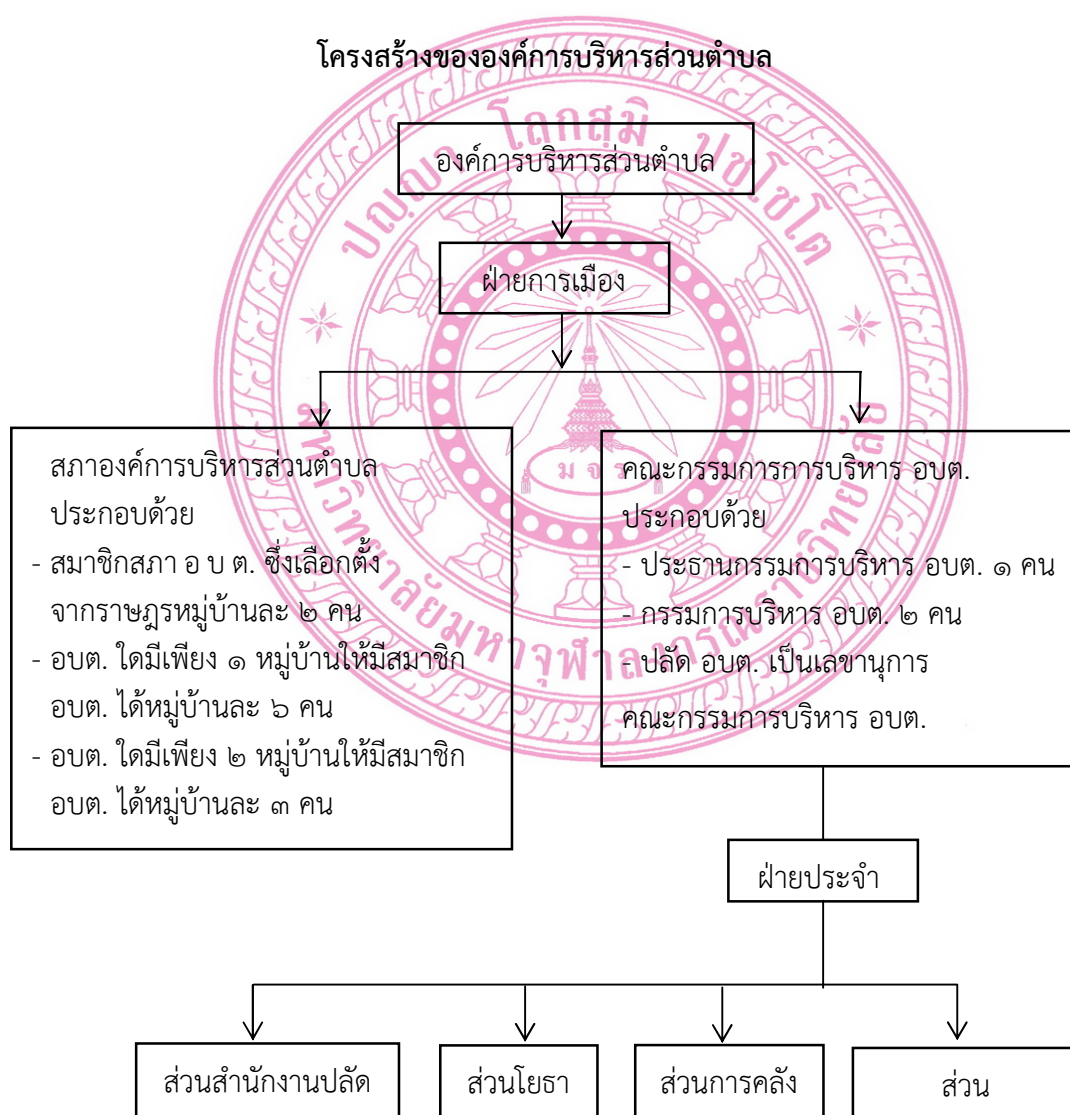
คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีกรรมการบริหารหนึ่งคน และกรรมการบริหาร จำนวน ๒ คน โดยเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ๑) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ๒) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบ ๓) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

๓. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล^{๓๙}

ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีการแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่ใช่สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกขององค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน ๒ คน และอาจแต่งตั้งเลขานายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ๖ ประการดังนี้ ๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหาร

^{๓๙} ทิพรัตน์, องค์การบริหารส่วนตำบล, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.widisru.ac.th/report/index.php?topic=1820;wap2>, [๒๖ มกราคม ๒๕๕๖].

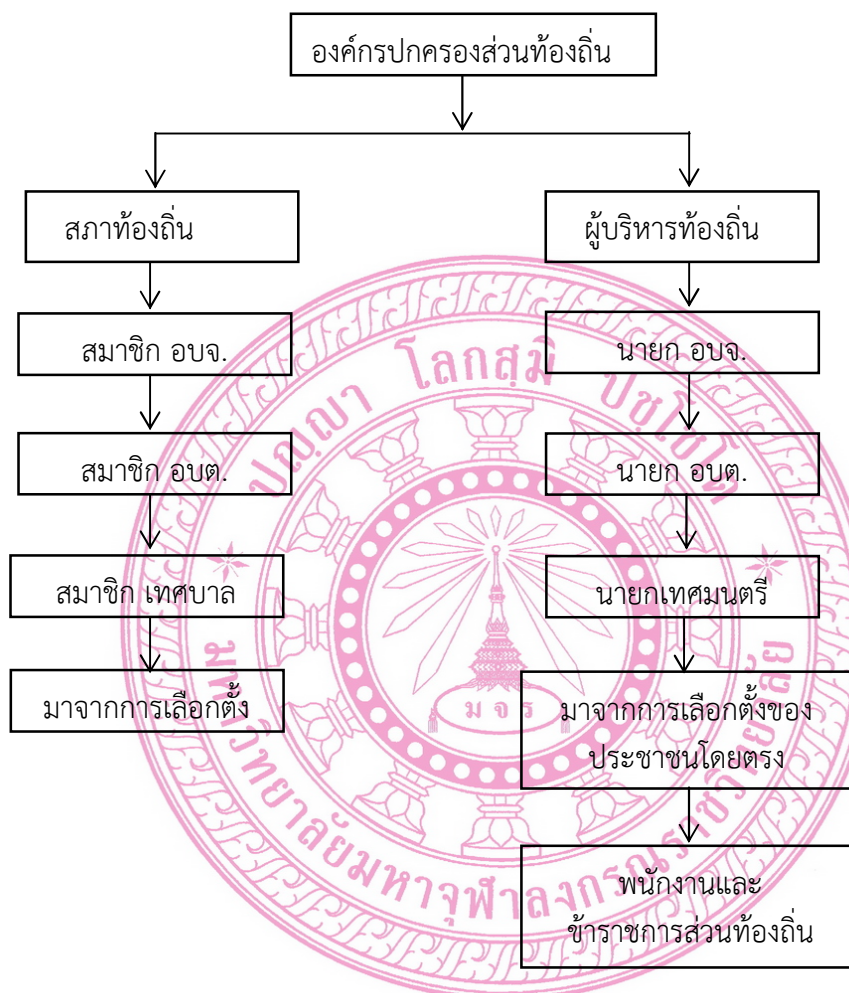
ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ๒) ส่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบล ๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วย ความเรียบร้อย ๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ^{๔๐} และกฎหมายโดยมีโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ดังนี้^{๔๐}

แผนภูมิที่ ๒.๑ : แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

^{๔๐} พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร, แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๒), หน้า ๓๖.

โครงสร้างการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนภูมิที่ ๒.๒ : แสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา การปกครองท้องถิ่นไทย : พัฒนาการและปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

๒.๔.๔ โครงสร้างทั่วไป มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ จำนวนกว่า ๗,๘๕๓ แห่ง ดูแลประชากรระดับรากหญ้ากว่า ๖๐ ล้านคน ^{๔๑}

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งการบริหารออกเป็นดังนี้

๑. สำนักปลัด มีหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไปเช่นงานธุรการ พิมพ์ดีด การเจ้าหน้าที่สวัสดิการ การประชุม การตราข้อบังคับตำบล นิติการ พาณิชย รัฐพิธี ประชาสัมพันธ์ จัดทำแผนพัฒนาตำบล จัดทำข้อบังคับ งบประมาณประจำปี เสนอขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย ^{๔๒}

๒. ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับ การรับเงิน เบิกจ่ายเงิน ฝากเงิน เก็บรักษาเงิน ตรวจเงิน หักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ขออนุมัติเบิกตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่ายการจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบ ทรัพย์สิน หนี้สิน งบประมาณโครงการ เงินสะสม จัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมรายได้ รายจ่าย และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๓. ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการ ควบคุมอาคาร การก่อสร้าง และงานซ่อมบำรุงทางอาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ควบคุมงานก่อสร้าง และงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๔. ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาหลักสูตร การแนะแนว การวัดผลประเมินผลการพัฒนาการเรียน การวางแผนการศึกษาของมาตรฐานสถานศึกษา การจัดการส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยการวางโครงการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการศึกษาเพื่อนำไปประกอบ การพิจารณา กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการปฏิบัติ ในการจัดการศึกษา การเผยแพร่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ อื่นที่เกี่ยวข้อง

๕. ส่วนส่งเสริมการเกษตร มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์และวิจัยถึงปัญหาทางการเกษตร กำหนดนโยบาย วางแผนงาน และดำเนินงานวิชาการเกษตรตามการวัด และประเมินผล การดำเนินการเกษตร กำหนดระบบและวิธีการด้านนิเทศ ควบคุมติดตาม ประเมินผลด้านการเกษตร จัดสอนและอบรมด้านวิชาการเกษตรจัดประชุม ดำเนินการเผยแพร่กิจกรรมการเกษตร ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและแนววิชาการเกษตร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

^{๔๑} อ้างแล้ว, พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร, หน้า ๙.

^{๔๒} วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และสุชุม นวลสกุล, การเมืองการ ปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๔๖๗-๔๖๘.

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มี ๓ ส่วน คือ

๑. **บุคลากรฝ่ายสภา** มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน ถ้ามีเพียง ๑ หมู่บ้านให้มีสมาชิกได้ ๑ คน และถ้ามีเพียง ๒ หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสมาชิกได้หมู่บ้านละ ๓ คน อยู่ในวาระคราวละ ๔ ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับเลือกตั้ง ส่วนเลขานุการ ๑ คน เลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. **บุคลากรฝ่ายนายก** มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายก ซึ่งไม่ใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยในการบริหารได้ไม่เกิน ๒ คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกหนึ่งคนซึ่งไม่ใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มีดังนี้

๓.๑ พนักงานส่วนตำบล ซึ่งเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือน

๓.๒ พนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓.๓ ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ร้องขอให้ไปดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งหรือปฏิบัติงานชั่วคราว การจัดขึ้นองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกไว้ดังนี้^{๔๓}

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๑ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีรายได้ ๒๐ ล้านบาท ขึ้นไป

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๒ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ ๑๒-๒๐ ล้านบาท

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๓ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ ๖-๑๐ ล้านบาท

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๔ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ ๓-๖ ล้านบาท

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น ๕ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่เกิน ๓ ล้านบาท

^{๔๓} ศูนย์รวมข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล : รู้จักบทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล, โครงสร้างการบริหารงาน, [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.tambol.com/tambol/info10.asp>. [๒๖ มกราคม ๒๕๕๖].

๒.๔.๕ การกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีภารกิจหน้าที่ในการจัดระบบสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง คือ

ภาระที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่

๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก
๒. รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำทางเดิน ในที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๓. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
๔. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๖. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และพิการ
๗. คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. บำรุงรักษาศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
๙. ปฏิบัติหน้าที่ที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร ภาระที่อาจจัดทำได้ตามความจำเป็นตามความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่ง เช่น ให้มีน้ำเพื่อการบริโภคอุปโภค และการเกษตร บำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างบำรุงรักษาทางระบายน้ำ บำรุงรักษาสถานที่ประชุม กีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรกรรมและสหกรณ์ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร คุ้มครองและดูแลรักษาทรัพยากรอันเป็นสมบัติของแผ่นดิน

๒.๔.๖ หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางเศรษฐกิจ และการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบล โดยใช้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเครื่องมือการปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่เริ่มจากการสำรวจ รวบรวมปัญหาตามความต้องการก่อนหลัง แนะนำปัญหา และความต้องการมาทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขให้ตรงกับความต้องการโดยจัดทำในรูปของยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะเวลา ๑๐-๑๕ ปี แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ๕ ปี และแผนประจำปีพร้อมกับจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยการจัดหาให้เพียงพอกับวงเงินงบประมาณรายรับที่กำหนดไว้ โดยการจัดเก็บรายได้เอง และได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และนำไปเบิกจ่ายตามโครงการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย เมื่อมีเงินรายได้เพียงพอแล้วก็จะดำเนินการจัดหาพัสดุตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพของแต่ละโครงการ และติดตามรายงานผลให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วน

ตำบลและศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว หมายถึง การบริหารการพัฒนาการแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชนระดับตำบล ตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติกำหนดแผน

ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖^{๔๔}

การกำหนดแผนพัฒนา เป็นหน้าที่ ขององค์การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ๓ องค์การ คือ

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธาน รองปลัด หัวหน้าสำนักปลัด หัวหน้าส่วนการบริหารทุกส่วน ผู้มีความรู้ด้านการวางแผนที่คณะกรรมการคัดเลือกไม่เกิน ๓ คน และพนักงานส่วนตำบลที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่กำหนดแผนงานโครงการ ให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ต้องทำหน้าที่วิเคราะห์ ประสานงานโครงการและจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

๒. คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประธานกรรมการการบริหารเป็นประธานกรรมการบริหารทั้งหมด และสมาชิกสภาไม่เกิน ๓ คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำองค์กรภาคเอกชนที่คณะกรรมการบริหารคัดเลือกไม่เกิน ๕ คน กำนันในพื้นที่ ปลัดอำเภอ ผู้ประสานงานประจำตำบล ซึ่งมีปลัดเป็นกรรมการและเลขานุการ นอกจากนี้ยังมีหัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ประธานกรรมการบริหารมอบหมายเป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการมีหน้าที่กำหนดแนวทางให้เป็นไปตามแผนพัฒนาส่วนตำบล โดยให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนา และติดตามประเมินผล ให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. ศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานกรรมการบริหาร ปลัดทุกแห่งในอำเภอ โดยให้นายอำเภอเรียกประชุมศูนย์ประสานงานพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การเลือกประธานและรองประธานเลขานุการ เลือกประธาน และรองประธานตำแหน่งละ ๑ คน จากประธานกรรมการบริหารเลือกเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ตำแหน่งละ ๑ คน จากปลัด ศูนย์จะเป็นผู้ลงมติวาระการดำรงตำแหน่งและเงื่อนไขอื่นๆ ตรวจสอบและวิเคราะห์ประสานงานโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นร่างแผน ๕ ปี ร่างแผนประจำปีอีกด้วย

๒.๔.๗ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการพัฒนาจะต้องดำเนินการดังนี้

^{๔๔} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่น, หน้า ๒๙๗.

๑. การกิจตามกฎหมาย โดยให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน่วยงานระดับอำเภอประสานการปฏิบัติและสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล

๒. เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหา โดยศึกษารวบรวม วิเคราะห์ปัญหาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา กำหนดเป้าหมาย คือสภาพ สาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในระดับตำบลและหมู่บ้าน

๓. ความเหมาะสมของพื้นที่และความสามารถในการพัฒนาพิจารณาจากภูมิศาสตร์ ประชาชน การรวมกลุ่มขององค์กรชุมชนและปัจจัยทางการบริหาร เช่น บุคลากร งบประมาณระบบงาน เครื่องและอุปกรณ์ และการรวมกลุ่มขององค์กรชุมชน

๔. คำนึงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของคนในท้องถิ่น โดยยึดหลักความเป็นไปได้ และประโยชน์สูงสุดให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยใช้แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการบริหารการพัฒนาสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๔.๘ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบล)^{๔๕}

องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๑. ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ได้มาจาก

- ภาษีบำรุงท้องที่
- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ภาษีป้าย
- อากรการฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
- ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการขายสุรา
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน
- อากรรังนกอีแอ่น
- ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- อากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
- ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
- ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามกฎหมายกำหนด

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๖๐.

๒. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

๓. รายได้จากทรัพย์สินและจากรายได้อื่นๆ

- รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- รายได้ตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดหาให้
- รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔. เงินกู้ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- กู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
- การกู้ยืมทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- การกู้ยืมต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

เราจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีแหล่งที่มาหลายแหล่งโดยเฉพาะรายได้ที่มาจากแหล่งรายได้ของตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นที่และทรัพยากรต่างๆ ในแต่ละ องค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นสำคัญ บางองค์การบริหารส่วนตำบล มีทรัพยากรในพื้นที่มาก ก็จะมีแหล่งที่มาของรายได้มาก บางแห่งมีทรัพยากรในพื้นที่น้อยก็จะมีแหล่งที่มาของรายได้น้อย ซึ่งย่อมส่งผลต่อการดำเนินกิจการพัฒนาในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรใน องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มากนัก

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตของท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาหรือเพื่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ มีโครงสร้างคล้ายๆ กับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินกิจการพัฒนามากมายหลายอย่าง และแม้แต่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดๆ จะไปดำเนินกิจการในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลล่วงหน้าด้วย นอกจากนี้ในการดำเนินการกิจการ องค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีรายได้อันเป็นเงินงบประมาณของตนเอง และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้ความเห็นชอบ ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและรายจ่ายเพิ่มเติมได้ในส่วนของรายได้นั้น องค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่งอาจมีรายได้ไม่เท่ากัน โดยแหล่งที่มาของรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีอยู่มากมาย

๒.๕ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ ทั้ง ๙ แห่ง ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เพื่อให้การปกครองเป็นไปด้วย

ความราบรื่นมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง อำเภอกอนสวรรค์ แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๙ ตำบล ๑๐๓ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. ตำบลคอนสวรรค์ มีทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน
๒. ตำบลหนองขาม มีทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้าน
๓. ตำบลช่องสามหมอ มีทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน
๔. ตำบลศรีสำราญ มีทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน
๕. ตำบลบ้านโสก มีทั้งหมด ๑๔ หมู่บ้าน
๖. ตำบลโนนสะอาด มีทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน
๗. ตำบลโคกมั่งงอย มีทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน
๘. ตำบลห้วยไร่ มีทั้งหมด ๑๔ หมู่บ้าน
๙. ตำบลยางหวาย มีทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอกอนสวรรค์ ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลคอนสวรรค์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลคอนสวรรค์และบางส่วนของตำบลโคกมั่งงอย
- องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคอนสวรรค์ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลคอนสวรรค์)
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองขามทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลช่องสามหมอทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีสำราญทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านโสกทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนสะอาดทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอยทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยไร่ทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางหวายทั้งตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกอนสวรรค์

องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอกอนสวรรค์ ทั้ง ๙ แห่ง มีโครงสร้างองค์กรโดยรวม ดังนี้

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะ งานธุรการ งานสารบรรณ การจัดทำทะเบียนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร งานพิมพ์ติด งานอินเทอร์เน็ตตำบล งานการเจ้าหน้าที่ งานการประชุม งานการซื้อบังคับตำบล งานนิติการ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานพัฒนาชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ งานส่งเสริมอาชีพและข้อมูลแรงงาน งานพัฒนาสตรีและเยาวชน งานสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและสตรี

งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนการคลัง มีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การเงิน การเบิกจ่ายการฝากเงิน การเก็บรักษาเงินการตรวจเงินการหักภาษีเงินได้และนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือนรวบรวมสถิติเงินได้ประเภทต่างๆ การรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกเงินตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบและแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการเงิน สะสมงานจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้ - รายจ่าย งานจัดเก็บรายได้และพัฒนารายได้ การจัดหาผลประโยชน์ จากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สิน งานจัดทำ/ตรวจสอบบัญชีและการรับเงินในกิจการประปา งานจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนโยธา มีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบเขียนแบบ ถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานการประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการงานควบคุมอาคาร งานก่อสร้าง งานผังเมือง งานซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำงานควบคุมการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุงในกิจการประปา จัดทำทะเบียนสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารวิชาการศึกษา งานเทคโนโลยีทางการศึกษา งานจัดการศึกษา งานทดสอบและประเมินตรวจวัดผลงานบริการและบำรุงสถานศึกษา งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานกิจการเด็กและเยาวชน งานกีฬา และนันทนาการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของประชาชน การสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และทรัพย์สินต่างๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา จัดสถานที่เพื่อการศึกษา ส่งเสริม ทำนุบำรุง รักษาไว้ซึ่งศิลปประเพณี ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีท้องถิ่น วัฒนธรรมด้านภาษา การดำเนินชีวิตส่งเสริมสนับสนุนการเล่นกีฬา การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑. บุคลากรฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ ๒ คน รวม ๒๐๖ คน อยู่ในวาระคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สำหรับประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือก ส่วนเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ คน เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. บุคลากรฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน และเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ คน

๓. พนักงานส่วนตำบล ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างของ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนสำนักงานปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา และส่วน การศึกษาและวัฒนธรรม

๒.๕.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ มี ๙ แห่ง ประกอบด้วย

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์^{๔๖}

สภาพทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ เป็นชื่อของอำเภอและเป็นที่ตั้งของ อำเภอคอนสวรรค์ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๒ อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอคอนสวรรค์ มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๕๒.๕๓๕ ตารางกิโลเมตร ตำบลคอนสวรรค์ห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ประมาณ ๕ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลโคกมั่งงอย,ศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลยางหวาย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโนนทอง อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านโสกและตำบลยางหวาย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัด ชัยภูมิ

เนื้อที่ ตำบลคอนสวรรค์มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๔๙.๕๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๒,๐๐๐ ไร่

ภูมิประเทศ โดยทั่วไปตำบลคอนสวรรค์ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม จะมีที่ดอนบ้าง ในทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทางทิศตะวันออกจะติดแม่น้ำชีและลำน้ำคำ ลักษณะดินมีการระบาย น้ำดีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ

จำนวนหมู่บ้าน ตำบลคอนสวรรค์ มี ๑๕ หมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน ตำบลทั้งหมดหมู่บ้านมีทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน และอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางส่วน และเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลคอนสวรรค์ อีกบางส่วน ๕ หมู่บ้าน (๑,๒,๓,๑๒,๑๓) ดังนี้

๑. บ้านจอก	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านจอก	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านหนองชาติ	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านหนองทอน	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านนาเสียว	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านโนนโพธิ์	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านโนนขุนทิพย์	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านคอนสวรรค์	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านคอนสวรรค์	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านหนองโก	หมู่ที่ ๑๐

^{๔๖} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนา สามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๖.

๑๑. บ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ ๑๑
 ๑๒. บ้านจอก หมู่ที่ ๑๒
 ๑๓. บ้านจอก หมู่ที่ ๑๓
 ๑๔. บ้านโนนโพธิ์ หมู่ที่ ๑๔
 ๑๕. บ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ ๑๕

ท้องถิ่นอื่น ที่อยู่ในเขตตำบล มีเทศบาลตำบล ๑ แห่ง

ประชากร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕,๐๗๗ คน
 และจำนวนหลังคาเรือน ๑,๔๖๐ หลังคาเรือน

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา^{๔๗}

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เส้นทางคมนาคมสะดวกรวดเร็วและได้มาตรฐาน
 ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม
 ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
 ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ
 ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษาถนน สะพาน และท่อระบายน้ำเสีย
 ๒. ขยายเขตระบบประปาส่วนภูมิภาค และก่อสร้างต่อเติมปรับปรุงบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน
 ๓. ขยายระบบไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและต่อเติม ปรับปรุงบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าสาธารณะ
 ๔. ขยายเขตระบบโทรศัพท์สาธารณะ
 ๕. ก่อสร้าง ปรับปรุง ภาชนะเก็บน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ
 ๖. ซ่อมบำรุงหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริมกิจกรรมการดูแลแหล่งน้ำและการบริหารจัดการระบบน้ำเสีย
 ๒. บริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล
 ๓. ส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

^{๔๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการรักษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกระบบ
๒. บริหารจัดการศึกษา
๓. ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม
๔. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการลดรายจ่าย
๒. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการเพิ่มรายได้
๓. ส่งเสริมกิจกรรมการออม
๔. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามการบริหารจัดการชุมชนที่ดี

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

๑. พัฒนา/ส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงอารยธรรม
๒. พัฒนางานบริการให้ได้มาตรฐานการบริการท่องเที่ยว
๓. ส่งเสริม/บูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ

๑. ส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชน
๒. พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ
๓. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินงาน
๔. ส่งเสริมระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

๑. ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน
๒. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและนันทนาการ
๓. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม^{๔๘}

สภาพทั่วไป แต่ก่อน ชาวตำบลหนองขาม ได้ขึ้นต่อกับตำบลโนนสะอาด และเมื่อในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ คุณพ่อโสภะ ทองงาม เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านมะขามหรือบ้านหนองขามในปัจจุบัน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ คุณพ่อโสภะ ทองงาม ได้ลาออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และได้เลือก คุณพ่อรวี แต่ง

^{๔๘} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๑๔.

แดน เป็นผู้ใหญ่บ้าน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ คุณพ่อร้ว แต่งแดน ได้ลาออกจากตำแหน่ง ชาวบ้านจึงเลือก คุณพ่อโสภาทองงาม เป็นผู้ใหญ่บ้านสมัยที่สอง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ คุณพ่อโสภาทองงาม ได้รับเลือกให้เป็นกำนันตำบลโนนสะอาด

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร โดยได้รับการจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

เนื้อที่ มีพื้นที่ประมาณ ๒๓,๑๓๗ ไร่ หรือประมาณ ๔๖ ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ มีพื้นที่สูงทางด้านตะวันตกแล้วค่อยลาดเอียงต่ำลงเล็กน้อย แล้วค่อยสูงขึ้นตอนกลาง และจะลาดต่ำลงเรื่อยๆ ทางด้านตะวันออกจนเป็นที่ราบลุ่มซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลอื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

จำนวนหมู่บ้าน ตำบลหนองขาม มีจำนวนหมู่บ้าน จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน คือ

๑. บ้านฝาย	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านดอนไข่ดำ	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านฝาย	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านโนนแต่	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านหนองตาไก้	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านหนองฉิม	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านหนองขาม	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านโนนทอง	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านโนนแต่	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านภูดิน	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านหนองตาไก้	หมู่ที่ ๑๑

ประชากร ในเขตตำบลหนองขาม มีประชากรทั้งสิ้น ๕,๓๑๕ คน แยกเป็นชาย ๒,๗๕๙ คน และเป็นผู้หญิง ๒,๕๕๖ คน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๑๕ คน/ตารางกิโลเมตร จำนวน ๑,๒๙๗ ครัวเรือน

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม^{๔๙}

๑. วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น

“เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาสังคม ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม”

^{๔๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๒-๖๔.

๒. พันธกิจการพัฒนาท้องถิ่น

- ๑) การยกระดับคุณภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะ
- ๒) ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชุมชน
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ รวมทั้งกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นการสร้างงานและกระจายรายได้
- ๕) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของชุมชนโดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน
- ๖) ส่งเสริมการมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๗) การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๓. จุดมุ่งหมายการพัฒนา

- ๑) การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว การได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ๒) วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับสืบทอด
- ๓) พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔) สนับสนุนกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็งและการฝึกอบรมฝีมือแรงงานให้กับราษฎร
- ๕) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและของผู้ปกครอง
- ๖) ให้ประชาชนมีสุขภาพดีห่างไกลยาเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๗) การบริหารงานมีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๔. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซม ถนน เส้นทางคมนาคม สะพานรางระบายน้ำและระบบการจราจร ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความสะดวกสบาย
- ๑.๒ ขยายเขตระบบไฟฟ้าส่วนภูมิภาค/ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมระบบไฟฟ้าสาธารณะ ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ รวมถึงบริการสาธารณะ
- ๑.๓ ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซม ขุดลอกแหล่งน้ำและก่อสร้างแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ ทางธรรมชาติเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอและทั่วถึง

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพ

๒.๒ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ การพัฒนาส่งเสริมด้านเกษตรกรรม

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ การพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา

๓.๒ การพัฒนาส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส,ผู้สูงอายุ,คนพิการ,ผู้ป่วยเอดส์

๓.๓ การพัฒนาส่งเสริมสังคม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

๓.๔ การพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และนันทนาการต่างๆ

๓.๕ การพัฒนาและการบริหารจัดการองค์กร ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง

ที่ดี

๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๔.๒ การพัฒนาการจัดสิ่งปลูกสร้างและมลพิษต่างๆโดยทั่วถึงกัน

๔.๓ การสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ การรณรงค์ส่งเสริมสุขภาพอนามัยด้านสาธารณสุขชุมชน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในทุกระดับ

๕.๒ การส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรค

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ^{๕๐}

สภาพทั่วไป ตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๑๔๙๔ นายพรหม มา หงษ์ทอง เป็นกำนันคนแรก ต่อมาแยกออกเป็นตำบลห้วยไร่ และตำบลศรีสำราญ ตำบลช่องสามหมอ มีหมู่บ้านในปกครอง รวม ๘ หมู่บ้าน ชื่อช่องสามหมอ มีประวัติเล่าต่อกันมา เดิมลำห้วยสามหมอ ซึ่งไหลผ่านมีจระเข้มาอาศัยอยู่ และได้กัดชาวบ้าน จึงมีผู้หาหมอจระเข้มาปราบ ซึ่งต้องใช้หมอจระเข้ถึง ๓ คน จึงสำเร็จ จึงใช้ชื่อช่องสามหมอดังแต่นั้นมา

^{๕๐} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖ - ๒๕๕๘), หน้า ๙.

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ เดิมเป็นสภาตำบลช่องสามหมอ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ และจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และมีการเลือกตั้งสมาชิกสภา เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ตำบลช่องสามหมอเป็นตำบลขนาดเล็ก การปกครองขึ้นกับอำเภอคอนสวรรค์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์มาทางทิศเหนือ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ เป็นตำบลขนาดกลาง ในอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ เลขที่ ๙๕ หมู่ ๗ บ้านภูทอง ตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์มาทางทิศเหนือ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร

เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ มีพื้นที่ประมาณ ๖๑,๘๘๒๔ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๓๘,๖๗๖ ไร่ ลักษณะดินเป็นดินละเอียดหรือดินเหนียว บางแห่งเป็นดินเหนียวปนกลางหรือค่อนข้างทราย

ภูมิประเทศ ตำบลช่องสามหมอ มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่สูงทางด้านทิศเหนือลาดต่ำลงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพื้นที่ด้านทิศเหนือเป็นที่ดอนสลับที่ลุ่มเล็กน้อย มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อ เขตตำบลหนองไผ่ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

และอำเภอโคกโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อ ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันออก ติดต่อ ตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันตก ติดต่อ ตำบลห้วยไร่ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

เขตการปกครอง ตำบลช่องสามหมอ ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน ๘ หมู่ ดังนี้

๑. บ้านหนองแดง	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านโสกหาด	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านหนองหว่า	หมู่ที่ ๓
๔. หนองหญ้าขาว	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านชนแดน	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านสายบัวแดง	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านภูทอง	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านหนองแดง	หมู่ที่ ๘

จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น ๓,๘๗๗ คน แยกเป็นชาย ๑,๙๒๙ คน หญิง ๑,๙๔๘ คน และจำนวนครัวเรือน ๑,๑๙๓ ครัวเรือน^{๕๑}

^{๕๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ^{๕๒}

๑. วิสัยทัศน์ในการพัฒนา

" โครงสร้างพื้นฐานครบครัน	สร้างสรรค์เศรษฐกิจฐานราก
การศึกษาเพียบพร้อม	สิ่งแวดล้อมปลอดภัย
คุณภาพชีวิตที่ดี	มุ่งสู่การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี "

๒. พันธกิจการพัฒนา

พันธกิจที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การประปา ไฟฟ้า และปรับปรุงแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้ได้มาตรฐานและเพียงพอกับความต้องการของประชาชนตามศักยภาพของ องค์การบริหารส่วนตำบล ควบคู่กับการวางผังเมืองที่ดี

พันธกิจที่ ๒ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง สมดุลและยั่งยืน โดยการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพหลัก อาชีพเสริม และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขจังหวัด

พันธกิจที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการศึกษาทุกระดับ ทั้ง กีฬา นันทนาการ งานสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการ และการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน

พันธกิจที่ ๔ พัฒนาอนุรักษ์ ปลูกฝัง ส่งเสริม มรดกทางวัฒนธรรม ศาสนา ประเพณีอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นและเป็นที่สนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว

พันธกิจที่ ๕ สร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำ กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย ส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในอนาคต

พันธกิจที่ ๖ พัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการเมืองการบริหาร และการปกครอง ให้กับประชาชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการระหว่างภาครัฐกับประชาชนในรูปแบบต่างๆ และสร้างระบบบริหารจัดการภาครัฐที่ดีใน องค์การบริหารส่วนตำบลพร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรขององค์กร

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ

เรียบร้อย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

^{๕๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๖-๒๙.

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

๑.๑ การรณรงค์ส่งเสริมสุขภาพอนามัยด้านสาธารณสุขชุมชน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ของประชาชนในทุกระดับ

๑.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรค

๑.๓ การส่งเสริมสนับสนุนงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการให้แก่เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ในสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑.๔ การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมกีฬา นันทนาการต่างๆ

๑.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด

๑.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว

๒.๑ การส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชุมชน

๒.๒ การแก้ไขปัญหาความยากจนและการส่งเสริมอาชีพ

๒.๓ การส่งเสริมปรัชญาหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

๓.๑ ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซม ถนน เส้นทางคมนาคม สะพาน ร่องระบายน้ำ และระบบ การจราจร ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความสะดวกสบาย

๓.๒ การก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าสาธารณะ ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ และขยายเขตระบบไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รวมถึงบริการสาธารณะ

๓.๓ ขยายเขต/ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซมระบบประปา หมู่บ้าน

๓.๔ ก่อสร้าง/ปรับปรุง/บำรุงรักษา/ต่อเติม/ซ่อมแซม ขุดลอกแหล่งน้ำและก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำทางธรรมชาติเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางการพัฒนาด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔.๑ การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน และให้มีคุณภาพโดยยึดหลัก

๔.๒ พัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารให้แก่ประชาชนและบริการสังคมต่างๆ

๔.๓ ส่งเสริมและ สนับสนุน กิจกรรมทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม การอนุรักษ์ และสืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมงานรัฐพิธี, วันสำคัญต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

๕.๑ การสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและมลพิษต่างๆ โดยทั่วถึงกัน

๕.๓ การส่งเสริม/บูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

- ๖.๑ การส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรทุกภาคส่วน รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- ๖.๒ การส่งเสริมและพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๖.๓ การส่งเสริมการวางผังเมืองที่ดีในอนาคตและพัฒนาปรับปรุง การจัดเก็บรายได้
- ๖.๔ การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพบุคลากร และระบบบริหารจัดการ รวมถึงการให้บริการกับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๖.๕ การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาองค์กร วัสดุ ครุภัณฑ์ รวมถึงสถานที่ปฏิบัติงานให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- ๗.๑ เสริมสร้างการพัฒนาเมืองท้องถิ่นให้โปร่งใสสุจริตเพื่อสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและวัฒนธรรมมาภิบาล
- ๗.๒ พัฒนาภาวะผู้นำท้องถิ่นที่มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล
- ๗.๓ พัฒนาสมรรถนะการทำงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับอย่างต่อเนื่อง
- ๗.๔ พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- ๗.๕ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยเพื่อการบริหารงานและการบริการประชาชน
- ๗.๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทุกชั้นตอน

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ^{๕๓}

สภาพทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๑ ตอนที่ ๕๓ ก. ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๗)

คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดชัยภูมิ ได้มีมติเห็นชอบในการปรับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญจาก องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาด

^{๕๓} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๔ - ๖.

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ ๑๒ ถนนบ้านจอก-ศรีสำราญ-บ้านนามน หมู่ที่ ๓ ตำบลศรีสำราญ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอกอนสวรรค์ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๔๘.๕๓๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๐,๓๓๖.๘๗๕ ไร่

ภูมิประเทศ ภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูงทางทิศเหนือ แล้วลาดต่ำลงทางทิศใต้ โดยทั่วไปพื้นที่ด้านทิศเหนือติดกับลำห้วยสามหมอ มีฝายน้ำล้นชลประทานขนาดใหญ่ กั้นกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญของตำบลศรีสำราญลาดลงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ราบลุ่มติดกับลำน้ำชี บริเวณหมู่ที่ ๑ บ้านหนองปลาปิ้งเป็นพื้นที่ดอนเป็นบางส่วนอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อแนวเขตอำเภอและตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย จังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลคอนสวรรค์ และตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชยและอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลช่องสามหมอ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. บ้านหนองปลาปิ้ง	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านสำราญ	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านนามน	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านนาฮี	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านหนองเบ็น	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านนาโจด	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านหนองบัวบานเย็น	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านสำราญ	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านนาฮี	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านนามน	หมู่ที่ ๑๐

จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ๕,๔๑๐ คน แยกเป็นชาย ๒,๗๓๗ คน หญิง ๒,๖๗๓ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๑,๔๙๒ หลังคาเรือน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๑๑.๔๕ คน/ ตารางกิโลเมตร

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ^{๕๔}

๑. วิสัยทัศน์ในการพัฒนา

ถิ่นน่านอยู่ เชิดชูการศึกษา นำพาประชามีสุข เป็นศูนย์กลางการค้า ตลาดชุมชน ผ่านพ้น
วิกิจ ด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. พันธกิจในการพัฒนา

๒.๑ ให้มีและบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกและได้มาตรฐาน

๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคน้ำดื่มมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน และจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ติดเชื้อเอชไอวี

๒.๔ ส่งเสริมการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริมของประชาชน ให้มีความมั่นคง และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒.๕ ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา กีฬา นันทนาการและอนุรักษ์ไว้ซึ่งประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๖ ส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของประชาชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

๓. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

๓.๑ เพื่อให้เส้นทางคมนาคมที่มีความสะดวกและได้มาตรฐาน

๓.๒ เพื่อให้ระบบสาธารณูปโภคด้านโครงสร้างพื้นฐานเพียบพร้อม

๓.๓ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกเพศทุกวัย

๓.๔ เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.๕ เพื่อให้ประชาชนมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและทั่วถึง ศาสนาศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการส่งเสริมและสืบทอดสู่ลูกหลาน

๓.๖ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา และอนุรักษ์ไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๗ ประชาชนมีความเข้าใจและหันมาให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ ก่อสร้าง ปรับปรุง และซ่อมแซมเส้นทางคมนาคม

๑.๒ ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษา ร่องระบายน้ำให้ได้รับความสะดวกครอบคลุมทุกพื้นที่

๑.๓ ให้มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือนและจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะครอบคลุมทุกพื้นที่

๑.๔ ก่อสร้าง/ซ่อมแซม/พัฒนาแหล่งน้ำต่างๆ ให้ใช้การได้ดี

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๐-๓๒.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ สนับสนุนและส่งเสริมสาธารณสุข

๒.๒ ก่อสร้างสถานที่ออกกำลังกายสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มสุขภาพและส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอนามัย

๒.๓ ให้การสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาทุกระดับ

๒.๕ ก่อสร้างและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ห้องสมุดชุมชนและศูนย์รวมกิจกรรมของหมู่บ้าน

๒.๖ สนับสนุนและพัฒนารวมกลุ่มอาชีพ

๒.๗ สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีทันสมัยแก่ชุมชน

๒.๘ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๙ จัดการแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพและเพื่อเป็นตัวแทนในระดับสูงต่อไป

๒.๑๐ ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การกีฬา

๒.๑๑ ส่งเสริมชุมชนอยู่ดีมีสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและความสงบเรียบร้อย

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและสังคมให้มีภูมิคุ้มกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓.๒ จัดระบบรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

๓.๓ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมองค์กรภาคประชาชน สมาคมมูลนิธิและอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

๔.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน

๕.๒ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการพัฒนา

๖.๑ สนับสนุนการก่อสร้างและปรับปรุงพัฒนาสถานที่สำคัญทางศาสนาโบราณ โบราณวัตถุ และสถานที่สำคัญต่างๆ

๖.๒ ส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ พัฒนาการเมือง และการบริหารการพัฒนาที่ดี แนวทางการพัฒนา

๗.๑ วางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

๗.๒ ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่นทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

๗.๓ สนับสนุนทรัพยากรการบริการในการให้บริการประชาชน

๗.๔ ปรับปรุงและพัฒนารายได้ของท้องถิ่น

๗.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดี

๕. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก^{๕๕}

ที่ตั้ง ตำบลบ้านโสก มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๒,๗๗๒ ไร่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ ๒ กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๓๐,๘๘๒.๕๗ ไร่ ลักษณะดินจะเป็นดินร่วนปนทราย น้ำซึมผ่านได้ง่าย ดินมีกรวดทราย ดินขาดน้ำ และเป็นดินเค็ม

เนื้อที่ ตำบลบ้านโสกมีเนื้อที่ประมาณ ๕๒.๔๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๓๒,๗๗๒ ไร่ โดยแบ่งเป็นประเภทการใช้ดินได้ดังนี้ พื้นที่เกษตรกรรม จำนวนพื้นที่ ๓๐,๘๘๒.๕๗ ไร่ หรือ ๔๙.๔๑ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ชุมชนในหมู่บ้าน เช่น วัด โรงเรียน จำนวนพื้นที่ ๑,๓๕๔.๓๕ ไร่ หรือ ๒.๑๖ ตารางกิโลเมตร พื้นที่สาธารณะ และป่าสงวน จำนวนพื้นที่ ๕๑๐.๐๘ ไร่ หรือ ๐.๘๑ ตารางกิโลเมตร พื้นที่อื่นๆ จำนวนพื้นที่ ๒๕ ไร่ หรือ ๐.๐๔ ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ ตำบลบ้านโสก ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๕๐๐ เมตร พื้นที่เป็นที่ราบสูง ทุ่งนา ไม่มีภูเขา มีอาณาเขตติดต่อแนวเขตอำเภอและตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลห้วยไร่ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิและ ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลยางหวาย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

^{๕๕} ข้อมูลจาก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๔.

จำนวนหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลโสภะ ประกอบด้วยหมู่บ้าน ๑๔ หมู่บ้าน มีพื้นที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เต็มทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านหนองบัวเพ็ง	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านหัวหนอง	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านหนองโคก	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านโปร่งคลอง	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านโปร่งไค	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านดอนหัน	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๑๑
๑๒. บ้านโสภะ	หมู่ที่ ๑๒
๑๓. บ้านโนนสำราญ	หมู่ที่ ๑๓
๑๔. บ้านโคกมน	หมู่ที่ ๑๔

จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๗,๒๐๑ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๒,๔๖๕ หลังคาเรือน^{๕๖}

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสภะ^{๕๗}

๑. วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ชุมชนน่าอยู่ ผู้คนเข้มแข็ง เสริมแรงด้านเศรษฐกิจ
ใช้ชีวิตแบบพอเพียง หลีกเลียงยาเสพติด เน้นการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม”

๒. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ ก่อสร้างและปรับปรุงบำรุงถนนสะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำให้เป็นไปด้วย

ความสะดวก

๑.๒ ก่อสร้างขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ

๑.๓ ก่อสร้างและขยายเขตการประปา

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖.

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘-๑๙.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ เสริมสร้างและเพิ่มทักษะอาชีพของครัวเรือนและกลุ่มอาชีพต่างๆ

๒.๒ ส่งเสริมการประหยัดพลังงานในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

๓.๒ การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

๓.๓ การพัฒนาส่งเสริมด้านสุขภาพและอนามัย

๓.๔ การพัฒนาและส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ ส่งเสริมกิจกรรมการดูแลแหล่งน้ำและการบริหารจัดการระบบน้ำเสีย

๔.๒ บริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล

๔.๓ ส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรทุกภาคส่วนในการพัฒนาทาง
การเมืองและสังคม

๕.๒ ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการบริการประชาชนตามมาตรฐานสากล

๕.๓ พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวนโยบายของรัฐบาล

แนวทางการพัฒนา

ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนงานในการจัดการระบบบริการสาธารณะ
ตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนดและดำเนินงานหรือกิจกรรมการที่
ได้มอบจากรัฐบาล

๖.๑ การถ่ายโอนงานกิจการจัดการศึกษา

๖.๒ ส่งเสริมอัตราการป้องกันเฝ้าระวังรักษาบำบัดผู้เสี่ยงติดยาเสพติด และรักษา
ชุมชนให้เข้มแข็ง

๖.๓ ส่งเสริมการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของมารดาและทารก

๖.๔ ส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้สามารถลดปัญหาความ
รุนแรงจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย อาชญากรรมและสาธารณภัยต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ อยู่ดีมีสุข

แนวทางการพัฒนา

๗.๑ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

๗.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

๗.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุในระดับครอบครัว

๗.๔ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๘.๑ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

๘.๒ ปรับปรุงวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและศึกษา

๘.๓ ส่งเสริมขั้นตอนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษา

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด^{๕๘}

สภาพทั่วไป ตำบลโนนสะอาด อำเภอคอนสวรรค์ ตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๖ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะสภาตำบลโนนสะอาดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาดเมื่อปี ๒๕๔๐

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาดมีเนื้อที่ประมาณ ๖๘.๖๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๒,๒๙๗.๖๒ ไร่ อยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๑๕.๐๐ กิโลเมตร ตั้งอยู่บนถนนทางหลวงหมายเลข ชย ๓๐๐๓ บ้านกุดเวียง-โคกก่อง ตำบลโนนสะอาด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีอาณาเขตติดต่อแนวเขตอำเภอและตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแก้งสนามนาง อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา และตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลท่านางแนว อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น และตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิประเทศ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด โดยทั่วไปมีพื้นที่สูงทางด้านทิศตะวันตกลาดต่ำลงเรื่อยๆ จนถึงทิศตะวันออก บริเวณทิศตะวันออกเป็นที่ราบรุ่ม

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาดมีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งเขตการปกครองเป็น ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

^{๕๘} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๖.

๑. บ้านโคกก่อง	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านดอนหัน	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านโนนสงเปลือย	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านโนนสะอาด	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านโนนพันชาติ	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านลำชี	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านกุดโดน	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านโคกก่อง	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านโนนสะอาด	หมู่ที่ ๙

จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕,๔๓๗ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๒,๔๖๕ หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๗๙.๒๐ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด^{๕๙}

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) ในการพัฒนา

โครงการสร้างพื้นฐานอย่างพอเพียง จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง

๒. พันธกิจ (Mission) ในการพัฒนา

ภารกิจที่ ๑ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สาธารณูปโภคให้ได้มาตรฐาน และพอเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน สนับสนุนแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาล และการจัดวางผังเมืองเป็นระบบ

ภารกิจที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชน โดยเฉพาะ เกษตรกรรมและด้านอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็งและสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้และการมีงานทำ ของประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับ

ภารกิจที่ ๓ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นท้องถิ่นน่า อยู่ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรอินทรีย์ รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

ภารกิจที่ ๔ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสาธารณสุขเพื่อยก ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนพร้อมทั้งอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิ ปัญญาอันดีงามของท้องถิ่น

ภารกิจที่ ๕ ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร โดยยึด หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเน้นการมีส่วนร่วมและความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วน ตำบลกับประชน เอกชน ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้พร้อมการรองรับการถ่ายโอน อำนาจหน้าที่จากหน่วยงานส่วนกลาง

^{๕๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓๑.

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร^{๖๐}

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๑ ก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาเส้นทางคมนาคมให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความสะดวกสบายและคงทนถาวรให้มากขึ้น

๑.๒ ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๑.๓ ดำเนินการให้มีระบบไฟฟ้าและไฟสาธารณะให้ทั่วถึง

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๒.๑ เพิ่มศักยภาพและพัฒนากิจการเกษตร

๒.๒ ส่งเสริมอาชีพ/เสริมรายได้หลังฤดูเก็บเกี่ยวและผู้ว่างงานให้เพียงพอตามความต้องการ

๒.๓ สนับสนุนการจัดตั้งและรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อการประกอบอาชีพ

๒.๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

๒.๕ สนับสนุนและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์ให้เกิดอาชีพที่มั่นคงและสืบสานภูมิปัญญาให้คงอยู่

๓. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาสังคม

๓.๑ ให้การช่วยเหลือ ดูแล ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เด็ก คนพิการ คนชรา

๓.๒ สนับสนุนการกีฬา และนันทนาการ

๓.๓ ให้การช่วยเหลือดูแลแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

๓.๔ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๓.๕ พัฒนาการให้บริการ

๓.๖ ส่งเสริมสนับสนุนดำเนินการจัดวางผังเมืองที่ดีในอนาคต

๔. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาทางการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม

๔.๑ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เท่าเทียมกัน ในด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี

๔.๒ การเพิ่มช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและบริการทางด้านสังคม

^{๖๐} เรืองเดียวกัน, หน้า ๓๓.

๔.๓ ส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์แก่สังคมรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

๕. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ส่งเสริมสนับสนุนการปลูกผักปลอดสารพิษ

๕.๒ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

๕.๓ ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและของอันตราย

๖. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านการบริหารจัดการองค์กร

๖.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

๖.๒ พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด

๖.๓ ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร

๖.๔ เพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย^{๖๑}

สภาพทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย เป็นหนึ่งใน ๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๖) คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฯ ข้างต้นแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ตามแผนารมย์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๔ ก็ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๑๖

ในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย ได้ใช้แผนพัฒนาตำบลตามกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนารวมกับนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคก ซึ่งผลการพัฒนาตำบลที่ผ่านมาล้วนแต่มาจากการจัดทำประชาคม (civil society) ซึ่งเป็นความต้องการของประชาชนในตำบลโคกมั่งงอยทั้งสิ้น ประกอบกับงบประมาณที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอยที่มีอยู่อย่างจำกัดและสามารถดำเนินการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและตนเองตอบความต้องการของประชาชนในตำบลได้อย่างแท้จริง

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย ตั้งอยู่เลขที่ ๓๙๙ บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๘ ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตำบลโคกมั่งงอยตั้งเมื่อปี ๒๕๓๙ มีทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน

^{๖๑} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๗.

ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือบางส่วน ระยะทาง ๔ กิโลเมตร อยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕๔ สายบ้านลาดใหญ่-ช่องสามหมอ และ รพช.สายไทรงาม-หนองแดงน้อย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๖๑,๗๕๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๘,๕๙๖.๘๗๕ ไร่^{๖๒}

ภูมิประเทศ ภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูงทางทิศตะวันออกแล้วค่อยๆ ลาดต่ำลงมาทางตอนกลาง

อาณาเขตตำบล มีอาณาเขตติดต่อแนวเขตอำเภอและตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลห้วยไร่ ตำบลช่องสามหมอ และตำบลศรีสำราญ

อำเภอ คอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบ้านโสก และ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์

จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลศรีสำราญ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์

จังหวัดชัยภูมิ

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลห้วยไร่ ตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ๖,๘๗๒ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๒,๔๘๖ หลังคาเรือน

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย มีทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน^{๖๓} โดยแยกพื้นที่ปกครองออกเป็น ดังนี้

๑. บ้านหนองแดงน้อย	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านโคกมั่งงอย	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านโนนประดู่	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านหนองโน	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านโสกกกแดง	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านหนองเหมือดแอ่	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านหนองโนน้อย	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านสระแก้ว	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านหนองเม็ก	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านโคกมั่งงอย	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านหนองเหมือดแอ่	หมู่ที่ ๑๑
๑๒. บ้านหนองโน	หมู่ที่ ๑๒
๑๓. บ้านหนองแดงน้อย	หมู่ที่ ๑๓

^{๖๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐.

^{๖๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓.

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย^{๖๔}

๑. วิสัยทัศน์การพัฒนา

พัฒนารอบด้านผ่านกลไกประชาคม สังคมมีสุข บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเน้นทางการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางการพัฒนา

๑. การปรับปรุงซ่อมแซม บำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม
๒. ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
๓. การก่อสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และเพื่อการเกษตร

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุข
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้การสงเคราะห์ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ
๓. ส่งเสริมกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

๓) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลัก

ธรรมาภิบาล

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาองค์กรตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (หลักธรรมาภิบาล)
๒. พัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองและ การพัฒนาท้องถิ่น

๔) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

๑. สนับสนุนและส่งเสริม ทำนุบำรุงกิจกรรมทางศาสนา
๒. สนับสนุนและส่งเสริมอนุรักษ์และสืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕) ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๑. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดทำขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูลและอันตราย

^{๖๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๘.

๓. ส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการปลูกป่า อนุรักษ์ฟื้นฟูบำรุง ดินและน้ำ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า การเผาป่าและการเกษตร

๖) ยุทธศาสตร์ การส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ
๒. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
๓. การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน
๔. การพัฒนารับรู้ข้อมูลข่าวสาร
๕. การพัฒนาสุขภาพเด็กนักเรียน

๗) ยุทธศาสตร์ การส่งเสริมและการพัฒนาการอาชีพ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้มีรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๒. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเข้าสู่แหล่งผลิตและตลาด
๓. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม
๔. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแบบยั่งยืน

เกษตรแบบยั่งยืน

๘. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่^{๖๕}

สภาพทั่วไป ตำบลห้วยไร่ ตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยมีหมู่บ้านบางส่วนแยกออกมาจากตำบลช่องสามหมอ ตำบลคอนสวรรค์ และตำบลยางหวาย มารวมกันเป็นตำบลห้วยไร่ โดยมีนายอุด หงษ์สระแก้ว เป็นกำนันคนแรก

ที่ตั้ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปตามทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๒๐๕๔ เป็นระยะทาง ๑๑ กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๔ หมู่บ้าน ด้านทิศเหนือแนวเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ ด้านทิศตะวันออกแนวเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งมัย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ มีพื้นที่ประมาณ ๑๑๗ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๗๓,๑๒๕ ไร่

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่เป็นที่ราบสูงเชิงเขาและลาดต่ำลงเรื่อย ๆ ทางด้านตะวันออก และบางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำหลัก คือ ลำห้วยยาง ลำห้วยไร่ เป็นต้น ไหลผ่านเขตพื้นที่ของตำบล ช่วงฤดูแล้งจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรการอุปโภคบริโภค อาณาเขตติดต่อแนวเขตอำเภอและตำบลต่างๆ ดังนี้

^{๖๕} ข้อมูลจาก องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๖-๗.

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโคกมั่งงอย และตำบลช่องสามหมอ
 อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ แนวเทือกเขาภูแล่นคา

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ประกอบด้วยหมู่บ้านต่างๆ จำนวน ๑๔ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านห้วยไร่	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านหนองไฮ	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านโคกสง่า	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านหลุบเพ็ก	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านโสกมูลนาค	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านโคกไม้้งาม	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านห้วยยาง	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านดงเย็น	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านซับม่วงไข่	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านซับทอง	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านประชาแสนสุข	หมู่ที่ ๑๑
๑๒. บ้านห้วยยาง	หมู่ที่ ๑๒
๑๓. บ้านซับผักกูด	หมู่ที่ ๑๓
๑๔. บ้านซับสมบูรณ์	หมู่ที่ ๑๔

จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ๒,๙๙๔ คน และ
 จำนวนหลังคาเรือน ๑,๓๑๓ หลังคาเรือน

ยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ^{๖๖}

๑. วิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนา

“การบริหารจัดการที่ดี คนมีการศึกษานำพาเศรษฐกิจ
 พิชิตความยากจน มุ่งสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง”

๒.ภารกิจหลัก (พันธกิจ) เพื่อการพัฒนา

ภารกิจหลักที่ ๑ สร้างระบบการบริหารจัดการที่ครอบคลุมถึงด้านสาธารณูปโภค
 สาธารณูปการ การคมนาคม ประปาไฟฟ้า สนับสนุนแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายรัฐบาล

ภารกิจหลักที่ ๒ ปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษา และสาธารณสุข ตลอดจน
 อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

^{๖๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒-๒๔.

ภารกิจหลักที่ ๓ ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพหลัก อาชีพเสริมรายได้ และการมีงานทำของประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับ

ภารกิจหลักที่ ๔ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของคน ครอบครัว และชุมชน ในการพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ช่วยเหลือดูแลผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เด็ก คนพิการ คนชรา อย่างเท่าเทียมกัน

๓. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

ด้านสาธารณูปโภค

๑. ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้อยู่ในสภาพที่ดีคงทนถาวร
๒. ดำเนินการจัดให้มีการบริหารจัดการระบบประปา
๓. ดำเนินการจัดให้มีระบบไฟฟ้าสาธารณะอย่างทั่วถึง
๔. ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตรให้เพียงพอตามความต้องการของประชาชน

ด้านเศรษฐกิจ

๑. เพิ่มศักยภาพในการผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก ข้าว, อ้อย, มันสำปะหลัง
๒. ดำเนินการให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่ม ทั้งด้านวิชาการ และแหล่งเงินทุน

ด้านสังคม

๑. เพิ่มศักยภาพของคนในด้านการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น
๒. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสังคมและความยากจนของประชาชน
๓. สนับสนุนการดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. ปรับปรุงพัฒนาจัดการด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ยั่งยืน

ด้านองค์กร

๑. พัฒนาประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรอื่นๆ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนา
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
๔. ส่งเสริมสนับสนุนดำเนินการจัดวางผังเมืองที่ดีในอนาคต

๔. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าและบริการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม อย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร

๑.๒ พัฒนาฝีมือแรงงานและบริหารจัดการแรงงานอย่างเป็นระบบ

๑.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคบริการ

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการและเครือข่ายด้านการตลาด

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐาน

๒.๒ บริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

๒.๓ ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๓ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. พัฒนาพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

๔.๒ การพัฒนาการศึกษา

๔.๓ การพัฒนาการสาธารณสุข

๔.๔ การรักษาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๔.๕ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๔.๖ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๕. องค์การบริหารส่วนตำบลตาบดหางหวาย^{๖๗}

สภาพทั่วไป ตำบลหางหวายตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอคอนสวรรค์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์ประมาณ ๗ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๓.๖๐๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๔,๗๕๓.๑๒๕ ไร่

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำชีกั้นแบ่งเขตกับอำเภอเวียงชัย จังหวัดขอนแก่น และมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ตำบลหางหวายห่างจากอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ประมาณ ๖ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

^{๖๗} ข้อมูลจาก, องค์การบริหารส่วนตำบลตาบดหางหวาย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ, แผนพัฒนาสามปี, (๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๓-๔.

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมีแนวเขาเริ่มต้นจากร่องน้ำลึกลำห้วยโสก บริเวณพิกัด TC ๑๐๒๖๐๒ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามร่องน้ำลึกลำห้วยโสกและลำห้วยน้ำก่ำ บริเวณพิกัด TC ๑๓๓๕๙ ผ่านหนองหลวง บริเวณพิกัด TC ๑๔๘๕๘๗ ผ่านทุ่งนา สิ้นสุดแนวเขตที่ร่องน้ำลึกลำแม่น้ำชี ด้านทิศใต้ของสะพานข้ามแม่น้ำชี บริเวณพิกัด TC ๑๕๗๕๘๐ รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ ๖ กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลท่านางแนว อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยมีอาณาเขตเริ่มต้นจากร่องน้ำลึกลำชี บริเวณพิกัด TC ๑๕๗๕๘๐ ไปทางทิศใต้ตามร่องน้ำลึกลำชี สิ้นสุดแนวเขตที่ร่องน้ำลึกลำแม่น้ำชี ด้านทิศใต้ของสะพานข้าม แม่น้ำชี บริเวณพิกัด TC ๑๔๑๕๕๘ รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมีอาณาเขตเริ่มต้นจากร่องน้ำลึกลำชี บริเวณพิกัด TC ๑๔๑๕๕๘ ไปทางทิศตะวันตก ผ่านป่า ถึงกึ่งกลางลำห้วยน้ำก่ำ บริเวณพิกัด TC ๑๒๕๕๕๕ ไปตามร่องน้ำลึกลำห้วยยางหวาย สิ้นสุดแนวเขตที่ร่องน้ำลึกลำห้วยยาง บริเวณพิกัด TC ๐๙๑๕๖๐ รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมีอาณาเขตเริ่มต้นจากร่องน้ำลึกลำห้วยยางหวาย บริเวณพิกัด TC ๐๙๑๕๖๐ ไปทางทิศเหนือตามทุ่งนา ตัดผ่านถนนสายเมืองพล-ชัยภูมิ บริเวณพิกัด TC ๐๘๗๕๕๘๙ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านทุ่งนาด้านตะวันออกของบ้านหนองบัวเพ็ง ตัดผ่านถนนสายบ้านโสก-โนนเขวา บริเวณพิกัด TC ๑๐๐๖๐๐ รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร สิ้นสุดแนวเขตที่ร่องน้ำลึกลำห้วยโสก บริเวณพิกัด TC ๑๐๒๖๐๒ รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ ๔.๗๕ กิโลเมตร

ภูมิประเทศ โดยทั่วไปของตำบลยางหวาย จะเป็นพื้นที่ราบลุ่มทางตะวันตก และจะลาดต่ำลงมาด้านตะวันออกเฉียงเหนือของตำบล (ซึ่งติดกับแม่น้ำชีและลำน้ำก่ำ) ลักษณะดินมีการระบายน้ำดี ปานกลาง ทิศเหนือค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ พบในที่ราบทิศเหนือทั้งหมด จำนวนหมู่บ้าน มี ๙ หมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด

๑. บ้านยางหวาย หมู่ที่ ๑
๒. บ้านยางหวาย หมู่ที่ ๒
๓. บ้านยางหวาย หมู่ที่ ๓
๔. บ้านยางหวาย หมู่ที่ ๔
๕. บ้านโนนเขวา หมู่ที่ ๕
๖. บ้านสงแดง หมู่ที่ ๖
๗. บ้านหนองมะกูด หมู่ที่ ๗
๘. บ้านโนนเขวา หมู่ที่ ๘
๙. บ้านยางหวาย หมู่ที่ ๙

จำนวนประชากร^{๖๘} มีประชากรทั้งสิ้น ๓,๙๒๒ คน แยกเป็นชาย ๑,๙๔๓ คน หญิง ๑,๙๗๙ คน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๗๑ คน ตารางกิโลเมตร

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลยางหวาย^{๖๙}

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

“มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาตำบลให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission) ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถ บุคลากรท้องถิ่น
- ๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ๓) ส่งเสริมอาชีพให้มั่นคง โดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) สร้างจิตสำนึก และความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้คงอยู่ ตลอดปรับปรุงและฟื้นฟูให้ดียิ่งขึ้น

๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการกิจหรือโครงการที่มีส่วนร่วมจะดำเนินการ

๖) สร้างกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพตามอำนาจหน้าที่และนโยบาย

๗) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ อย่างต่อเนื่อง

๓. จุดมุ่งหมายในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว
- ๒) ประชาชนรักและหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓) ประชาชนอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป
- ๔) ประชาชนมีสุขภาพดี

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการเสริมสร้างระบบและการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อม เพื่อรองรับยุทธศาสตร์อื่นๆ เช่น ด้านคมนาคม การขนส่งสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ และการจัดทำผังเมืองรวม

^{๖๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

^{๖๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐-๑๑.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างการศึกษาให้ได้ระดับมาตรฐานทั้งในระบบและนอกระบบ

๒.๒ เพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้มีรายได้

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพอนามัย และพัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาการเสริมสร้างระบบและการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการวางแผนขององค์กร

๕.๒ การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการทำงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

๕.๓ จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์/ก่อสร้าง หรือต่อเติมอาคารองค์การบริหารส่วนตำบล

๕.๔ ค่าใช้จ่ายในการบริหารบุคคล/ค่าใช้จ่ายประจำ

จากการศึกษา การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ดังนี้

การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการนำทรัพยากรทางการบริหาร ทั้งในทางวัตถุและบุคคลมาดำเนินการภายในส่วนงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด

หลักสังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักพุทธธรรมอันที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้, หลักการสงเคราะห์ คือช่วยเหลือกันที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ไมตรีต่อกันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน ในการปฏิบัติงานต่อพนักงานและเพื่อนร่วมงานในองค์กรประกอบด้วย หลักทาน หลักปิยวาจา หลักอรรถจริยา และหลักสมานัตตตา

หลักทาน หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการให้การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของให้สิ่งที่มีมูลค่าและให้ธรรมะ เช่น สวัสดิการ รางวัล โบนัส การสอนงาน การฝึกอบรม ให้กำลังใจ ให้อภัย แก่พนักงาน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้เดือดร้อนภายในองค์กร

หลักปียวาจา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการเจรจาด้วย ถ้อยคำที่สุภาพ ถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดถ้อยคำที่เป็นจริงไพเราะ และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งกัน ใช้คำพูดที่ทำให้พนักงานเพื่อนร่วมงานรู้สึกประทับใจและมีกำลังในการทำงาน

หลักอรรถจริยา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประพฤติให้เป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายตนเองและคนอื่น การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อพนักงาน เพื่อนร่วมงานในองค์กรผ่านกิจกรรมต่างๆ หรือประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ได้ในที่สุด

หลักสมานัตตตา หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการนำตนเข้าไปเชื่อมสมานกับคนอื่น หรือคงเส้นคงวา เสมอต้นเสมอปลายในการนำไปปฏิบัติ โดยการให้ความสำคัญต่อองค์กร และพนักงานในองค์กรให้มีระบบ มีมาตรฐานในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

ด้วยขนาดขององค์กรในปัจจุบันมีขนาดใหญ่ขึ้นความสลับซับซ้อนของปัญหาก็เพิ่มมากขึ้นตามลำดับไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาครัฐ หรือเอกชนก็มักจะประสบปัญหาทั้งในส่วนของพนักงาน ระบบการจัดการตัวผู้บริหารเอง หรือสภาพแวดล้อมภายนอกเช่นนวัตกรรมที่ก้าวหน้าหรือเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยขึ้นอย่างรวดเร็วเร็วจนองค์กรไม่สามารถปรับตัวได้ทันส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงานองค์กร ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความสนใจในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารไว้มากมายดังต่อไปนี้

เดือนทิพย์ ทำและคณะ^{๗๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการบริหารผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร จำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร ด้านการวางแผนการจูงใจการจูงใจคนเข้าทำงาน การควบคุมงานการประสานงานการรายงานและการงบประมาณอยู่ในระดับมากจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่ากระบวนการบริหาร ด้านการวางแผนงานการจูงใจคนเข้าทำงานการควบคุมงานการประสานงานการรายงานและการงบประมาณอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจูงใจการจูงใจคนอยู่ในระดับมากที่สุด

นพพร บุญเพ็ญ^{๗๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งอารยธรรมเวียงกุมกามตำบลท่าวังตาลอำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งอารยธรรมเวียงกุมกาม

^{๗๐} เดือนทิพย์ ทำและคณะ, “กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

^{๗๑} นพพร บุญเพ็ญ, “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งอารยธรรมเวียงกุมกามตำบลท่าวังตาลอำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐), บทคัดย่อ.

อยู่ในระดับสูง โดยต้องการสร้างความรับผิดชอบพื้นฐานให้นักท่องเที่ยวคนไทยให้สำนึกต่อคุณค่าและช่วยอนุรักษ์โบราณสถานไว้ต่อไป และสร้างจิตสำนึกของการรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวรวมทั้งต้องการจัดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อชื่นชมโบราณสถานด้วยความสะดวกสบาย นอกจากนี้ต้องการให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบอย่างยั่งยืน โดยให้มีการร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานท้องถิ่นและคนในชุมชนจัดการขยะน้ำเสียและมลพิษต่างๆ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นรินทร์ พูลสวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุดด้านที่มีปัญหาลงมาตามลำดับ คือ ด้านการติดตามผลและนิเทศการสอน ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนเมื่อพิจารณาารายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ความพร้อมของครูในด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาเฉพาะและข้อที่มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้านเรียงตามลำดับลงไป คือ การเชิญวิทยากรภายนอกมาสาธิตการสอนแก่ครูเป็นปัญหาในด้าน การติดตามผลและนิเทศการสอนการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นเป็นปัญหาในด้านหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตรและการจัดตั้งธนาคารข้อสอบเป็นปัญหาสำคัญที่สุดในด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนแล้วพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๗๒}

แปลก พนาลีกุล^{๗๓} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตำรวจศึกษากรณีโรงเรียนนายร้อยตำรวจ”พบว่า ในด้านการวางแผนผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายและแกลงระบวนการวางแผนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ด้านการจัดองค์การพบว่า การแบ่งส่วนราชการมีหน่วยงานย่อยมากเกินไปการจัดวางตัวบุคคลพบว่าหลักเกณฑ์ในการจัดครูอาจารย์เข้าสอนพิจารณาความรู้ความสามารถ ด้านการอำนวยการพบว่าใช้วิธีวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาในด้านการประสานงานพบว่า ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงานมีหน้าที่โดยตรงส่วนใน ด้านการรายงานพบว่า ได้จัดให้มีหนังสือเวียนให้แต่ละหน่วยงานได้รับให้ทราบ สำหรับด้านการจัดงบประมาณการเงินพบว่า ผู้บริหารหน่วยงานย่อยทุกคนจัดทำแล้วเสนอร่วมกันส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจมีความเห็นว่ได้รับความสะดวกจากกองบังคับการปกครองมากที่สุดการได้รับความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและโภชนาการอยู่ในระดับพอใจ

^{๗๒} นรินทร์ พูลสวัสดิ์, “ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๓), บทคัดย่อ.

^{๗๓} แปลก พนาลีกุล, “การบริหารงานตำรวจ : ศึกษากรณีโรงเรียนนายร้อยตำรวจ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๘), บทคัดย่อ.

รัชนา ศานติยานนท์^{๗๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย” โดยได้ให้ข้อสรุปในภาพรวมว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางปฏิบัติที่ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาในปัจจุบันจะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติและความโปร่งใส ในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วมการกระจายอำนาจและความยุติธรรมนอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในส่วนต่างๆ ที่สะท้อนองค์ประกอบของการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่ดี

สุมพร ปุณณาคม^{๗๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) กับหลักพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า หลักพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักธรรมคำสอนอาจนำไปประยุกต์และใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการที่ดีทางด้านทรัพยากรมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้ คือ ๑) อริยสัจสี่ ๒) สัปปุริสธรรม ๓) อปปริหานิยธรรม ๔) ทศพิธราชธรรม ๕) สังคหวัตถุ ๔ ๖) จักรวรรดิวัตร ๗) พรหมวิหาร ๘) หลักอริยปทัช ๙) หลักนำเคราะห์และหลักประเคราะห์ ๑๐) ปฏิจสงมฺพบาท ๑๑) หลักภาวะผู้นำ ๑๒) สาราณียธรรม ๑๓) ราชสวัสดิธรรม ๑๔) ศील ๑๕) ปัจจัยปฏิเสวนา ๑๖) ไตรสิกขา ๑๗) พลละ ๕ ๑๘) อิทธิบาท ๔ ๑๙) หิริโอตตปเป ๒๐) ราชสังคหวัตถุ ๔ ๒๑) สมณะ-วิปัสสนา และสิ่งสำคัญของการสร้างระบบการปกครองที่ดีไม่อาจอาศัยคุณสมบัติเป็นคนดีอย่างเดียวมาเป็นผู้บริหารบ้านเมืองได้อีกต่อไป หากคนดีไม่ยึดหลักการปกครองโดยธรรมอย่างเต็มเปี่ยมด้วยศรัทธามั่นคงการปกครองที่ดีไม่ได้อยู่ที่กลไกการปกครองระบบการปกครองหรือวิธีการปกครองหากแต่เน้นที่วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่จะบรรลุ นั่น คือ ความเป็นธรรมในแผ่นดิน การมีจิตสำนึกของผู้นำผู้มีอำนาจทางคุณธรรมรูปแบบ หรือกลไกปกครองจะเป็นอย่างไรก็ได้แต่กลไกนั้น จะต้องใช้อำนาจโดยมีธรรมะเป็นสรณะซึ่งแตกต่างกับตะวันตกที่เป็นระบบการปกครองที่ดี โดยเป็นระบบประชาธิปไตยด้วยวิธีการเน้นสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลเป็นหลัก

อาจพล วงศ์บุษราคัม^{๗๖} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่า การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลางเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการกรมชลประทานต่อการบริหารงานด้านกฎหมายและที่ดินตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่างกันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ สำหรับด้านอายุระดับการศึกษาสถานภาพตำแหน่งปัจจุบันระยะเวลาในการทำงาน และสังกัดที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านกฎหมายและที่ดินของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่ต่างกัน

^{๗๔} รัชนา ศานติยานนท์, รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๖.

^{๗๕} สุมพร ปุณณาคม, “การบริหารจัดการที่ดีกับหลักพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

^{๗๖} อาจพล วงศ์บุษราคัม, “การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การบริหารงานที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นตัวผู้บริหารองค์กรระบบการจัดการวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้านการจัดการองค์กรพบว่า การบริหารจัดการที่ดีจะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ โดยส่งเสริมให้มีสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมีความโปร่งใส และเป็นธรรมรวมไปถึงการนำหลักธรรมในพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารด้วย

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

พุทธศาสนาเกิดขึ้นมานานเป็นระยะกว่าสองพันปี หากมองในแง่ของทฤษฎีองค์การแล้วก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่าทำไมองค์กรศาสนานี้ จึงมีความเข้มแข็งและยั่งยืนจนถึงปัจจุบันสมัยก่อนผู้บริหารทั่วไปมักมองข้ามแหล่งความรู้ไปไม่ว่าจะเป็นด้วยความดุกฎดูแลคนไม่สนใจไม่รู้หรือมีอคติหากแต่ปัจจุบันนี้ เริ่มมีผู้ให้ความสนใจธรรมะในพุทธศาสนามากขึ้น โดยเฉพาะการนำหลักธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรสังคหวัตถุ ๔ ก็เป็นหลักธรรมอีกหนึ่งที่ เหมาะสมกับการบริหารการปกครองคนหมู่มากเพราะเป็นหลักธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน ประสานชนให้เกิดความสามัคคีกัน ดังนั้นจึงได้มีผู้สนใจให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ไว้ดังนี้

พระครูวินัยธรยิ่งยง ธมมวโร (โหมตศิริ)^{๗๗} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๔.๕ มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี ร้อยละ ๓๑.๓ มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๓๑.๑ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ ๓๑.๘ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๔๖.๑ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกะไห มากกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๖๓.๗ การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๙๑ และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอถถจริยา ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกะไหที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห โดยรวมไม่แตกต่างกัน

^{๗๗} พระครูวินัยธรยิ่งยง ธมมวโร (โหมตศิริ), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

ปณณร เจริญชัยพุกษ์^{๗๘} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การของพนักงานโรงพยาบาลกรุงเทพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับคะแนนการเห็นด้วยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านปิยวาจา ด้านสมานัตตตา ด้านทานและด้านอรรถจริยาอยู่ในระดับมากทั้งหมดตามลำดับผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคหวัตถุ ๔ ของพนักงานโรงพยาบาลกรุงเทพกับความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ๒ ด้าน คือ ด้านปิยวาจา และสมานัตตตา และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านทาน และอรรถจริยา

พระสักรัย จิตตสุโก (ลุ่มดี)^{๗๙} ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มารับบริการจากสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗ มีอายุ ๒๐-๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘ อาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ และมีรายได้ ๗,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๘๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์^{๘๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๒) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = ๓.๗๕) ในด้านสมานัตตตา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = ๓.๔๑) ในด้านปิยวาจาเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่าบุคคลที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับอายุและอาชีพ มีความพึงพอใจไม่แตกต่างปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ประชาชนที่มาขอรับบริการยังไม่เข้าใจในขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ขาดการประสานงาน สถานที่จอดรถ

^{๗๘} ปณณร เจริญชัยพุกษ์, “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

^{๗๙} พระสักรัย จิตตสุโก (ลุ่มดี), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

^{๘๐} อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

รถไม่เพียงพอเจ้าหน้าที่พูดจาไม่ไพเราะ เจ้าหน้าที่ไม่กระตือรือร้นในการช่วยเหลือ ตลอดจนเจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติ ผลที่ได้ คือ ประชาชนที่มารับการบริการไม่เกิดความประทับใจแนวทางการปรับปรุงการให้บริการประชาชนของที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ คือ เจ้าหน้าที่ควรพัฒนาด้านการบริการอย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นควรมีการอบรมด้านคุณธรรมโดยนำหลักธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ ๔ อันได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา คือ โอปปาติ ออมอารี วชิโรราส สงเคราะห์ประชาชน และวางตัวเหมาะสม มาใช้ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อมีความยืดหยุ่นในการให้บริการ รวมทั้งเน้นการบริการที่สามารถนำมาซึ่งความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการและบริการและส่งผลย้อนกลับไปยังผู้ให้บริการโดยทำให้ประชาชนผู้รับบริการรู้สึกประทับใจในการให้บริการ

ราชนัย ธงชัย, พันโท^{๗๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยงานสัสดี อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยสัสดี อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านทาน เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมามีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านปิยวาจา ($\bar{X} = 3.95$) และสุดท้ายมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านสมานัตตตา ($\bar{X} = 3.85$) โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ด้านปัญหาและอุปสรรค การลงบัญชีทหารกองเกิน ณ หน่วยสัสดี อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชาชนที่มีอาชีพทำการเกษตรกรรมและประมงน้ำเค็ม จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับข่าวสารจากทางราชการ และไม่รู้ถึงสิทธิและประโยชน์ที่พึงได้รับจากการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ และโทษที่จะได้ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ จากกรณีที่ไม่มารับหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด และถือว่ามีความผิดทางอาญาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ราชการควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารจากทางราชการ เพื่อประโยชน์ของประชาชน

สมหมาย บัวจันทร์, พันตรี^{๗๒} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสมานัตตตามากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านทาน ด้านอตถจริยา และลำดับสุดท้าย คือด้านปิยวาจา เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพมีผลไม่ต่างกัน

^{๗๑} พันโท ราชนัย ธงชัย, ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑) หน้า ๙๒.

^{๗๒} พันตรี สมหมาย บัวจันทร์, “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ข.

รภัสสา พานิกุล^{๗๓} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดหางานของรัฐตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษาศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดหางานของศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการจัดหางานที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ใช้บริการ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการจัดหางานของศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มาใช้บริการจัดหางานที่มีสถานภาพสมรส สถานภาพการทำงาน ระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการจัดหางานของศูนย์จัดหางาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

มณีนุช ไพโรจน์^{๗๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส(ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่าความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ๓ อันดับแรกได้แก่ ท่านรู้สึกภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ทำงานในองค์กรนี้ ท่านปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถและดีที่สุดเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จและท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙, ๔.๐๗ และ ๔.๐๗ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์กรสนับสนุนให้ท่านมีโอกาสดำเนินการสร้างสรรค์กับเพื่อนพนักงานภายในองค์กรและผู้บริหารตามโอกาสสมควร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๑ เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการทำงาน และฝ่าย/แผนกที่สังกัด พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกันทุกด้าน ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุ ๔ กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานพบว่า ปัจจัยด้านสมานัตตนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก และปัจจัยด้านอัตถจริยาและ ปิยวาจา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ส่วนปัจจัยด้านทานมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

^{๗๓} รภัสสา พานิกุล, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดหางานของรัฐตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษาศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

^{๗๔} “มณีนุช ไพโรจน์,” การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส(ประเทศไทย)”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

ธิดารัตน์ ศิละวรรณโณ^{๘๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตดา อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตดา อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓, ๓.๕๙, ๓.๕๖, ๓.๕๕ ตามลำดับ) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนพนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย

ดาบตำรวจวัฒนา ภัคสังข์^{๘๖} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๑$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๙๓$) ในด้านทานและด้านสมานัตตดา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๓.๘๗$) ในด้านอรรถจริยา เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้ว พบว่าบุคคลที่มีเพศและอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สำหรับ อายุและการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดคำเนิน)^{๘๗} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕๒ มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๓ มีระดับการศึกษา ปวส./ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๓ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

^{๘๕} ธิดารัตน์ ศิละวรรณโณ, “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

^{๘๖} ดาบตำรวจวัฒนา ภัคสังข์, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), บทคัดย่อ.

^{๘๗} พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ ๔”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

ทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พระยุพธุมิ ธมมธโร (สังขาคี)^{๘๘} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม” จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ อายุ อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในส่วนข้อเสนอแนะประชาชนต้องการให้ขั้นตอนการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีความเหมาะสมชัดเจนรวดเร็วพนักงานควรพูดจาทักทายด้วยน้ำเสียงที่จริงใจสุภาพดูแลเอาใจใส่ผู้มาใช้บริการอยู่เสมอ และควรให้บริการโดยยึดกฎระเบียบให้ความเท่าเทียมกันและเป็นธรรมในส่วนของผู้บริหารพบว่า มีความเข้าใจในหลัก สังคหวัตถุธรรม ไม่ชัดเจนจึงไม่สามารถนำหลักสังคหธรรมไปใช้ในการบริหารได้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทอิสระและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการส่งเสริมสุขภาพการจัดระเบียบสังคมการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนรวมไปถึงการแก้ปัญหาในชุมชนด้วยบทบาทที่เพิ่มมากขึ้น นี่ส่งผลให้มีผู้สนใจทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรส่วนปกครองท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปในอนาคตจากการค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิจัยที่ทำการวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นดังต่อไปนี้

^{๘๘} พระยุพธุมิ ธมมธโร (สังขาคี), “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสดมหาบัณฑิต**, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า (๒).

ทศพร วงศ์ทะกัณท์^{๘๙} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลพบปัญหาการขาดการสร้างความขวัญและกำลังใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่เป็นธรรม เช่น พบปัญหาการเลื่อนขั้นเงินเดือนขาดระบบและวิธีการประเมินความดีความชอบที่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการที่มีเกณฑ์มาตรฐานชัดเจนถูกรวบงำจากระบบอุปถัมภ์ และปัญหาการพิจารณาจากปัญหาการพิจารณาความดีความชอบการเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้บริหาร และผู้บังคับบัญชาไม่พิจารณาจากภาระงานเป็นเกณฑ์แต่พิจารณาจากโครงสร้างส่วนราชการภายใน องค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดปัญหาความไม่ยุติธรรมและไม่เป็นธรรมระหว่างบุคลากรที่อยู่ต่างส่วนราชการแต่มีภาระงานต่างกัน ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นเรื่องไม่เปิดเผย

ธินิดา ฐิติภากร^{๙๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ความโปร่งใสของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลางและองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานเทศบาล

- ๑) การเปิดเผยข้อมูล
- ๒) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ
- ๓) ความรับผิดชอบในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

๔) การให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงานมีความแตกต่างกัน คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารน้อยกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

จรรยา ศิวานนท์^{๙๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่” จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ๑๖ ท่านพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงในด้านการพัฒนาพื้นที่การกำหนดนโยบายและการแก้ไขปัญหาแต่ยังมีปัญหาอุปสรรค คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเอง ปัญหาด้านผลประโยชน์ทับซ้อนและปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล

^{๘๙} ทศพร วงศ์ทะกัณท์, “การประเมินผลการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๔.

^{๙๐} ธินิดา ฐิติภากร, “การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๖), หน้า ๖.

^{๙๑} จรรยา ศิวานนท์, “บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), หน้า ๒-๑๑.

นภตล บุญมา^{๙๒} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคือประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้คณะผู้บริหารของท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นหรือในด้านการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ รวมทั้งเป็นผู้มีความคิดก้าวหน้ามีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพราะหากจะกำหนดให้บุคคลใดก็ได้สามารถเข้าไปบริหารท้องถิ่นได้โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของคนแล้ว การพัฒนาท้องถิ่นก็จะล้มลุกคลุกคลานดังนั้นผู้ที่มาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่เด่นกว่าคนทั่วไป ดังที่กล่าวข้างต้นนอกจากนี้แล้วยังจะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนสูงอีกด้วย

นวพร แสงหนุ่ม^{๙๓} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่มีดังต่อไปนี้ คือ ด้านโครงสร้างระบบงานบรรยากาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และความสามารถทางการบริหารงานทางด้านระดับของประสิทธิผลการดำเนินงานพบว่าประสิทธิผลการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในเกณฑ์สูงปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า บรรยากาศในองค์การบริหารส่วนตำบลพบปัญหาด้านขวัญและกำลังใจของประชากรและความไม่โปร่งใสในการทำงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสามารถในการบริหารพบปัญหา ด้านเป้าหมายในการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน การจัดหาและการใช้งบประมาณยังไม่สามารถจัดเก็บงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอำนาจการตัดสินใจยังขาดหลักเกณฑ์และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ดีพอ

บุญยิ่ง โหมดเทศน์^{๙๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพรเพื่อวิเคราะห์การมีความคิดเห็นของประชาชนและปัจจัยที่กำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการวิเคราะห์พบว่า ประชาชนยังเข้ามามีความคิดเห็นในการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มากนักประชากรส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลและการควบคุมติดตามการบริหารงานของเทศบาลมีเป็นจำนวนน้อยไม่มากเท่าที่ควร จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดการมีส่วนร่วมนั้นพบว่า รายได้ความทันสมัยและความรู้ความเข้าใจในการปกครองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โดยที่รายได้เป็นปัจจัยที่กำหนดการมีความคิดเห็นของประชาชนมากที่สุดรองลงมาได้แก่ การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการปกครอง และความทันสมัยสำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลพบว่าการศึกษารายได้การเป็นสมาชิกกลุ่มความทันสมัยความรู้ความเข้าใจในการปกครองและการเห็นประโยชน์จากการเข้ามีส่วนร่วม ในการปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

^{๙๒} นภตล บุญมา, “ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (บัณฑิตวิทยา : ลัษณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑), หน้า ๙๔.

^{๙๓} นวพร แสงหนุ่ม, “ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๕-๑๑๐.

^{๙๔} บุญยิ่ง โหมดเทศน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๐), หน้า ๘๖.

ร่วมของประชาชนในเรื่องของการควบคุม หรือติดตามการบริหารพบว่าการศึกษเป็นปัจจัยเพียงตัวเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการมีความคิดเห็นของประชาชน แต่เป็นไปในเชิงผกผันจากการวิจัยครั้งนี้สรุปให้เห็นว่า ประชาชนยังมีความคิดเห็นในการปกครองท้องถิ่นมากนักและการมีความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยหลายประการไม่มีปัจจัยเพียงตัวเดียวใดๆ ที่มีความสำคัญในการกำหนดการมีความคิดเห็นของประชาชน”

วริยา เอี่ยมวิบูลย์^{๙๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตำแหน่งของคณะทำงานสนับสนุนการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่นๆ คือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลความเชื่อในหลักประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

รพีธ สว่างผ่อง^{๙๖} ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี และมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความคุ้มค่าสำหรับค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุดคือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความรับผิดชอบ ๒. กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกันมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๓. กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีที่มี ตำแหน่งของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาจำนวนครั้งที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

^{๙๕} วริยา เอี่ยมวิบูลย์, “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะพัฒนาสังคม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

^{๙๖} รพีธ สว่างผ่อง, “กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๗), หน้า ๕.

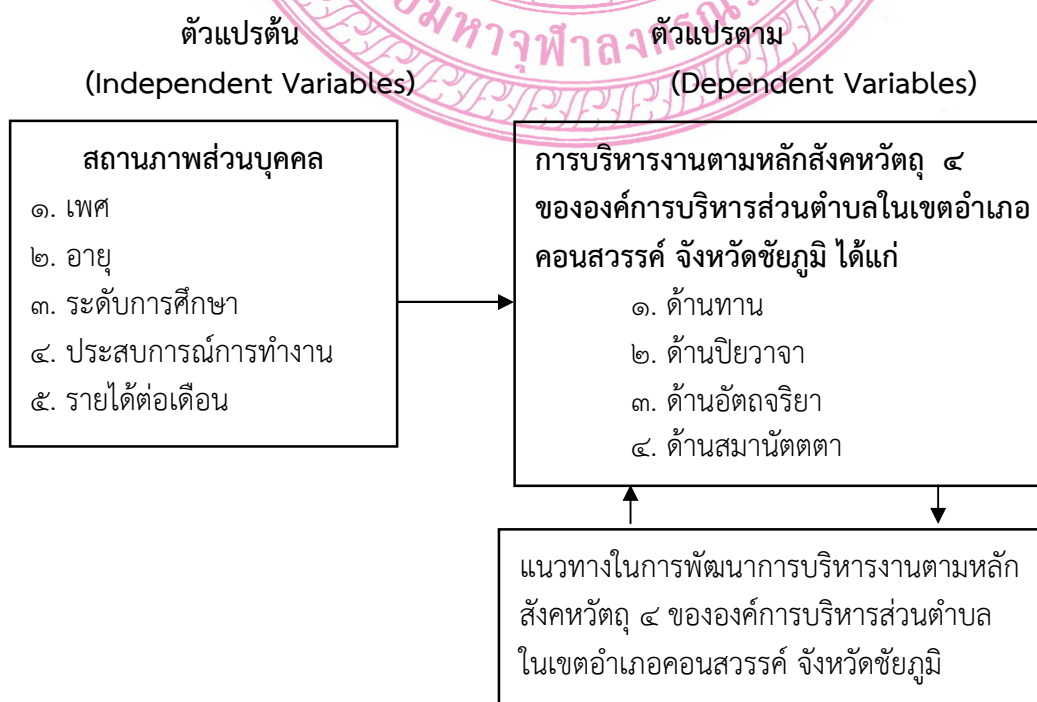
จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า พนักงานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ด้านการบริหารงานภายในองค์กรพบปัญหาการขาดการสร้างขวัญและกำลังใจจากผู้บริหารวิธีการประเมินความดีความชอบที่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการที่มีเกณฑ์มาตรฐานชัดเจนถูกครอบงำจากระบบอุปถัมภ์ควรมีการใช้ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานให้มากขึ้น สำหรับความต้องการของประชาชน คือ ต้องการให้คณะผู้บริหารของท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่รวมทั้งเป็นผู้มีความคิดก้าวหน้ามีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาที่มากยิ่งขึ้น

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการบริหาร คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๓ : แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ภายในในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ซึ่งปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้งหมด ๙ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย จำนวน ๒๔๐ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๒๔๐ คน โดยทำการสุ่มจากประชากรโดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)^๑ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔๘ คน และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random) ดังนี้

^๑ R.V. Krejcie&D. W. Morgan, อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,๒๕๔๕), หน้า ๔๓.

๑) แบ่งประชากรออกเป็น ๙ กลุ่มตัวอย่างตามตำบล ได้แก่ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย

๒) กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรในแต่ละกลุ่มแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) จากประชากรในแต่ละตำบล สำหรับรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ตารางจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนประชากร	สูตรการหาค่า	กลุ่มตัวอย่าง
๑. ตำบลคอนสวรรค์	๓๐	$30 \times 148 \div 240$	๑๘
๒. ตำบลหนองขาม	๒๖	$26 \times 148 \div 240$	๑๖
๓. ตำบลช่องสามหมอ	๒๖	$26 \times 148 \div 240$	๑๖
๔. ตำบลศรีสำราญ	๒๒	$22 \times 148 \div 240$	๑๓
๕. ตำบลบ้านโสก	๔๐	$40 \times 148 \div 240$	๒๔
๖. ตำบลโนนสะอาด	๒๖	$26 \times 148 \div 240$	๑๖
๗. ตำบลโคกมั่งงอย	๒๘	$28 \times 148 \div 240$	๑๗
๘. ตำบลห้วยไร่	๒๒	$22 \times 148 \div 240$	๑๓
๙. ตำบลยางหวาย	๒๐	$20 \times 148 \div 240$	๑๒
รวมจำนวนทั้งหมด	๒๔๐	$240 \times 148 \div 240$	๑๔๘

$$\text{สูตร } n_h = \frac{n \cdot N_h}{N}$$

n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
n_h	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างในชั้นภูมิที่ h
N	หมายถึง	จำนวนประชากร
N_h	หมายถึง	จำนวนประชากรในชั้นภูมิที่ h

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๙ คน โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

๑. นายรุชิต เจริญเกียรติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย
๒. นายจารุบุตร สมัตตะ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม
๓. นางชนิษฐา ตุงซีฟ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก
๔. นางรุ่งฤดี สุภักดี	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ
๕. นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด
๖. นายอำนาจ ทวีชีพ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ
๗. นายรุจิรัตน์ ประดับคำ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์
๘. นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
๙. นางลักขณา หิรัญวรรณ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งนำไปสอบถามพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ และแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งนำไปสัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์และการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

๓.๓.๑ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑.๑ ลักษณะของเครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check list) จำนวน ๕ ข้อ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check list) จำนวน ๓๑ ข้อ โดยแบ่งคำถามตามระดับการปฏิบัติงานออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

(๑) ด้านทาน	จำนวน ๗ ข้อ	ได้แก่	ข้อที่ ๑ - ๗
(๒) ด้านปิยวจา	จำนวน ๘ ข้อ	ได้แก่	ข้อที่ ๘ - ๑๕
(๓) ด้านอรรถจริยา	จำนวน ๘ ข้อ	ได้แก่	ข้อที่ ๑๖ - ๒๓
(๔) ด้านสมานัตตดา	จำนวน ๘ ข้อ	ได้แก่	ข้อที่ ๒๔ - ๓๑

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้^๒

มากที่สุด ให้	๕	คะแนน
มาก ให้	๔	คะแนน
ปานกลาง ให้	๓	คะแนน
น้อย ให้	๒	คะแนน
น้อยที่สุด ให้	๑	คะแนน

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถกำหนดเกณฑ์การแปลงผล โดยกำหนดในการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น ๕ ช่วง ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น ข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยแปลงจากค่าเฉลี่ยโดยกำหนดช่วงคะแนน (Class interval) ดังต่อไปนี้^๓

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
๔.๕๐ - ๕.๐๐	มีการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
๓.๕๐ - ๔.๔๙	มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
๒.๕๐ - ๓.๔๙	มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
๑.๕๐ - ๒.๔๙	มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
๑.๐๐ - ๑.๔๙	มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้เลือกตอบโดยเสรี แบ่งออกเป็น ๔ ด้านดังนี้ (๑) ด้านทาน (๒) ด้านปิยวาจา (๓) ด้านอัตถจริยา (๔) ด้านสมานัตตตา

^๒ ชูติระ ระเบียบ และคณะ, ระเบียบวิธีวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

^๓ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๙๙.

๓.๓.๑.๒ ลักษณะของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้อย่างอิสระโดยการแบ่งสัมภาษณ์ออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๔ ข้อ โดยจำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา

๓.๓.๒ การสร้างและการตรวจสอบของเครื่องมือ

๓.๒.๒.๑ การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล แล้วนำมาเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๒) สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ ๑ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน

๓) นำเสนอร่างแบบสอบถามการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๔) นำแบบสอบถามการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๕) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๓.๓.๒.๒ การสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้อย่างอิสระ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

๑) ศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัย

๒) สร้างแบบสัมภาษณ์จากกรอบเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิจำนวน ๔ ข้อ โดยจำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา

๓) นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์การวิจัยต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๔) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๓.๓.๓.๑ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑.๑ การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑) พระมหาสำราญ กัมมสทโธ ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๒) ผศ.ดร.สุวิน ทอปปัน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาปรัชญามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๓) ดร.อุตร จันทวัน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๔) อาจารย์นิเทศ สนั่นนารี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๕) นางพัชฌาไสมาบุตร ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหราษฎร์นุเคราะห์อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๒ ผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)^๔ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป จึงจะแปลผลว่าใช้ได้จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน ๓๑ ข้อ ใช้ได้จำนวน ๓๑ ข้อ การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยมีผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามได้ค่า ๑.๐๐ ทุกข้อ โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

R แทนคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (แต่ละคน)

$$\frac{\sum R}{N} \quad \begin{array}{l} \text{แทนผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญทุกคน} \\ \text{แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ} \end{array}$$

^๔ ชีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐมภาควิชา พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙), หน้า ๖๕.

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้

- +๑ หมายถึง **แน่ใจว่า**แบบสอบถามข้อนั้น **สอดคล้อง**กับคำนิยามศัพท์
- ๐ หมายถึง **ไม่แน่ใจว่า**แบบสอบถามข้อนั้น **สอดคล้อง**กับคำนิยามศัพท์
- ๑ หมายถึง **แน่ใจว่า**แบบสอบถามข้อนั้น **ไม่สอดคล้อง**กับคำนิยามศัพท์

๑.๓ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน ๓๐ คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 k = จำนวนข้อของเครื่องมือ
 S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้กับพนักงานราชการเจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๐ คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๓๕๔

๑.๔ นำแบบสอบถามที่ดำเนินการมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจริงในการศึกษาวิจัยต่อไป

๓.๓.๓.๒ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๒.๑ ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน ๕ ท่าน

๒.๒ นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ได้ค่า ๑.๐๐ ทุกข้อ

๒.๓ นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการศึกษาวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย

๒) นำหนังสือที่ได้จากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๙ แห่งเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแก่พนักงานราชการเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามจำนวน ๑๔๘ ฉบับ แจกให้พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

๔) ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จากพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำไปวิเคราะห์ได้กลับคืนมาด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ๒ สัปดาห์ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน ๑๔๘ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๕) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จทางคอมพิวเตอร์

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๙ แห่งเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๙ คน เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัธยาศัย และด้านสมานัตตตา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

- ๒) ทำการนัดหมายวันเพื่อสัมภาษณ์
- ๓) ทำการสัมภาษณ์
- ๔) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

- ๑) ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการหาค่าทางสถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
- ๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- ๓) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรสองกลุ่มและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One. Way. ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)
- ๔) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มตามองค์ประกอบของหลักสังกัดหมวดทั้ง ๔ ด้าน แสดงตารางหาค่าความถี่ สรุปเขียนเป็นความเรียงประกอบบริบท
- ๕) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทและใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์ประมวลผลเข้าด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวม

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ๒ ประเภท ได้แก่

- ๑) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป
- ๒) สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบล และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๔ ตอน ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๔.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภออำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบล

๔.๔ แนวทางในการแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบล จำนวน ๑๔๘ คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของพนักงานส่วนตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = ๑๔๘)

สถานภาพส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๕๓	๓๕.๘
	หญิง	๙๕	๖๔.๒
อายุ	๑๘ - ๓๐ ปี	๓๒	๒๑.๖
	๓๑ - ๔๐ ปี	๗๙	๕๓.๔
	๔๑ - ๕๐ ปี	๓๒	๒๑.๖
	๕๑ ปี ขึ้นไป	๕	๓.๔
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา	๑๘	๑๒.๒
	อนุปริญญา	๒๒	๑๔.๙
	ปริญญาตรี	๘๔	๕๖.๘
	สูงกว่าปริญญาตรี	๒๔	๑๖.๒
ประสบการณ์การทำงาน	๑ - ๕ ปี	๔๔	๒๙.๗
	๖ - ๑๐ ปี	๖๑	๔๑.๒
	๑๑ - ๑๕ ปี	๒๕	๑๖.๙
	๑๕ ปี ขึ้นไป	๑๘	๑๒.๒
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๕๐	๓๓.๘
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๗๒	๔๘.๖
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๗	๑๑.๕
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๙	๖.๑

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒ รองลงมาเพศชาย จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ ๓๑-๔๐ ปี มีจำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔ รองลงมาอายุตั้งแต่ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๓๒ คน และ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖ น้อยสุดอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘ รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒ รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙ และน้อยที่สุดคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๑๐ ปี จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ รองลงมาคือ ๑-๕ ปี จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗ รองลงมา ๑๑-๑๕ ปี จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ น้อยที่สุดคือ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖ รองลงมาคือ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ รองลงมา ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ น้อยที่สุดคือ ๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑

๔.๒ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา รายละเอียดดังแสดงใน ตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการบริหารงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ด้านทาน	๓.๕๖	.๖๖๙	มาก
๒. ด้านปิยวาจา	๓.๖๙	.๖๑๙	มาก
๓. ด้านอรรถจริยา	๓.๗๑	.๖๐๒	มาก
๔. ด้านสมานัตตตา	๓.๖๐	.๖๔๐	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๖๔	.๕๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานส่วนบุคคลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านทาน (n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทาน	ระดับการบริหารงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. องค์กรให้ความสะดวกเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน และอื่น ๆ แก่บุคลากรในองค์กร	๓.๙๕	.๗๕๔	มาก
๒. เมื่อท่านทำคุณประโยชน์แก่สาธารณะ มีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน	๓.๒๓	๑.๐๔๕	ปานกลาง
๓. เมื่อท่านสร้างคุณงามความดีให้กับองค์กร มีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน	๓.๒๓	๑.๐๓๒	ปานกลาง
๔. องค์กรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น	๓.๘๖	.๘๖๒	มาก
๕. ท่านได้รับการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการทำงานโดยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา กิจกรรมการจัดการความรู้ จากองค์กร	๓.๗๑	.๘๘๘	มาก
๖. องค์กรสนับสนุน ให้รางวัล แก่บุคลากร/ทีมงานที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	๓.๔๘	.๙๒๙	ปานกลาง
๗. ท่านทำงานในหน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ สวัสดิการด้านต่างๆ ที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณ หรือภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่	๓.๔๘	.๘๓๖	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	๓.๕๖	.๖๖๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านทาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๕๖) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ. ๒ เมื่อท่านทำคุณประโยชน์แก่สาธารณะมีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน ข้อ. ๓ เมื่อท่านสร้างคุณงามความดีให้กับองค์กร มีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ข้อ. ๖ องค์กรสนับสนุน ให้รางวัล แก่บุคลากร/ทีมงานที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและ ข้อ. ๗ ท่านทำงานในหน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ สวัสดิการด้านต่างๆ ที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณหรือภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ สำหรับข้ออื่นๆ พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตาม หลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปียวาจา

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านปียวาจา	ระดับการบริหารงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ท่านได้รับคำแนะนำหรือให้คำปรึกษาที่ดีจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ	๓.๗๖	.๘๓๕	มาก
๒. เมื่อท่านทำคุณประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน	๓.๔๗	.๘๘๖	ปานกลาง
๓. ท่านได้รับการสื่อสารที่ดีและเป็นประโยชน์ด้วยถ้อยคำที่เหมาะสมจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	๓.๖๕	.๗๒๕	มาก
๔. เมื่อท่านทำงานดีให้กับองค์กร ท่านได้รับการยอมรับและคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน	๓.๗๔	.๗๒๙	มาก
๕. ผู้บริหารและพนักงานพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยคำพูดที่ไพเราะ และสุภาพ เพื่อให้เกิดความสนิทสนมซึ่งกันและกัน	๓.๖๗	.๗๗๕	มาก
๖. ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอันดีมิตร จากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน	๓.๖๗	.๗๗๕	มาก
๗. บุคลากรในองค์กร พูดจาด้วยถ้อยคำ กริยาอาการที่สุภาพ สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง	๓.๘๑	.๘๑๖	มาก
๘. ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากบุคลากรในองค์กร	๓.๗๓	.๗๙๔	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๖๙	.๖๑๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปียวาจา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๙) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ. ๒ เมื่อท่านทำคุณประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน สำหรับข้ออื่นๆ พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านอัตถจริยา (n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอัตถจริยา	ระดับการบริหารงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่สวัสดิภาพในการทำงานจากองค์กรเป็นอย่างดี	๓.๖๗	.๘๒๖	มาก
๒. ท่านได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ขององค์กร เช่น มูลนิธิที่องค์กรก่อตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาคนในสังคม	๓.๖๘	.๙๐๙	มาก
๓. การส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเต็มศักยภาพ	๓.๘๕	.๘๐๘	มาก
๔. การสร้างความผูกพันและความร่วมมือภายในองค์กรผ่านกระบวนการ/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	๓.๘๒	.๘๘๖	มาก
๕. ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความสนธิสนม ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่และผลงาน ทั้งที่ได้รับการร้องขอ หรือไม่ก็ตาม	๓.๗๙	.๘๐๑	มาก
๖. ท่านได้รับความช่วยเหลือ ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหา	๓.๒๗	.๘๙๔	ปานกลาง
๗. องค์กรจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ	๓.๘๓	.๗๗๗	มาก
๘. หน่วยงานจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในหน่วยงานตามเทศกาลต่าง ๆ	๓.๗๙	.๗๒๑	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๗๑	.๖๐๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านอัตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๑) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ.๖ ท่านได้รับความช่วยเหลือ ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหาสำหรับข้ออื่นๆ พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านสมานัตตตา

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านสมานัตตตา	ระดับการบริหารงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ผู้บริหารปฏิบัติตนที่เป็นกันเองต่อบุคลากร สามารถปรึกษาหารือได้อย่างเท่าเทียมกันเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ	๓.๖๒	.๘๓๕	มาก
๒. การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การต่างๆ ให้บรรลุผลตามทิศทางที่กำหนด	๓.๖๔	.๘๔๐	มาก
๓. การสื่อสาร เผยแพร่นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีภายในองค์การมีความทั่วถึง	๓.๕๓	.๘๔๔	มาก
๔. องค์การส่งเสริมให้ท่านปฏิบัติงานและมีความรับผิดชอบร่วมกันเมื่อเกิดอุปสรรคและปัญหาขึ้น	๓.๖๘	.๗๘๒	มาก
๕. การเปิดเผยและเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานขององค์การ	๓.๖๑	.๗๖๐	มาก
๖. ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อพนักงานภายในองค์การ ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน	๓.๔๗	.๘๑๑	ปานกลาง
๗. องค์การบริหารงานโดยยึดแนวทาง ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบยอมรับความคิดเห็นของบุคลากร	๓.๖๖	.๗๙๕	มาก
๘. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันขององค์การมีประสิทธิภาพ และให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการ/พนักงาน	๓.๕๘	.๘๘๐	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๖๐	.๖๔๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๐) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ.๖ ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อพนักงานภายในองค์การ ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน สำหรับข้ออื่นๆ พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

๔.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบล

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐานที่ ๑ พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศของพนักงานส่วนตำบล โดยการทดสอบค่าที (t-test)

(n=๑๔๘)

การบริหารงานตามหลัก สังคหวัตถุ ๔ ขององค์การ บริหารส่วนตำบล	สมมติฐานที่ ๑ เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านทาน	๓.๕๘	.๖๕๐	๓.๕๖	.๖๘๓	.๑๗๒	.๘๖๔
ด้านปิยวาจา	๓.๗๐	.๖๐๓	๓.๖๘	.๖๓๑	.๒๒๒	.๘๒๕
ด้านอัตถจริยา	๓.๖๑	.๕๗๐	๓.๗๗	.๖๑๕	-.๑๕๗๓	.๑๑๘
ด้านสมานัตตตา	๓.๕๗	.๖๗๓	๓.๖๑	.๖๒๕	-.๓๖๘	.๗๑๓
รวมทั้งหมด	๓.๖๑	.๕๕๒	๓.๖๕	.๕๖๘	-.๔๑๒	.๖๘๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศต่างกันมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig = .๖๘๑) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔	สมมติฐานที่ ๒ อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านทาน	๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๔๑	.๗๓๒	.๖๘๐	.๕๖๖
	๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๖๑	.๖๗๒		
	๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๖๐	.๖๓๒		
	๕๐ ปี ขึ้นไป	๓.๖๒	.๔๒๓		
ด้านปิยาวาจา	๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๕๖	.๖๙๖	.๗๑๔	.๕๔๕
	๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๖๙	.๖๐๐		
	๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๗๗	.๕๕๐		
	๕๐ ปี ขึ้นไป	๓.๘๒	.๘๖๘		
ด้านอัตถจริยา	๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๖๑	.๖๕๙	.๕๖๓	.๖๔๐
	๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๗๑	.๖๒๓		
	๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๗๘	.๔๙๗		
	๕๐ ปี ขึ้นไป	๓.๙๐	.๕๗๕		
ด้านสมานัตตตา	๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๕๑	.๖๑๘	.๒๖๒	.๘๕๒
	๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๖๒	.๖๗๓		
	๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๖๕	.๕๙๒		
	๕๐ ปี ขึ้นไป	๓.๕๗	.๖๙๙		
รวมทั้งหมด		๓.๖๔	.๕๖๑	.๖๑๘	.๖๐๔

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig = .๖๐๔) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยาวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ พนักงานส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔	สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านทาน	มัธยมศึกษา	๓.๖๙	.๕๐๔	.๖๐๓	.๖๑๔
	อนุปริญญา	๓.๔๓	.๖๘๐		
	ปริญญาตรี	๓.๕๕	.๗๑๖		
	สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๖๓	.๖๐๖		
ด้านปียวจา	มัธยมศึกษา	๓.๙๓	.๕๒๕	๑.๒๒๒	.๓๐๔
	อนุปริญญา	๓.๕๗	.๕๗๔		
	ปริญญาตรี	๓.๖๘	.๖๔๙		
	สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๖๔	.๖๐๒		
ด้านอรรถกรียา	มัธยมศึกษา	๓.๗๔	.๕๐๐	.๔๑๓	.๗๔๔
	อนุปริญญา	๓.๕๙	.๔๖๖		
	ปริญญาตรี	๓.๗๒	.๖๖๐		
	สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๗๗	.๕๘๕		
ด้านสมานัตตดา	มัธยมศึกษา	๓.๘๐	.๕๔๔	๑.๔๒๐	.๒๔๐
	อนุปริญญา	๓.๔๔	.๖๕๓		
	ปริญญาตรี	๓.๖๓	.๖๕๘		
	สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๔๘	.๖๑๒		
รวมทั้งหมด		๓.๖๔	.๕๖๑	.๘๔๘	.๔๗๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig = .๔๗๐) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ในด้านทาน ด้านปียวจา ด้านอรรถกรียา และด้านสมานัตตดา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance : ANOVA)

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔	สมมติฐานที่ ๔ ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านทาน	๑ - ๕ ปี	๓.๕๐	.๗๓๗	.๒๕๗	.๘๕๖
	๖ - ๑๐ ปี	๓.๕๗	.๕๙๒		
	๑๑-๑๕ ปี	๓.๖๑	.๗๙๘		
	๑๕ ปี ขึ้นไป	๓.๖๕	.๕๘๖		
ด้านปิยวาจา	๑ - ๕ ปี	๓.๖๖	.๖๗๒	๑.๑๘๒	.๓๑๙
	๖ - ๑๐ ปี	๓.๖๕	.๕๔๙		
	๑๑-๑๕ ปี	๓.๖๒	.๗๐๒		
	๑๕ ปี ขึ้นไป	๓.๙๔	.๕๗๗		
ด้านอัตถจริยา	๑ - ๕ ปี	๓.๗๐	.๕๘๐	๑.๑๕๖	.๓๒๙
	๖ - ๑๐ ปี	๓.๖๙	.๕๙๐		
	๑๑-๑๕ ปี	๓.๖๒	.๖๘๗		
	๑๕ ปี ขึ้นไป	๓.๙๕	.๕๖๔		
ด้านสมานัตตตา	๑ - ๕ ปี	๓.๖๕	.๖๐๐	.๗๔๗	.๕๒๕
	๖ - ๑๐ ปี	๓.๕๙	.๕๕๒		
	๑๑-๑๕ ปี	๓.๔๕	.๗๗๖		
	๑๕ ปี ขึ้นไป	๓.๗๐	.๘๑๑		
รวมทั้งหมด		๓.๖๔	.๕๖๑	.๖๗๕	.๕๖๙

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig = .๕๖๙) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance : ANOVA)

(n = ๑๔๘)

การบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔	สมมติฐานที่ ๕ รายได้/เดือน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านทาน	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๔	.๗๖๐	.๔๓๙	.๗๒๕
	๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๕	.๖๑๕		
	๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๔๗	.๗๓๑		
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓.๔๒	.๕๓๔		
ด้านปิยวาจา	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๘๐	.๖๕๙	.๘๑๑	.๔๙๐
	๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๓	.๕๙๐		
	๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๑	.๗๐๗		
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓.๖๘	.๕๑๙		
ด้านอัตถจริยา	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๘	.๕๗๓	.๕๕๕	.๖๕๒
	๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๘	.๕๙๙		
	๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๑	.๗๐๙		
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓.๘๐	.๖๒๕		
ด้านสมานัตตตา	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๕	.๕๙๑	๑.๕๔๔	.๒๐๖
	๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๕	.๖๔๔		
	๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๔๙	.๖๖๘		
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓.๔๔	.๗๖๘		
รวมทั้งหมด		๓.๖๔	.๕๖๑	.๘๖๘	.๔๕๙

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig = .๔๕๙) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังกัดหมวด ๔ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดย จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรอิสระ			ผลการทดสอบ	
			ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล	F	sig	การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	
เพศ	.๑๗๒	.๘๖๔	-	✓
อายุ	.๖๑๘	.๖๐๔	-	✓
ระดับการศึกษา	.๘๔๘	.๔๗๐	-	✓
ประสบการณ์การทำงาน	.๖๗๕	.๕๖๙	-	✓
รายได้ต่อเดือน	.๘๖๘	.๔๕๙	-	✓

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าพนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์การทำงาน, รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านงาน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน (คน)
๑.	ในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนตำบล ควรตั้งงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการในแต่ละด้านให้เพียงพอในการบริหารงาน	๑๑
๒.	ผู้บริหารควรสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมคนอื่นๆเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ	๙
๓.	ผู้บริหารควรให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในที่ทำงาน รวมทั้งประชาชนด้วย	๕
๔.	ผู้บริหารควรจะต้องเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านวิชาการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในสาขาอาชีพของตน	๔
๕.	ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม	๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ด้านงาน ดังนี้ ในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการในแต่ละด้านให้เพียงพอในการบริหารงาน จำนวน ๑๑ คน ผู้บริหารควรสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมคนอื่นๆเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ จำนวน ๙ คน ผู้บริหารควรให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในที่ทำงาน รวมทั้งประชาชนด้วย จำนวน ๕ คน ผู้บริหารควรจะต้องเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านวิชาการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในสาขาอาชีพของตน จำนวน ๔ คน ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จำนวน ๔ คน ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านปียาจา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน (คน)
๑.	บุคลากรในองค์กรควรพูดจาให้ถูกกับกาลเทศะ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ควรใช้คำพูดที่สุภาพกับผู้อาวุโส	๑๕
๒.	ผู้บริหารและหัวหน้าส่วน ควรใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวาน และให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน หรือกล่าวคำชื่นชมบ้างตามสมควร	๘
๓.	พนักงานในองค์กรไม่ควรพูดจาด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว หรือแสดงอาการที่ไม่พึงพอใจในขณะที่สนทนาก่อนพูดควรพิจารณาถึงความเหมาะสมก่อนเสมอ	๗
๔.	ควรกล่าวคำทักทายผู้อื่นก่อน ในขณะที่สนทนาระหว่างบุคคลควร	๔
๕.	ควรให้คำแนะนำผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ และ มีเมตตา-กรุณา พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์	๒
๖.	ควรพูดอย่างมีวาทศิลป์ที่จูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงาน แนะนำให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และชี้แจงรายละเอียดด้วยความเต็มใจ	๑

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ด้านปียาจา ดังนี้ บุคลากรในองค์กรควรพูดจาให้ถูกกับกาลเทศะ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ควรใช้คำพูดที่สุภาพกับผู้อาวุโส จำนวน ๑๕ คน ผู้บริหารและหัวหน้าส่วน ควรใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวาน และให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน หรือกล่าวคำชื่นชมบ้างตามสมควร จำนวน ๘ คน พนักงานในองค์กรไม่ควรพูดจาด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว หรือแสดงอาการที่ไม่พึงพอใจในขณะที่สนทนาก่อนพูดควรพิจารณาถึงความเหมาะสมก่อนเสมอ จำนวน ๗ คน ควรกล่าวคำทักทายผู้อื่นก่อน ในขณะที่สนทนาระหว่างบุคคลควร จำนวน ๔ คน ควรให้คำแนะนำผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ และ มีเมตตา-กรุณา พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ จำนวน ๒ คน ควรพูดอย่างมีวาทศิลป์ที่จูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานแนะนำให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจนและชี้แจงรายละเอียดด้วยความเต็มใจ จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านอัตถจริยา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน (คน)
๑.	ผู้บริหารจะต้องมีโมติจริตที่ดี ควรสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบน	๒๓
๒.	บุคลากรควรเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ และร่วมทำกิจกรรมดูแลรักษาอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกสมบัตีสวนรวมขององค์กร	๘
๓.	ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนควรให้การช่วยเหลือ ควรให้การอนุเคราะห์แก่ผู้ร่วมงาน ที่ได้รับภัยพิบัติหรือที่ได้รับความเดือดร้อน	๓
๔.	บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม การให้บริการต่างๆ ควรให้ด้วยความจริงใจ	๒
๕.	ควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรส่งเสริมให้บุคลากรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	๑
๖.	จัดอบรมให้บุคคลบางส่วนที่ยังไม่ทราบในข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไปในทิศทางเดียวกัน	๑
๗.	ควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม การให้บริการต่างๆ ควรให้ด้วยความจริงใจ	๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ด้านอัตถจริยา ดังนี้ ผู้บริหารจะต้องมีโมติจริตที่ดี ควรสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบน จำนวน ๒๓ คน บุคลากรควรเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ และร่วมทำกิจกรรมดูแลรักษาอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกสมบัตีสวนรวมขององค์กร จำนวน ๘ คน ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนควรให้การช่วยเหลือ ควรให้การอนุเคราะห์แก่ผู้ร่วมงานที่ได้รับภัยพิบัติหรือที่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน ๓ คน ควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม การให้บริการต่างๆ ควรให้ด้วยความจริงใจ จำนวน ๒ คน ควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรส่งเสริมให้บุคลากรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จำนวน ๑ คน จัดอบรมให้บุคคลบางส่วนที่ยังไม่ทราบในข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไปในทิศทางเดียวกัน จำนวน ๑ คน ควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม การให้บริการต่างๆ ควรให้ด้วยความจริงใจ จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านสมานัตตตา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน (คน)
๑.	ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของทุกๆ ฝ่ายในการประชุมร่วมกัน ไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัว ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่	๙
๒.	หลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาเลื่อนขั้นและลงโทษอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้	๘
๓.	ผู้บริหารควรวางตนเป็นกลางไม่ลงความเห็นถูกผิดให้กับฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ควรสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย ต้องรับฟังปัญหาความขัดแย้งของทุกๆ ฝ่ายและไม่ตัดสิน โดนเอนเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	๕
๔.	การตัดสินปัญหาต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ตามเหตุและผล ไม่ใช่ใช้อารมณ์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง	๔
๕.	ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อทุกคนให้เท่าเทียมกัน เสมอต้นเสมอปลายกับทุกคนโดยไม่คำนึงถึงฐานะ	๒
๖.	ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดใจกว้างในการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ จากทุกภาคส่วน	๑
๗.	มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ	๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ด้านสมานัตตตา ดังนี้ ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของทุกๆ ฝ่ายในการประชุมร่วมกัน ไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัว ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ จำนวน ๙ คน หลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาเลื่อนขั้นและลงโทษอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ จำนวน ๘ คน ผู้บริหารควรวางตนเป็นกลางไม่ลงความเห็นถูกผิดให้กับฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ควรสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย ต้องรับฟังปัญหาความขัดแย้งของทุกๆ ฝ่ายและไม่ตัดสิน โดนเอนเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จำนวน ๕ คน การตัดสินปัญหาต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ตามเหตุและผล ไม่ใช่ใช้อารมณ์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง จำนวน ๔ คน ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อทุกคนให้เท่าเทียมกัน เสมอต้นเสมอปลายกับทุกคนโดยไม่คำนึงถึงฐานะ จำนวน ๒ คน ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดใจกว้างในการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ จากทุกภาคส่วน จำนวน ๑ คน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ จำนวน ๑ คน

๔.๕ แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑) สถานภาพส่วนทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ ตำบลบ้านโสก ตำบลโนนสะอาด ตำบลโคกมั่งงอย ตำบลห้วยไร่ และตำบลยางหวาย จำนวน ๙ คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๗ สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	วัน / เดือน / ปี สัมภาษณ์
๑	นายธวัชิต เจริญเกียรติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย	๔๑	๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๒	นายจารบุตร สมิตะ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม	๔๐	๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๓	นางชนิษฐา ตุงซีฟ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก	๔๖	๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๔	นางรุ่งฤดี สุภักดิ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ	๔๙	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๕	นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด	๔๘	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๖	นายอำนาจ ทวีชีพ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ	๕๐	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๗	นายรุจิรัตน์ ประดับคำ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์	๕๔	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๘	นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	๔๓	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๙	นางลักขณา หิรัญวรรณ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย	๔๕	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๒) จากแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามต่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ๔ คน คือ ตามความคิดเห็นของท่านระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอย่างไร? บทสัมภาษณ์จำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านทานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางการพัฒนาองค์กร ด้านทาน ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๑ กล่าวว่า ต้องมีการปลูกฝังค่านิยมด้านให้การเสียสละแก่พนักงานในองค์กร การขาดความร่วมมือกันของพนักงานในแต่ละฝ่ายมีการปฏิบัติในการให้วัสดุสิ่งของการช่วยเหลือต่อเพื่อนร่วมงานตามวาระต่างๆ ทั้ง งานอวมงคล และงานมงคลตามโอกาส เช่น งานบวช งานศพ งานปีใหม่ รับปริญญา เป็นต้น ทานเป็นการให้มีวัตถุประสงค์สำคัญในการคลายความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัว ความโลภในจิตใจมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความใส สว่าง สะอาด ของจิตใจขึ้นมาได้แก่ สิ่งของทรัพย์สินสมบัติที่ตนได้สละให้เป็นทาน ในแนวทางการพัฒนาการบริหารงานควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาเรียนรู้ และตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม จัดการประเมินผลงานและมอบรางวัลพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติงานดีประจำปี มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อุทิศตนเสียสละเพื่องานและส่วนรวม พนักงานพึงปฏิบัติงานทั้งในองค์กรและการบริการประชาชน ดังนี้ ในการ พัฒนาการบริหารงาน พนักงานส่วนตำบลต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างสุภาพเรียบร้อย ความอ่อนน้อมถ่อมตน พุดจาไพเราะ กริยาอ่อนโยน ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ การกระตือรือร้นที่จะให้บริการอย่างเต็มที่ การแนะนำ การรู้จักให้ข้อมูลอย่างถูกต้องและเพียงพอ แจ้งขั้นตอนในการให้บริการ ให้คำปรึกษา ซึ่งผู้ให้คำแนะนำจะมุ่งแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ การรับฟังความคิดเห็นอย่างเข้าใจ การต้อนรับอย่างเป็นมิตร การทักทายการปราศรัยไมตรีจิต ซึ่งแสดงออกด้วยการกระทำ รวมถึงการให้บริการเครื่องดื่มที่เหมาะสม^๑

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๒ กล่าวว่า ทานเป็นการเสียสละสิ่งของต่างๆ ของตน หรือให้ความรู้ทางโลกและทางธรรม เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นการให้นั้นจะให้ผลดีเต็มที่ แนวทางการพัฒนาต้องวางแผนช่วยให้สามารถใช้ปัจจัยการบริหารได้ตามความต้องการและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการบริหารและทรัพยากรอันจำกัด อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการประหยัดเป็นการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานให้ได้ผลงานที่ดีมีคุณภาพ รวมทั้งวิธีการที่เหมาะสม ทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความประสานสอดคล้อง การบริหารเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพประหยัดกำลังเงิน คน เวลา

^๑ สัมภาษณ์ นายธวัชิต เจริญเกียรติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

การควบคุมงาน เป็นไปอย่างสอดคล้องเหมาะสม และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการ เพื่อให้ประชาชนได้รับความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์^๒

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๓ กล่าวว่า การให้ทานมีวัตถุประสงค์สำคัญในการคลายความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัว ความโลภในจิตใจมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความ ใส สว่าง สะอาดของจิตใจขึ้นมา การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ โดยการพัฒนากระบวนการจัดทำและการจัดทำแบบบูรณาการแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อตอบสนองคุณลักษณะของการทำให้เป็นบ้านเมืองน่าอยู่ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมขององค์กร^๓

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔ กล่าวว่า ทานการให้, การแบ่งปัน, การเสียสละ, การเอื้อเพื่อการให้ ทานด้วยจิตใจที่ดีงาม ตั้งแต่ได้มาร่วมบริหารจัดการในองค์กรนี้ได้นำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาใช้ในองค์กร เช่น ส่งอบรมคุณธรรมจริยธรรมและให้สวัสดิการต่างๆในทุกๆ ด้าน แนวทางพัฒนาในการบริหารงานขององค์กรจึงควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก นับแต่การสรรหาบุคคลเข้ามาสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งการบรรจุแต่งตั้งและการเลือกตั้งต้องนำมาซึ่งการพัฒนาความรู้ การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการให้พ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล มนุษย์จึงเป็นปัจจัยชี้ขาดถึงความสำเร็จขององค์กร และหากได้คนที่ดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ก็จะทำให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นองค์กรที่พึงปรารถนาในอนาคต และในส่วนของบุคลากรภายในองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถ เพื่อให้ตอบสนอง และสามารถบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด ต้องนำเทคโนโลยีและสารสนเทศ พัฒนา ระบบของข้อมูลของท้องถิ่นให้ทันสมัยตอบสนองต่อสภาพปัจจุบัน การสืบค้นข้อมูลที่รวดเร็วและถูกต้อง แม่นยำ^๔

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๕ กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน เริ่มต้นจากการมีความปรารถนาดี ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้วยน้ำใจอันเต็มเปี่ยม มีการจัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรมีการให้รางวัล โบนัส ฯลฯ ทานเป็นการให้เพื่อการอนุเคราะห์ด้วยความเมตตาปราณี ให้เพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจหรือให้เพื่อเป็นการบุญกุศลโดยไม่หวังผลตอบแทนจึงถือได้ว่าการให้เงินเพื่อรวบรวมจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา เป็นการให้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของกลุ่มที่จะมายึดเหนี่ยวจิตใจในกลุ่มให้เกิดความสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แนวทางการพัฒนาองค์กรโดยการจัดโครงสร้างอัตรากำลังให้ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและบริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างทัศนคติและพฤติกรรมเพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งปรับเปลี่ยนค่านิยมทัศนคติและวิธีการทำงานโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก^๕

^๒ สัมภาษณ์ นางรุ่งฤดี สุภักดี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^๓ สัมภาษณ์ นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^๔ สัมภาษณ์ นายจารบุตร สมัตตะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^๕ สัมภาษณ์ นายอำนาจ ทวีชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๖ กล่าวว่า หน่วยงานควรส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มและพัฒนา เพิ่มความรู้ให้ได้มาตรฐานมากขึ้น การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการส่งเสริมกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และพัฒนาไปสู่การเพิ่มค่าตอบแทน ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อตอบสนองคุณลักษณะของการทำให้เป็นบ้านเมืองน่าอยู่ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมขององค์กร^๖

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๗ กล่าวว่า มีการนำหลักสังคหวัตถุ ด้านทานมาใช่มากพอประมาณ เช่นเรื่องสวัสดิการต้องมีระเบียบกฎหมายกำหนด ส่วนเรื่องรางวัลโบนัสให้ตามผลงาน แนวทางพัฒนาควรส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรตลอดเวลา ทั้งโดยการจัดอบรม จัดประชุมชี้แจง สัมมนา ระดมความคิดเห็น รวมทั้งการให้เข้ารับการศึกษอบรม ประชุมสัมมนาจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสม เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ๆ พัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบการบริหารงบประมาณที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ โดยองค์กรต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ โดยผ่านสื่อทุกรูปแบบ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นร้องทุกข์ผ่านหน่วยงาน และหน่วยงานต้องช่วยเหลือสังคมในชุมชนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางศาสนา เช่นวันสำคัญต่างตลอดถึงงานผ้าป่าการศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น^๗

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๘ กล่าวว่า ในการพัฒนาการบริหารงานต้องสร้างทัศนคติและพฤติกรรมเพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งปรับเปลี่ยนค่านิยมทัศนคติและวิธีการทำงานโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการส่งเสริมกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรตลอดเวลา ทั้งโดยการจัดอบรม จัดประชุมชี้แจงสัมมนา ระดมความคิดเห็น รวมทั้งการให้เข้ารับการศึกษอบรม ประชุมสัมมนาจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสม เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้บริการทุกคนเท่าเทียมกันและด้วยความเต็มใจเหมือนญาติพี่น้องของเรา ด้านการบริหารงานในองค์กรยึดหลักความเอื้ออาทร ช่วยเหลือมีน้ำใจกับเพื่อนร่วมงาน และตอบแทนให้กำลังใจกับคนดี ในขณะที่เดียวกันต้องให้กำลังใจกับคนที่พลาดผิด^๘

^๖ สัมภาษณ์ นายจุรินทร์ ประดับคำ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^๗ สัมภาษณ์ นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^๘ สัมภาษณ์ นางชนิษฐา ตุงชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๙ กล่าวว่า มีการนำหลักสังคหัตถุมาใช้มาก ต้องบริหารคนซึ่งมีทั้งประชาชนและผู้ร่วมงาน การให้คำปรึกษาด้วยคำสุภาพเป็นกันเอง แนวทางพัฒนาควรเปิดใจรับฟังข้อคิดเห็นของผู้ร่วมงานและร่วมกันปรึกษาปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกันเพิ่มความเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้น และให้ความจริงใจความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานมากขึ้น ควรมีน้ำใจไมตรีกับผู้อื่น และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ควรสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานด้วยการแบ่งปัน ความเอื้ออาทร และการแสดงน้ำใจต่อกันและกันด้วยความจริงใจให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติต่อกันในเรื่องที่เป็นประโยชน์ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ความเสียสละ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ให้ความรู้ การถ่ายทอดงานกับบุคลากรใหม่ เน้นการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงาน การส่งบุคลากรไปประชุมสัมมนาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีโลกทัศน์ วิสัยทัศน์ ประสบการณ์นำมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น^๙

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านทาน ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรด้านสวัสดิการต่างๆ รางวัล ให้ผู้ปฏิบัติงานส่งเสริมให้รับการศึกษาให้สูงขึ้นไป ศึกษาเรียนรู้และตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม ทั้งโดยการจัดอบรม จัดประชุมชี้แจง สัมมนา ระดมความคิดเห็นรวมทั้งการให้เข้ารับการศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนาจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ

๒.๒ แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านปิยวาจา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางการพัฒนาองค์กร ด้านปิยวาจา ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๑ กล่าวว่า ปิยวาจาเป็นการพูดวาจาที่ไพเราะ ฟังแล้วเกิดความชื่นใจ เบิกบานใจ เช่นเราศึกษาธรรมะได้ข้อคิดดีๆ ก็นำสิ่งเหล่านี้ไปบอกคนที่เรารัก คนที่เรารู้จัก เป็นต้น ดังนั้นพนักงานในองค์กรทุกระดับไม่ควรพูดจาด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว หรือแสดงอาการที่ไม่พึงพอใจในขณะสนทนา ควรใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวาน และให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงานตลอดถึงประชาชนผู้มารับบริการ หรือกล่าวคำชื่นชมบ้างตามสมควร กล่าวคำเตือนผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจและมีเมตตา กรุณา พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์^{๑๐}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๒ กล่าวว่า บุคลากรในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารและพนักงานทุกส่วนควรเว้นจากการพูดส่อเสียด บางคนใช้วาจาเป็นอาวุธ เหน็บแสบ กระแทกกระเทียบ ถากถาง เย้ยหยันให้ผู้อื่นได้รับความเสียใจ คับแค้นใจ ขุ่นเคือง เมื่อถามว่าเมื่อทำให้คนอื่นไม่พอใจแล้วมีมิตรภาพจะได้อยู่หรือไม่ วิธีแก้ไขก็หัดพูดชมเชยคนให้เป็น พูดแต่เรื่องดีของคู่สนทนา เว้นจากการพูดคำหยาบ

^๙ สัมภาษณ์ นางลักขณา หิรัญวรรณ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายธวัชิต เจริญเกียรติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

ผุสวาจา คือ คำพูดที่หยาบ ได้แก่ การด่า การแข่ง องค์การควรจัดกิจกรรมฝึกการพูดอย่างมีวาทีศิลป์ที่
 จูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ^{๑๑}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๓ กล่าวว่า แนวทางพัฒนาการใช้ปิยวาจา ควรกล่าวคำที่สร้างสรรค์
 สร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน และการเรียนรู้ ต้องประพฤติตนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วย
 ความสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต้องไม่ปิดบังข้อมูลในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน^{๑๒}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔ กล่าวว่า องค์การมีการประชุมทุกเดือนเพื่อพูดคุยตกลงร่วมกันเปิดใจ
 รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แนวทางพัฒนาในองค์กรได้แก่ พนักงานส่วนตำบลทุกระดับภายใน
 องค์การควรกล่าวคำที่มีหลักการ มีสาระถูกกาลเทศะ ควรกล่าวคำขอโทษเมื่อรู้ว่าตัวเองผิด และการ
 แสดงความขอบคุณเมื่อผู้อื่นสนองงาน พนักงานขององค์กรต้องต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ
 เรียบร้อย มีอัธยาศัย และให้มีความคิดในทางบวกให้มากกว่าทางลบ^{๑๓}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๕ กล่าวว่า หน่วยงานควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน เป็นการระดม
 ความคิดเห็นมีการพูดคุยกันด้วยถ้อยคำที่สุภาพ มีประโยชน์ เมื่อทุกคนเข้าใจกันก็จะพูดคุยกันด้วย
 คำพูดที่จริงใจและไพเราะ ผู้มาใช้บริการก็จะประทับใจ ควรกล่าวคำทักทายผู้อื่นก่อน ในขณะสนทนา
 ระหว่างบุคคลควรวางตัวให้เหมาะสม และต้องมีความเป็นกันเอง ไม่เยื่อหยิ่ง หรือวางตัวเป็นผู้ใหญ่
 จนเกินไป ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรและประชาชนทั่วไป^{๑๔}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๖ กล่าวว่า องค์การควรให้การอบรมจริยธรรมประจำปีขององค์กรเพื่อ
 เพิ่มคุณธรรมจริยธรรม ทางจิตใจให้พนักงาน มีการช่วยเสริมบุคลิกภาพที่ดี ส่งเสริมให้สามารถ
 ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ เช่น มนุษย์สัมพันธ์การทำงาน การ
 สื่อสารและสื่อความหมาย การมีมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้อื่น เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาให้กำลังใจต่อเพื่อน
 ร่วมงาน^{๑๕}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๗^{๑๖} กล่าวว่า พนักงานควรแสดงออกถึงความอ่อนน้อมมีกริยามารยาท
 ใช้วาจาสุภาพ สุขุม ยิ้มแย้มแจ่มใส ชวนให้สบายใจ รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมถูกกาลเทศะและถูกกับ
 บุคคล เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความประทับใจดังเจตนารมณ์ขององค์กรจะให้บริการด้วยไมตรี
 แสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการให้บริการ รักษา มารยาท พูดด้วยน้ำเสียงและคำพูดที่สุภาพ
 นุ่มนวล อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสร้างความประทับใจในการติดต่องาน

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางรุ่งฤดี สุภักดิ์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด, ๒๐ พฤศจิกายน
 ๒๕๕๖.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายจารบุตร สมิตะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม, ๑๙ พฤศจิกายน
 ๒๕๕๖.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายอำนาจ ทวีชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายรุจิรัตน์ ประดับคำ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์, ๒๑ พฤศจิกายน
 ๒๕๕๖.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่, ๒๑ พฤศจิกายน
 ๒๕๕๖.

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๘ กล่าวว่า พนักงานควรให้บริการด้วยหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์และเต็มใจให้บริการ เจ้าหน้าที่ที่มีจิตสำนึกในการให้บริการ ให้คำแนะนำด้วยคำสุภาพ อ่อนหวาน เป็นกันเอง แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ นุ่มนวล ไม่หยาบกระด้าง ไม่ทำท่าหยิ่งยโส ไม่มองคนด้วย สายตาเหยียดๆ รู้จักแสดงความเคารพผู้ใหญ่กว่าทั้งด้านชาติวุฒิ วิทยุฒิ และคุณวุฒิ รู้จักให้เกียรติแก่สตรี และพร้อมที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เน้นขยายผลในการให้บริการด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร และกลุ่มบุคคลทั้งผู้บริหารและสมาชิกพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในด้านการให้บริการ เปิดช่องทางการให้บริการเพิ่มเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน^{๑๗}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๙ กล่าวว่า การบริหารงานต้องมีการประชาสัมพันธ์ การพูดจาสุภาพ ให้เกียรติผู้ฟังเป็นสิ่งที่ดี องค์กรน่าจะอยู่ต้องหลีกเลี่ยงการพูดส่อเสียดที่กระทบกระทั่งกัน แนวทางอาจจะมีเทคนิคและวิธีการไม่เหมือนกัน ที่สำคัญคือเพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง แต่จะดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จตามแนวทางที่กำหนดไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน การบริหารคน และการบริหารเงินในเชิงคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับองค์การบริหารส่วนตำบลและประโยชน์สูงสุดการให้บริการโดยตรงควรใช้หลัก “มือเอื้อม ปากอ้า หน้าตายิ้ม อ้อมมิตรภาพ” มือเอื้อม หมายถึงให้บริการ (ทาน) ปากอ้า หมายถึง ใช้ถ้อยคำสุภาพ (ปิยวาจา) หน้าตายิ้ม หมายถึง เต็มใจให้บริการ (อรรถจริยา) อ้อมมิตรภาพหมายถึง ไม่เลือกปฏิบัติ (สมานัตตตา) พยายามให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานได้พูดคุยปรึกษากันที่จะได้มีการให้ปรับความเข้าใจกันในเรื่องงานขององค์กรและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน^{๑๘}

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านปิยวาจา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานควรใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน การพูดจาทักทายกันด้วยความอ่อนหวาน สุภาพซึ่งกันและกัน ทักทายกันทุกครั้งตอนเช้า ให้ความเคารพผู้อาวุโสให้วาทศิลป์ในการพูด ไม่ควรนินทาในที่ทำงาน หลีกเลี่ยงคำพูดที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและทำร้ายกัน ให้ความช่วยเหลือกันเมื่อได้รับความเดือดร้อนด้วยความเต็มใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสามัคคี ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน

๒.๓ แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านอรรถจริยา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางการพัฒนาองค์กร ด้านอรรถจริยาดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๑ กล่าวว่า การใช้หลักอรรถจริยาตามที่ผ่านมาทางองค์กรได้ตั้งฝ่ายที่ดูแลงานด้านงานเพื่อสังคมส่วนรวมโดยตรง โดยมีแนวทางการพัฒนาควรส่งเสริมให้ผู้นำหน่วยงานช่วยเปิดมุมมองและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการทำงานแก่พนักงาน เช่น การช่วยเหลือ ดูแลคนใกล้ตัวของพนักงาน ก่อนที่จะขยายออกไปสู่สังคมโดยรวม ควรสร้างบุคลิกภาพของการเป็นผู้มีจิตสาธารณะ คิดช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ พัฒนาระบบการติดตาม

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางชนิษฐา ดุงซัพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางลักขณา หิรัญวรรณ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน โดยการประเมินผลจากประชาชน ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบความพึงพอใจในการให้บริการและหาวิธีแก้ไขในงานด้านนั้นๆ^{๑๙}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๒ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการระดมความคิดเห็น และร่วมมือร่วมใจกันทำงานตลอดจนร่วมแก้ไขปัญหา และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ประโยชน์สุขของประชาชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบ^{๒๐}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๓ กล่าวว่า แนวทางพัฒนาพนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเสียสละ พุ่มเทสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดีมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานและลูกจ้างได้มีการพัฒนาตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้าความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน เพราะคนคือหัวใจของการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ระยะยาวขององค์กร^{๒๑}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔ กล่าวว่า องค์กรมีการจัดกิจกรรมกับชุมชนการมีส่วนร่วมของพนักงานต่อชุมชนในประเพณีทางวัฒนธรรมและกิจกรรมต่างๆ เป็นเสมอต่อชุมชน แนวทางพัฒนาในองค์กรได้แก่ ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาให้มีโอกาสศึกษาต่ออย่างเต็มที่ โดยการให้ทุนการศึกษาหรือการอนุญาตให้ศึกษาต่อ และส่งเสริมให้เพิ่มพูนความรู้ในการทำงานตลอดเวลา เพื่อให้พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม มีความเข้าใจและมีจิตสำนึก มุ่งมั่นในการให้บริการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ถือเอาคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญและช่วยให้การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพพนักงานจึงควรรักษาวินัย ด้วยการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ^{๒๒}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๕ กล่าวว่า ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานเพื่อให้ทุกคนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ให้การจัดทำประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรมของพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง การตรวจสอบและประเมินผลภายหลังการประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรม และให้สอดแทรกหลักธรรมเพื่อเผยแพร่ให้กับพนักงานในหน่วยงานด้วย เมื่อทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ดีแล้วก็จะทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมได้ด้วยดี^{๒๓}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๖ กล่าวว่า พนักงานส่วนตำบลทุกคนต้องมีการพัฒนาในหน้าที่ของตน มีการพัฒนาจิตสำนึกรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายธวัชิต เจริญเกียรติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางรุ่งฤดี สุภักดี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายจารบุตร สมิตะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายอำนาจ ทวีชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข วางตัวเป็นการทางการเมือง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาให้มีการปรับใช้ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว จัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกชุมชน^{๒๔}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๗ กล่าวว่า โดยการสร้างสรรค์ความสามัคคี สร้างความเข้าใจมีกิจกรรมร่วม เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่พบประชาชน การประพุดิตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเองและผู้อื่น รู้จักการเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความสุขสบายส่วนตัว พุ่มเทแรงกายในการช่วยเหลือผู้อื่นแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยแรงกาย ในการทำงานอาจขาดกำลังแต่ถ้าเราช่วยกันงานที่ว่ายากก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ถ้าเราร่วมมือกัน เพราะฉะนั้น ตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้เราเกิดรักความผูกพันของบุคคลที่อยู่ร่วมกันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในสังคม^{๒๕}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๘ กล่าวว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ควรให้ความช่วยเหลือในการบริการคอยสอบถามอธิบายระเบียบขั้นตอนต่างๆ อย่างถูกต้องไม่เฉยเมยต้องมีน้ำใจกับประชาชน การทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น (สงเคราะห์ประชาชน) ตรงกับคำพังเพยที่ว่า “อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย ปั่นวัวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น” นักบริหารทำอัตถจริยาได้หลายวิธี เช่น บริการช่วยเหลือยามเขาป่วยไข้หรือเป็นประธานในงานพิธีของผู้ได้บังคับบัญชา สงเคราะห์ผู้คนโดยการกระทำหรือประพุดิตสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้คนทางกาย วาจาและใจ แก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม และจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ต่อไป^{๒๖}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๙ กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือประชาชนไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณูปโภค การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการมาตลอด แนวทางพัฒนาต้องสร้างประโยชน์ให้กับคนอื่นด้วย ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจไมตรีต่อกัน เห็นอะไรช่วยได้ก็ช่วยไม่นิ่งเฉยดูตาย ก็จะเป็นที่รักของคนทั่วไปแม้แต่ในสังคมที่ถูกยกย่องให้เกียรติยอมเป็นบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่หมู่ชนนั้นๆ เพราะฉะนั้นเมื่อเราอยู่ที่ใด เราควรทำตัวให้เกิดประโยชน์ บุคคลใดก็ตามเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ บุคคลนั้น จะเป็นบุคคลที่น่ารักน่าเข้าใกล้ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงาน พร้อมกับให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน^{๒๗}

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านอัตถจริยา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

บุคลากรในองค์กรควรให้ความช่วยเหลือทางด้านร่างกายตามกำลังความสามารถ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ช่วยเหลือกัน เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทำงานที่ดีขึ้น รวมทั้งมีระบบให้คำปรึกษาและช่วยเหลือกันภายในองค์กร โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายรุจิรัตน์ ประดับคำ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางชนิษฐา ดุงชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางลักขณา หิรัญวรรณ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

๒.๔ แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านสมานัตตตา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางการพัฒนา ด้านสมานัตตตา ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๑ กล่าวว่า ตามที่ผ่านมาองค์กรได้มีการและได้นำหลักสมานัตตตามาใช้โดยใช้ในรูปแบบของการฝึกอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มพูนให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อพนักงานและส่วนร่วม การปฏิบัติต่อบุคลากรต้องเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ และมีความเสมอต้นเสมอปลาย ควรวางตนเป็นกลางไม่ลงความเห็นถูกผิดให้กับฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ควรสร้างความ สมานฉันท์ให้เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย ต้องประสานสัมพันธ์ในทางสร้างสรรค์ สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย วางตนได้เหมาะสมกับฐานะที่ตนมีอยู่ในสังคม เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นบิดามารดา เป็นครูอาจารย์ เป็นเพื่อนบ้าน เป็นต้น ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ให้ความเสมอภาค ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เสมอในสุขและทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของสังคม ควรมีใจเมตตากรุณา มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดถือความถูกต้องดีงาม และซื่อสัตย์สุจริต ให้การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไกล่เกลี่ยสนทนากลม เมื่อมีความประพฤติไม่เหมาะสมมีการตักเตือนซึ่งกันและกันได้ ควรใช้คนให้ถูกกับงาน โดยพิจารณาถึงความสามารถและความชำนาญของบุคคลที่จะมาสนองงานก่อนทุกครั้ง ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างเสมอ^{๒๘}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๒ กล่าวว่า ควรเพิ่มอำนาจในการบริหารงานให้แก่หัวหน้าหน่วยงานภายในองค์กรเพื่อลดระยะเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ พัฒนาและวางระบบการให้บริการตามอำนาจหน้าที่ การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน ให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากร เพื่อสร้างจิตสำนึกในการให้บริการ การสร้างมาตรฐานให้บริการ การส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ ได้เข้าใจเรื่องมาตรฐานให้บริการ และเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการให้บริการขององค์กร ในการปฏิบัติงานราชการและบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรมประชาชนได้รับบริการที่ดี^{๒๙}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๓ กล่าวว่า ^{๓๐} ต้องมีการกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติให้ประชาชนเข้าตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ โดยผ่านสื่อทุกรูปแบบ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นร้องทุกข์ผ่านหน่วยงานเพื่อนำมาปรับปรุงหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งคุณภาพพร้อมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานของตำบลทุก ๆ ด้านรวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณ การจัดเก็บรายได้และการใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายธวัชิต เจริญเกียรติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางรุ่งฤดี สุภักดี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔ กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อตำแหน่งงานมีความสม่ำเสมอ ในหน้าที่ต้องปฏิบัติงานให้ถูกกาลเทศะ ให้เกิดผลดีและเสมอภาคเป็นมาตรฐานทุกด้าน ด้านการให้บริการที่ได้รับความไว้วางใจเสมอภาคเท่าเทียมกัน และได้รับความเชื่อถือจากประชาชนด้วยความ สำนึกรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน และพร้อมรับการตรวจสอบในทุกขั้นตอนโดยสามารถแสดงให้เห็น สาธารณะชนรับทราบได้ตลอดเวลา ปรับเปลี่ยนทัศนคติของพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ให้มีทัศนคติที่ถูกต้องของการเป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชนไม่ถือตัว โดยไม่เลือกปฏิบัติ การ กระจายความรับผิดชอบและการตัดสินใจลงไปในระดับล่าง เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็วในการ ปฏิบัติงาน ให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ^{๓๑}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๕ กล่าวว่า พนักงานทุกคนควรเริ่มต้นที่ตนเองก่อนต้องประพฤติตนให้ เข้ากับคนทุกชั้นไม่แบ่งแยกฐานะหรือชนชั้น ก็จะทำให้เชื่อมสนานกับผู้อื่นได้ องค์กรก็จะพัฒนาและ ขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี ความร่วมทุกข์ร่วมสุข คุณซื่อ นี หมายถึง แสดงความยินดีปรีดา เมื่อเขาได้สุข ไม่ ริษยา และมีใจกรุณาคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์เมื่อเขาได้ทุกข์บันเทิงใจร่วมกันเมื่อประสบความสำเร็จ และ ไม่ทอดทิ้งยามวิบัติ ผู้บริหารและพนักงานพึงมีความมุ่งมั่น มีมานะ อุตสาหะ และความรัก ความผูกพัน ของพนักงานทุกคน รู้จักใช้เหตุผล ด้วยความเป็นธรรม มีเมตตากรุณา ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ไม่กล่าวร้าย ไม่ทับถมผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือและทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ไม่ลืมนั่น มีความเสมอต้นเสมอ ปลาย พนักงานพึงประพฤติปฏิบัติให้ถึงพร้อมซึ่งความมีคุณธรรม ^{๓๒}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๖ กล่าวว่า ต้องมีการประชุมทำข้อตกลงทั้งเรื่องบุคคลและกฎระเบียบ ที่ต้องปฏิบัติร่วมกันให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันและให้เป็นไปในรูปธรรมใช้เป็นแก่นามประธรรม พนักงานพึงปฏิบัติต่อกันด้วยความมีอัธยาศัยไมตรี มีความสามัคคี แสดงออกด้วยความมีน้ำใจอันดีต่อกัน พนักงานที่เป็นผู้หัวหน้าส่วนงานพึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพนับถือของพนักงาน พนักงานไม่พึง กระทำการใดๆ การวางตัวในสังคม วางตัวให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และกาลเทศะ พึงมีสติ รู้จัก ประมาตนตน ถึงมีจิตสำนึกถึงความสมควร และเหมาะสมทั้งต่อตนเอง ^{๓๓}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๗ ^{๓๔} กล่าวว่า พนักงานทุกระดับควรประพฤติตนเหมาะสมแก่ภาวะบุคคล และเหตุการณ์ชื่อว่าประพฤติตนเหมาะสมแก่ภาวะ ได้กล่าวแล้วในข้อว่าวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ เพราะมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือตนเป็นอย่างไร อยู่ในฐานะใดก็วางตนเหมาะสมอย่างนั้น การเพิ่ม ศักยภาพในการบริหารควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์มากขึ้น ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนรวม ควรให้การอนุเคราะห์

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายจารุบุตร สมิตถะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายอำนาจ ทวีชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายรุจิรัตน์ ประดับคำ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

แก่ผู้ร่วมงาน และผู้อื่นอย่างเสมอภาคไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชังหรือไม่ควรให้การอนุเคราะห์เฉพาะบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดมากกว่า ทุกปีพนักงานต้องผ่านการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๘ กล่าวว่า ผู้บริหารและหัวหน้างาน พึงเปิดใจรับฟังข้อคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และร่วมกันปรึกษาปัญหาและแก้ไขปัญหาาร่วมกันและให้ความจริงใจความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานมากขึ้น ควรมีน้ำใจไมตรีกับผู้อื่น และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ควรสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีกับผู้ร่วมงานด้วยการแบ่งปัน ความเอื้ออาทร และการแสดงน้ำใจต่อกันและกันด้วยความจริงใจ ผู้บริหารจะต้องมีไมตรีจิตที่ดี ควรสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบน เพื่ออำนวยความสะดวก และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในการบริการประชาชนทุกคนต้องเท่าเทียมกันไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เจ้าหน้าที่ต้องแต่งกายสะอาดและสุภาพให้เหมาะสมกับฐานะสนองความจงรักภักดีของประชาชนด้วยความพึงพอใจมีคุณธรรม ยึดหลักความเสมอภาคในการให้บริการเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงกำหนดให้เป็นนโยบายหรือกฎ กติกา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อประชาชนโดยเท่าเทียมกันไม่คำนึงถึงฐานะ^{๓๕}

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๙ กล่าวว่า พนักงานในองค์กรต้องมีระเบียบวินัยรู้จักบทบาทในหน้าที่ของตน รักษาเวลาราชการ การเคารพผู้อาวุโสกว่า การแต่งกายที่สุภาพเหมาะสมถูกกาลเทศะเมื่อประชาชนมาติดต่อราชการจึงจะเกิดความพึงพอใจในการบริการ แนวทางพัฒนาการสร้างความมาตรฐานของงานและการสร้างมาตรฐานของบุคลากรให้บรรลุเป้าหมายในแผนงานที่ตั้งไว้การปฏิบัติงานร่วมกัน เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้ความเคารพกัน เพื่อให้การประสานงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติโดยพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดความเป็นธรรมให้การให้ผลตอบแทนแก่บุคลากร จัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกัน เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง รู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรได้อย่างทั่วถึงและเป็นข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้ ตรงไปตรงมาให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงานงานที่ออกมาจึงจะมีประสิทธิภาพทันต่อเวลาและความต้องการ^{๓๖}

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ด้านสมานัตตตา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารควรปฏิบัติกับทุกๆ คนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะหรือตำแหน่งใด การตัดสินใจต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมตามเหตุและผล ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาเลื่อนขั้นและลงโทษอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้และผู้บริหารควรใช้ธรรมะมาช่วยในการบริหารงานภายในองค์กรให้มากขึ้น เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีคุณภาพสามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างแท้จริง

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางชนิษฐา ตุงซีฟ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางลักขณา หิรัญวรรณ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยทำการสุ่มจากประชากรโดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔๘ คน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๙๓๕๔ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยทำการสัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๙ แห่ง เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ คน โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และสรุปข้อมูลแนวทางการพัฒนาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยจำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญในการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจะสรุปตามลำดับ ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒ มีอายุตั้งแต่ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖

๕.๑.๒ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๔$) สามารถสรุปผลและอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

ด้านทาน พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านทาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๖$)

ด้านปิยวาจา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านปิยวาจา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๙$)

ด้านอัตถจริยา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านอัตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๑$)

ด้านสมานัตตตา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๐$)

๕.๑.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน สรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อายุ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig. = .๖๐๔) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านทาน ด้านปิยาวจา ด้านอตัลจริยา ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig. = .๕๖๙) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (sig. = .๔๕๙) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่างกัน มีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบ			
	ค่า t / f	sig	ยอมรับ สมมติฐาน	ปฏิเสธ สมมติฐาน
๑. เพศ	.๔๑๒	.๖๘๑	-	✓
๒. อายุ	.๖๑๘	.๖๐๔	-	✓
๓. ระดับการศึกษา	.๘๔๘	.๔๗๐	-	✓
๔. ประสบการณ์ทำงาน	.๖๗๕	.๕๖๙	-	✓
๕. รายได้ต่อเดือน	.๘๖๘	.๔๕๙	-	✓

จากตารางที่ ๕.๑ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์การทำงาน, และรายได้ต่อเดือน, ต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (ค่า sig. = .๖๘๑, .๖๐๔, .๔๗๐, .๕๖๙, .๔๕๙ ตามลำดับ) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานควรให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในที่ทำงานไม่ว่าจะอยู่ในสถานะหรือตำแหน่งใด ควรตั้งงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการในแต่ละด้าน ควรใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวาน และให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงานไม่ควรพูดจาด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว หรือแสดงอาการที่ไม่พึงพอใจในขณะสนทนา พูดอย่างมีวาทศิลป์ พูดจาให้ถูกกับกาลเทศะ ให้ความช่วยเหลือกันเมื่อได้รับความเดือดร้อนสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ หลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาเลื่อนขั้นและลงโทษอย่างชัดเจน การตัดสินใจปัญหาต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตามเหตุและผล ปฏิบัติต่อทุกคนให้เท่าเทียมกัน เสมอต้นเสมอปลายกับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงฐานะ

๕.๑.๕ แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้มีการปลูกจิตสำนึกในการแบ่งปัน ช่วยเหลือกัน ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรด้านสวัสดิการต่างๆ รางวัล ให้ผู้ปฏิบัติงาน ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม มีการจัดอบรม จัดประชุมชี้แจง สัมมนา ระดมความคิดเห็น รวมทั้งการให้เข้ารับการฝึกอบรม การพูดจาทักทายกันด้วยความสุภาพอ่อนหวาน และหลีกเลี่ยงคำพูดที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและทำร้ายกัน ให้ความเคารพผู้อาวุโส ใช้วาทศิลป์ในการพูด หลีกเลี่ยงคำพูดที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและทำร้ายกัน ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ควรมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และสังคมเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทำงานที่ดีขึ้น รวมทั้งมีระบบให้คำปรึกษาและช่วยเหลือกันภายใน

องค์กรโดยปฏิบัติกับทุกๆ คนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะหรือตำแหน่งใด สร้างความประทับใจแก่ผู้ร่วมงานและไม่ควรเยอหยิ่ง หรือวางตัวสูงกว่าผู้ใต้บังคับบัญชามากเกินไป มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาเลื่อนขั้น และควรใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนามาช่วยในการบริหารงานภายในองค์กรให้มากขึ้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีคุณภาพสามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างแท้จริง

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจะอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๔$) อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการช่วยเหลือเอื้อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ดาบตำรวจวัฒนา ภัคสังข์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๑$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๙๓$) ในด้านทานและด้านสมานัตตตา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๓.๘๗$) ในด้านอัตถจริยา

เมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑. ด้านทาน พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านทาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๖$) อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลรู้จักให้ เสียสละ แบ่งปัน มีน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี ให้ความไว้วางใจในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และให้คำปรึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๒$) เมื่อ

พิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังกัด ๔ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$) ในด้านสมานัตตตา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.41$) ในด้านปิยวาจา

๒. ด้านปิยวาจา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปิยวาจา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล ผู้บริหารและพนักงานมีการกล่าวจาสุภาพ มีหลักการ มีสาระ ถูกกาลเทศะ เป็นที่ประทับใจแก่ผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย บัวจันทร์, พันตรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังกัด ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ ตามหลักสังกัด ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสมานัตตตามากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านทานด้านอัตถจริยา และลำดับสุดท้าย คือด้านปิยวาจา

๓. ด้านอัตถจริยา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านอัตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลมีความตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีความเอื้อเฟื้อและให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงานด้วยความมีน้ำใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชันย์ ธงชัย, พันโท ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังกัด ๔ ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังกัด ๔ ของหน่วยสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านทานเป็นอันดับแรก รองลงมา มีความพึงพอใจต่อการให้บริการใน ด้านปิยวาจา และสุดท้ายมีความพึงพอใจต่อการให้บริการใน ด้านอัตถจริยา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

๔. ด้านสมานัตตตา พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล วางตนที่เหมาะสมตามกาลเทศะอย่างสมอดันเสมอปลาย มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี มีอัธยาศัยดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมของ รัชสสา พานิกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดหางานของรัฐตามหลักสังกัด ๔ : กรณีศึกษาศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

๔.๒.๒ การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลผล

การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังกัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน รายได้ต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธ

สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายให้ความเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะไม่ว่าพนักงานจะมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มณีนุช ไพรติ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ๓ อันดับแรกได้แก่ ท่านรู้สึกภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ทำงานในองค์กรนี้ ท่านปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและดีที่สุด เพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จและท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘, ๔.๐๗ และ ๔.๐๗ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์กรสนับสนุนให้ท่านมีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กับเพื่อนพนักงานภายในองค์กรและผู้บริหารตามโอกาสสมควร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๑ เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการทำงาน และฝ่าย/แผนกที่สังกัด พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกันทุกด้าน

เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

๑. เพศ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายให้ความเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง โดยให้ความสำคัญกับความสามารถและผลงานเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระยยุทธภูมิ ธมมธโร (สังชาติ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ อายุ อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน

๒. อายุ พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้

เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติและเท่าเทียมกันให้สำคัญต่อพนักงานโดยไม่แบ่งแยกอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๓. ระดับการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติและเท่าเทียมกันให้สำคัญต่อพนักงานโดยไม่จำกัดระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธิดารัตน์ ศิลวรรณโณ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนพนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๔. ประสบการณ์ทำงาน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สำคัญต่อพนักงานมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติและเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดประสบการณ์ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสัทธิ จิตตสุโก (ลุ่มดี)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๕. รายได้ต่อเดือน พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

อภิปรายได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อพนักงานมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยนให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติและเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูวินัยธรียังยง ธมฺมวโร (โหมตศิริ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๔.๕ มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี ร้อยละ ๓๑.๓ มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๓๑.๑ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ ๓๑.๘ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๔๖.๑ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกะไห มากกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๖๓.๗ การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๙๑ และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอิตถจริยา ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกะไหที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอมืองอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ข้อสรุปและการเสนอแนะไว้ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลต้องตระหนักถึงความรู้สึกอันละเอียดอ่อนของบุคคลเป็นหลัก ใช้วิธีการพูดอย่างมีวาทีศิลป์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
๒. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานทั้งในองค์กร และนอกองค์กร ตลอดจนจนถึงการให้โอกาสแสดงออกทางความคิดในการพัฒนาองค์กรอย่างสร้างสรรค์
๓. ควรสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีกับผู้ร่วมงานด้วยการแบ่งปัน ความเอื้ออาทร และการแสดงน้ำใจต่อกันและกันด้วยความจริงใจ
๔. ควรสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบน สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง
๕. ควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อร่วมงาน ให้ความรักเมตตา สร้างแรงจูงใจ ขวัญและกำลังใจให้กับบุคคลในองค์กร ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในความเสียสละต่อส่วนรวมเป็นหลักสำคัญ ประโยชน์ส่วนตนไม่คำนึงถึง
๖. ควรมีวาจาสุภาพพูดในเชิงสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ สร้างความสามัคคีให้เกิดความรักใคร่ เกื้อกูลกันในหมู่คณะ มีกริยามารยาท ใช้วาจาสุภาพ สุขุม ยิ้มแย้มแจ่มใส ชวนให้สบายใจ รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมถูกกาลเทศะและถูกกับบุคคล

๗. ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานทั้งในองค์การ และนอกองค์การ ตลอดจนถึงการให้โอกาสแสดงออกทางความคิดในการพัฒนาองค์การอย่างสร้างสรรค์

๒. ควรให้มีการรับฟังความคิดเห็นของพนักงานเพื่อนร่วมงานเรื่องเดือดร้อนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและนำไปแก้ไขพัฒนาตามสภาพความเป็นจริง

๓. ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้

๔. ควรสร้างบรรยากาศ พัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เอื้อต่อการทำงาน ตลอดจนการพัฒนาการจัดกิจกรรมขององค์การ ให้มีความทันสมัย และให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

๕. ควรกำหนดการเลื่อนระดับ การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถ ตามลำดับอาวุโส และความรู้ความสามารถอย่างยุติธรรม เพื่อเพิ่มความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรให้มากขึ้น

๖. ควรสร้างขวัญและกำลังใจทั้งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการบริการสาธารณะ เพื่อให้เป็นกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่ได้ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจการงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษา หลักสังคหวัตถุ ๔ ด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาวิธีการใช้หลักธรรมกับการบริหารองค์การ

๒. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติด้านความเสมอภาคกับบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. ควรเพิ่มการศึกษาวิจัยด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่หลากหลายมากขึ้น

๔. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในกลุ่มองค์กรต่างๆ ให้กว้างและหลากหลายทั้งภาครัฐ และเอกชนมากขึ้น

๕. ควรศึกษาวิจัยถึงการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อจะได้ทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมของผู้นำแบบใดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบผลสำเร็จ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาบาลี-ไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

(๑) หนังสือ :

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๒.

คุณ โทจันทร์. พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗.

ชุตีระ ระบอบ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒.

ไชยวัฒน์ คำชู. ธรรมาภิบาล การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์น้ำฝน, ๒๕๔๕.

เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐมภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.

เนตร์ พัฒนยาวิราช. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖.

นิภา เมธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.

บรรเทิง พาวิจิตร. การปกครองตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘.

บุญสิริ ขวลิตธำรง. ธรรมโอสธ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๙.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.

ประพันธ์ สุริหาร. ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร. ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗.

ปรีชา นันทาภิวัฒน์. พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, ๒๕๔๔.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๓.

พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ). ธรรมปริทรรศน์, พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **ธรรมนุญชีวิต**, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาบรรณาการ, ๒๕๔๓.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **ธรรมนุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ ๘๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๙.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. **การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาธรรม, ๒๕๔๘.
- พะยอม วงศ์สารศรี. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : พรวนการพิมพ์, ๒๕๔๒.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. **แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๒.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐.
- รัชนา ศานติยานนท์. **รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น**. : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร, ๒๕๔๕.
- สงศรี ชมภูวงศ์. **การวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗.
- สนธิ จรอนันต์. **ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสุขุมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๓.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และสุขุม นวลสกุล. **การเมืองการปกครอง**, พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.
- สมคิด บางโม. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.
- สิริภพ เหล่าลาภะ. **พุทธศาสตร์การเมือง**, กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารตามสถานการณ์**. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๕.
- สมพงษ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไพบูลย์สำราญญาติ, ๒๕๑๔.
- สำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๑.
- เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.
- อุดม เขยกิจวงศ์ และ กนิษฐาณ แป้นสุวรรณ. **พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๘.

(๒) วิทยานิพนธ์และงานวิจัย :

- จรรยา ศิวานนท์. “บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.

ดาบตำรวจวัฒนา ภัทสังข์. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังกัด ๔ ของ สถานีตำรวจภูธรหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

เดือน ทิพย์ทำ และคณะ. “กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาบริหาร การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๖.

ทศพร วงศ์ทะกัณฑ์. “การประเมินผลการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.

ธิดารัตน์ ศิลวรรณโณ. “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลตามหลักสังกัด ๔ กรณีศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ธนิดา ฐิติภากร, “การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๖.

นพพร บุญเพ็ง. “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งอารยธรรมเวียง กุมกาม ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарงัก จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.

นรินทร์ พูลสวัสดิ์. “ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาการ บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๓.

นพพร แสงหนุ่ม, “ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.

บุญยิ่ง โหมดเทศน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมือง ชุมพร”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๐.

ปิ่นนธร เทียนชัยพลกษ. “การประยุกต์ใช้หลักสังกัด ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

แปลก พนาสิกุล. “การบริหารงานตำรวจ : ศึกษากรณีโรงเรียนนายร้อยตำรวจ” **วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๘.

พระครูปลัดวันชาติ วิชาโต, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระครูวินัยธรยี่งง ธมมวโร (โหมตศิริ). “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. “การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย : กรณีศึกษาสภาตำบลบ้านม่วงอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.

พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย). “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

พระยุทธภูมิ ธมมธโร (สังชาติ). “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระสักรัย จิตตสุโข (ลุยดี). “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

มณีนุช ไพโรดี. “การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของ พนักงานบริษัทพรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย)”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

รภัสสา พานิกุล. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดหางานของรัฐ ตามหลักสังคหวัตถุ : กรณีศึกษาศูนย์จัดหางาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

รหัส แสงผ่อง. “กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๔๗.

ราชัน ธงชัย “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

วริยา เอี่ยมวิบูลย์. “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล”.

ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพัฒนาสังคม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒.

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง. “ผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและการกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” **รายงานการวิจัย,** สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗.

สมหมาย บัวจันทร์. “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑.

สุมพร ปุณณาคม, “การบริหารการจัดการที่ดีกับหลักพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

อาจพล วงศ์บุษราคัม. “การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

(๓) เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์ :

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

ข้อมูลจาก. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาสามปี, ๒๕๕๖-๒๕๕๘.

(๔) บทสัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ นายรุชิต เจริญเกียรติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย, วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นายจารบุตร สมิตะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม, วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นางชนิษฐา ตุงซีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไสภ, วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นางรุ่งฤดี สุภักดี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ, วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นายศุภลักษณ์ ทิพย์ชาติ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด, วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นายอำนาจ ทวีชีพ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ, วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นายรุจิรัตน์ ประดับคำ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์, วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นางสาวสายฝน อุดมทรัพย์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่, วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

สัมภาษณ์ นางลักขณา หิรัญวรรณ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย, วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ทิพรัตน์, องค์การบริหารส่วนตำบล, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.widis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1820;wap2>, [๒๖ มกราคม ๒๕๕๖].

ศูนย์รวมข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล : รู้จักบทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล, **โครงสร้างการบริหารงาน**, [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.tambol.com/tambol/info10.asp> [๒๖ มกราคม ๒๕๕๖].

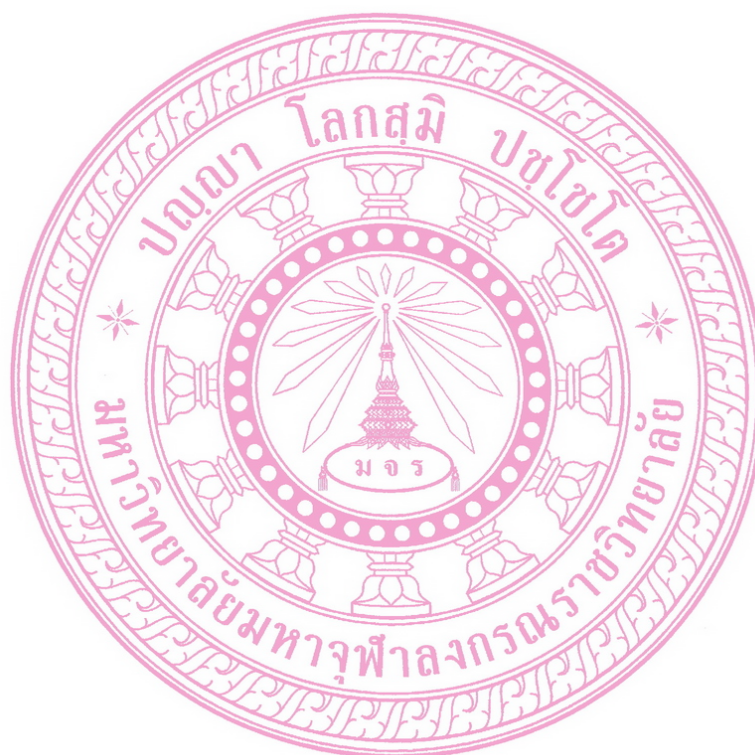
๒. ภาษาอังกฤษ :

E.N. Chapman. **Supervisor Survival Kit**. second edition, California : Science Research Associates Inc.,1995.

Fayol Henri. **Industrial and General Administration**. New York : Mc- Grew Hill. 1930.

Gulick L. and Urwick J. **Papers on the Science of Administration**. New York :
Institute of Public Administration, 1973.

Ouchi William. **Organization and Management**. Eaglewood Cliffs : Prentice Hill,
1971.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขา
วิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม
เป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า

ใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ล ☐ ช่อง
หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง คำตอบเหล่านี้ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบ
ต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบของท่านเป็นความลับ และนำเสนอ
ผลการศึกษาในลักษณะภาพรวมไม่ใช่รายบุคคล การตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่า และเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียด และโปรดตอบ
คำถามตามความเป็นจริงโดยครบถ้วนทุกข้อ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
- ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

อาตมาภาพผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ร่วมมือจากท่านช่วยให้งาน
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขออโนโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระใบฎีกาสราวดี มหาลาโภ (หงษ์คำ)
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

๒. อายุ

☐

๑๘ - ๓๐ ปี

☐

๓๑ - ๔๐ ปี

☐

๔๑ - ๕๐ ปี

☐

๕๑ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐

มัธยมศึกษา

☐

อนุปริญญา

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

๔. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐

๑ - ๕ ปี

☐

๖ - ๑๐ ปี

☐

๑๑ - ๑๕ ปี

☐

๑๕ ปี ขึ้นไป

๕. รายได้ต่อเดือน

☐

ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

☐

๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท

☐

๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท

☐

๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ : แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ท่าน
เห็นด้วย โดยมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานดังต่อไปนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ๕
มาก	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ๔
ปานกลาง	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ๓
น้อย	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ๒
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ๑

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านทาน การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของ ให้สิ่งที่มีมูลค่าและให้ธรรมะเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น						
๑	องค์กรให้ความสะดวกเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้ในสำนักงานและอื่น ๆ แก่บุคลากรในองค์กร					
๒	เมื่อท่านทำคุณประโยชน์แก่สาธารณะ มีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน					
๓	เมื่อท่านสร้างคุณงามความดีให้กับองค์กร มีการประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน					
๔	องค์กรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ที่ส่งผล ให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น					
๕	ท่านได้รับการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา กิจกรรมการจัดการความรู้จากองค์กร					
๖	องค์กรสนับสนุน ให้รางวัล แก่บุคลากร/ทีมงานที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ					
๗	ท่านทำงานในหน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ สวัสดิการด้านต่างๆ ที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณหรือภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่					

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านปียวจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ถ้อยคำที่มีประโยชน์						
๘	ท่านได้รับคำแนะนำหรือให้คำปรึกษาที่ดีจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ					
๙	เมื่อท่านทำคุณประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน					
๑๐	ท่านได้รับการสื่อสารที่ดีและเป็นประโยชน์ด้วยถ้อยคำที่เหมาะสมจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ					
๑๑	เมื่อท่านทำงานดีให้กับองค์กร ท่านได้รับการยอมรับและคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน					
๑๒	ผู้บริหารและพนักงานพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยคำพูดที่ไพเราะ และสุภาพเพื่อให้เกิดความสนิทสนมซึ่งกันและกัน					
๑๓	ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันฉันท์มิตรจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน					
๑๔	บุคลากรในองค์กร พูดจาด้วยถ้อยคำ กริยาอาการที่สุภาพ สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง					
๑๕	ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากบุคลากรในองค์กร					
ด้านอัตถจริยา การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤตินสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น						
๑๖	ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่สวัสดิภาพในการทำงานจากองค์กรเป็นอย่างดี					
๑๗	ท่านได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ขององค์กร เช่น มูลนิธิที่องค์กรก่อตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาคนในสังคม					
๑๘	การส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเต็มศักยภาพ					
๑๙	การสร้างความผูกพันและความร่วมมือภายในองค์กรผ่านกระบวนการ/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน					
๒๐	ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความสนิทสนม ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่และผลงาน ทั้งที่ได้รับการร้องขอ หรือไม่ก็ตาม					

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอัตถจริยา (ต่อ)						
๒๑	ท่านได้รับความช่วยเหลือ ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหา					
๒๒	องค์กรจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ					
๒๓	หน่วยงานจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในหน่วยงานตามเทศกาลต่าง ๆ					
ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย						
๒๔	ผู้บริหารปฏิบัติตนที่เป็นกันเองต่อบุคลากร สามารถปรึกษาหารือได้อย่างเท่าเทียมกันเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ					
๒๕	การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามทิศทางที่กำหนด					
๒๖	การสื่อสาร เผยแพร่นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีภายในองค์กรมีความทั่วถึง					
๒๗	องค์กรส่งเสริมให้ท่านปฏิบัติงานและมีความรับผิดชอบร่วมกันเมื่อเกิดอุปสรรคและปัญหาขึ้น					
๒๘	การเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานขององค์กร					
๒๙	ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อพนักงานภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน					
๓๐	องค์กรบริหารงานโดยยึดแนวทาง ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบยอมรับความคิดเห็นของบุคลากร					
๓๑	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันขององค์กร มีประสิทธิภาพ และให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการ/พนักงาน					

ตอนที่ ๓ : แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการการบริหารงานตามหลักสัจจกัณฑ์ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

๑. ด้านทาน คือ การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของ ให้สิ่งที่มีมูลค่าและให้ธรรมะ เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๒. ด้านปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๓. ด้านอัตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤตินสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๔. ด้านสมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอด้านเสมอปลาย
ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

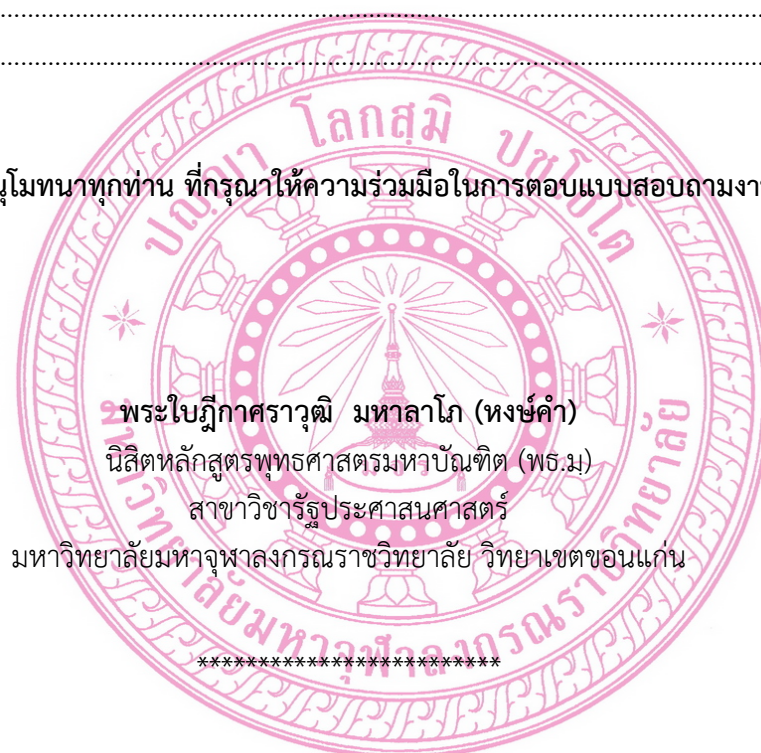
ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณและอนุโมทนาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยครั้งนี้

พระใบฎีกาสรวิฑูรี มหาลาโภ (หงษ์คำ)
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....
๒. ตำแหน่ง.....
๓. วัน เดือน ปีที่ให้สัมภาษณ์.....

คำถาม เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๑. ตามความคิดเห็นของท่าน ระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านทาน คือ การให้ การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของให้สิ่งที่มีมูลค่า และให้ธรรมะ เช่น สวัสดิการ รางวัล โบนัส การสอนงาน การฝึกอบรม ให้กำลังใจ ให้อภัย) มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอย่างไร ?

๑.๑ มีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านทาน) มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรของท่านมากน้อยเพียงใด ?.....

๑.๒ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านทาน) ในองค์กรของท่านอย่างไร ?.....

๒. ตามความคิดเห็นของท่าน ระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านปิยวาจา คือ การเจรจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดถ้อยคำที่เป็นจริงไพเราะ และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งกัน) มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอย่างไร ?

๒.๑ มีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านปิยวาจา) มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรของท่านมากน้อยเพียงใด ?

๒.๒ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านปิยวาจา) ในองค์กรของท่านอย่างไร ?

๓. ตามความคิดเห็นของท่าน ระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านอัตถจริยา คือ การประพฤติให้เป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายตนเองและคนอื่น การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อพนักงาน เพื่อนร่วมงานในองค์กรผ่านกิจกรรมต่างๆ หรือประโยชน์ต่อสังคมชุมชน) มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอย่างไร ?

๓.๑ มีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านอัตถจริยา) มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรของท่านมากน้อยเพียงใด ?

๓.๒ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านอัตถจริยา) ในองค์กรของท่านอย่างไร ?

๔. ตามความคิดเห็นของท่าน ระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านสมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ถูกกาลเทศะ โดยการให้ความสำคัญต่อองค์กร และพนักงานในองค์กรให้มีระบบ มีมาตรฐานในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม) มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานอย่างไร ?

๔.๑ มีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านสมานัตตตา) มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรของท่านมากน้อยเพียงใด ?

๔.๒ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ (ด้านสมานัตตตา) ในองค์กรของท่านอย่างไร ?

ขอขอบคุณและอนุโมทนาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้

พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ (หงษ์คำ)
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม)
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

๑) พระมหาสำราญ กมมสทุโธ ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๒) ผศ.ดร. สุวิน ทองปิ่น ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๓) ดร. อุดร จันทวัน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๔) อาจารย์นิเทศ สนั่นนารี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๕) นางพิกมณ โสมาบุตร ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหราษฎร์นุเคราะห์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	117.6333	99.8264	.5443	.9336
A2	118.2000	103.1310	.2981	.9368
A3	118.2000	99.6828	.4249	.9362
A4	117.9000	98.9897	.5252	.9341
A5	117.7333	100.0644	.6588	.9322
A6	118.1000	97.5414	.7449	.9309
A7	118.1000	101.7483	.4566	.9345
B1	117.9333	97.8575	.6766	.9318
B2	117.8000	97.6828	.7242	.9312
B3	117.8333	100.9023	.6240	.9327
B4	117.7000	102.5621	.4615	.9343
B5	117.5000	105.1552	.2131	.9368
B6	117.7333	99.7195	.6910	.9318
B7	117.8667	101.5678	.5285	.9336
B8	117.6000	99.6276	.7356	.9315
C1	117.8333	99.5920	.7541	.9313
C2	117.9000	97.9552	.5953	.9331
C3	117.6333	102.6540	.4659	.9343
C4	117.7000	101.8724	.5287	.9336
C5	117.7667	102.4609	.6788	.9329
C6	117.9333	101.8575	.6051	.9330
C7	117.6000	105.6966	.1891	.9367
C8	117.7667	101.5644	.6469	.9327
D1	117.8667	103.1540	.5364	.9338
D2	117.8333	98.8333	.7354	.9312
D3	118.0333	100.5161	.6621	.9323
D4	117.8667	100.6713	.7050	.9320
D5	117.9000	103.4724	.4575	.9344
D6	117.9667	98.9989	.7663	.9310
D7	117.6000	106.7310	.0796	.9376
D8	117.9667	101.4816	.5332	.9336

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 31

Alpha = .9354

ตารางค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา

ผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงาน
ตามหลักสัจพจน์ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านทาน การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อ เพื่อแบ่งปันสิ่งของ เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น								
๑	องค์กรให้ความสะดวกเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้ใน สำนักงานและอื่น ๆ แก่บุคลากรในองค์กร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒	เมื่อท่านทำคุณประโยชน์แก่สาธารณะ มีการ ประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและ กำลังใจ ในการทำงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๓	เมื่อท่านสร้างคุณงามความดีให้กับองค์กร มีการ ประเมินให้รางวัลเพื่อสนับสนุนให้เกิดขวัญและ กำลังใจ ในการทำงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๔	องค์กรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ใน การทำงาน ที่ส่งผล ให้การปฏิบัติงานของท่านมี ความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕	ท่านได้รับการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ใน การทำงานโดยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา กิจกรรมการจัดการความรู้ จากองค์กร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๖	องค์กรสนับสนุน ให้รางวัล แก่บุคลากร/ทีมงาน ที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่ มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๗	ท่านทำงานในหน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ สวัสดิการด้านต่างๆ ที่ท่านได้รับมีความเหมาะ สมกับปริมาณหรือภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

ที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ								
๘	ท่านได้รับคำแนะนำหรือให้คำปรึกษาที่ดีจาก ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบ ปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๙	เมื่อท่านทำคุณประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ท่าน ได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๐	ท่านได้รับการสื่อสารที่ดีและเป็นประโยชน์ด้วย ถ้อยคำที่เหมาะสมจากผู้บริหารและเพื่อน ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๑	เมื่อท่านทำงานดีให้กับองค์กร ท่านได้รับการ ยอมรับและคำชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อน ร่วมงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๒	ผู้บริหารและพนักงานพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยคำพูดที่ไพเราะและสุภาพ เพื่อให้เกิดความ สนิทสนมซึ่งกันและกัน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๓	ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจ ร่วมกันฉันท์มิตร จากผู้บริหารและเพื่อน ร่วมงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๔	บุคลากรในองค์กร พูดจาด้วยถ้อยคำ กริยา อาการที่สุภาพ สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๕	ท่านได้รับคำแนะนำที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่ง ส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากบุคลากรในองค์กร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

ที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านอัตถจริยา การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น								
๑๖	ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่สวัสดิภาพในการทำงานจากองค์กรเป็นอย่างดี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๗	ท่านได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ขององค์กร เช่น มุลนิธิที่องค์กรก่อตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาคนในสังคม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๘	การส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเต็มศักยภาพ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๙	การสร้างความผูกพันและความร่วมมือภายในองค์กรผ่านกระบวนการ/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๐	ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความสนทนมนให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่และผลงาน ทั้งที่ได้รับการร้องขอหรือไม่ก็ตาม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๑	ท่านได้รับความช่วยเหลือ ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านประสบปัญหา	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๒	องค์กรมีนโยบายส่งเสริมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๓	หน่วยงานจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในหน่วยงานตามเทศกาลต่าง ๆ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

ที่	คำถาม	เชี่ยวชาญ / คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือ มีความประพฤติเสมอด้านเสมอปลาย								
๒๔	ผู้บริหารปฏิบัติตนที่เป็นกันเองต่อบุคลากร สามารถปรึกษาหารือได้อย่างเท่าเทียมกันเป็น ธรรมเนียม และไม่เลือกปฏิบัติ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๕	การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ พัฒนางานโครงการต่างๆ ให้บรรลุผลตามทิศทางที่ กำหนด	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๖	การสื่อสาร เผยแพร่นโยบายการกำกับดูแล องค์กรที่ดีภายในองค์กรมีความทั่วถึง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๗	องค์กรส่งเสริมให้ท่านปฏิบัติงานและมีความ รับผิดชอบร่วมกันเมื่อเกิดอุปสรรคและปัญหาขึ้น	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๘	การเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอข้อมูลและ ข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของ องค์กร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒๙	ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อพนักงานภายใน องค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของพนักงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๓๐	องค์กรบริหารงานโดยยึดแนวทาง ร่วมคิด ร่วม ทำ และร่วมรับผิดชอบยอมรับความคิดเห็นของ บุคลากร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๓๑	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ขององค์กร มีประสิทธิภาพ และให้ความเป็น ธรรมแก่ข้าราชการ/พนักงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
รวม								๑.๐๐	นำไปใช้ได้

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ที่ ศธ ๖๑๒๓.๔/๕๐๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น

ด้วย พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาภ(หงส์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคปกติ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมีคณะกรรมการควบคุม ดังนี้ ๑) ดร.ปัญญา คล้ายเดช ๒) ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพด้านวิชาการและถูกต้องตามหลักการวิจัย ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย จึงขอความเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ตรวจสอบแล้ว ส่งคืนพร ๑๐/๗

(ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น)

ที่ ศธ ๖๑๒๓.๔/ ๙๐๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทรศัพท์. ๐-๔๓๒๘-๓๕๕๗
โทรสาร. ๐-๔๓๒๘-๓๓๙๙

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย

เจริญพร นางพชมน โสมบุตร ครูชำนาญการพิเศษ ร.ร.สหราษฎร์นุเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโก(หงส์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา ศูนยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานตามหลักสังคหวัด ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ" โดยมีคณะกรรมการควบคุม ดังนี้ ๑) ดร.ปัญญา คล้ายเดช ๒) ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพด้านวิชาการและถูกต้องตามหลักการวิจัย ศูนยบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย จึงขอความเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัยของนิสิตท่านนี้

ศูนยบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา มา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ปฏิบัติหน้าที่แทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้ตรวจสอบเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว
พร้อมให้คำแนะนำแล้ว
ขอขอบคุณ
๐๗ มิถุนายน ๒๕๕๖
๕๓๖๔

เจ้าหน้าที่ประสานงาน

: พ.ม.พัสิฐ วิสิษฐกุล โดย เจ้าหน้าที่ประสานงาน ๐๘๕-๗๕๗๗-๗๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ที่ ศธ ๖๑๒๓.๔/๗๐๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย

เจริญพร ดร.อุตร จันทวัน

ด้วย พระใบฎีกาสรวิทย์ มหาลาโภ(หงส์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคปกติ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมีคณะกรรมการควบคุม ดังนี้ ๑) ดร.ปัญญา คล้ายเดช ๒) ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพด้านวิชาการและถูกต้องตามหลักการวิจัย ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย จึงขอความเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ที่ ศธ ๖๑๒๓.๔/๙๐๕

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย

เรียน พระมหาสำราญ กम्मสุโข,ดร.

ด้วย พระใบฎีกาศราวุธ มหาลาโภ(หงส์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมีคณะกรรมการควบคุม ดังนี้ ๑) ดร.ปัญญา คล้ายเดช ๒) ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพด้านวิชาการและถูกต้องตามหลักการวิจัย ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย จึงขอความเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ที่ ศธ ๖๑๒๓.๔/๙๐๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย

เจริญพร อาจารย์นิเทศ สนั่นนารี

ด้วย พระใบฎีกาสุรชาติ มหาลาภ(หงส์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคปกติ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมีคณะกรรมการควบคุม ดังนี้ ๑) ดร.ปัญญา คล้ายเดช ๒) ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพด้านวิชาการและถูกต้องตามหลักการวิจัย ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัย จึงขอความเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

๑๕/๗/๕๖

๑๕/๗/๕๖

ที่ ศธ.๖๑๒๓.๔/๑๑๒๒

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง

ที่ ๑๘๖๑

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี

อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๘-๓๕๕๗

โทรสาร ๐-๔๓๒๘-๓๓๕๔

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out) เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองการบริหารส่วนตำบลนาเลียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ด้วย พระใบฎีกาสุรารุณี ฉายา มหาลาภ (หงษ์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ศูนย์บัณฑิตศึกษาได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความประสงค์ต้องเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out) จากพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่และบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่าง และสนับสนุนข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ โดยข้อมูลที่ได้อาจใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานประการใด

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี. ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

นายท. อ.น. บัณฑิตศึกษา

✓ เป็นประโยชน์

✓ เป็นประโยชน์

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

ขอเจริญพร

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(นายท. อ.น. บัณฑิตศึกษา)

บัณฑิตศึกษา

สนง. ศูนย์บัณฑิตศึกษา โทร.๐๔๓๒๘๓๕๕๗ ต่อ ๑๑๖

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปญโญ - จันท. ประสานงาน ๐๘-๕๗๕๗๗๖๐๐

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

นางสาวกานต์เชิดชา มงคลผล

ที่ ศธ.๖๑๒๓.๔/๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี

อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทรศัพท์. ๐-๔๓๒๘-๓๕๔๗

โทรสาร. ๐-๔๓๒๘-๓๓๙๙

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระใบฎีกาสุราวุฒิ ฉายา มหาลาภ (หงษ์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ศูนย์บัณฑิตศึกษาได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร. ปัญญา คล้ายเดช และ ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี เป็นกรรมการที่ปรึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จะทำการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย และสนับสนุนข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะไม่ส่งผลเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สนง. ศูนย์บัณฑิตศึกษา โทร.๐๔๓๒๘๓๕๔๗ ต่อ ๑๑๖

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญโญ - จันท. ประสานงาน ๐๘-๕๗๔๗-๗๗๖๐

18 m.c.s.b.

2023/24

ที่ กส.๖๑๒๓.๔/๑๑๕๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี

อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทรศัพท์. ๐-๔๓๒๘-๓๕๔๗

ໂທຣສາງ. ໐-໔໗໒໖-໗໗໔໕

๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระใบฎีกาศราวุฒิ ฉายา มหาลาโภ (หงษ์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๑๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาพระศาสนศาสตร์ ภาควิชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ศูนย์บัณฑิตศึกษาได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสารจ. จังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร. ปัญญา คล้ายเดช และ ผศ.ดร. ขาวชัย ฮวดศรี เป็นกรรมการที่ปรึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จะทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่และบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานประการใด

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

Impress

(พระครุสวัสดานพัฒนบัณฑิต)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน

- ^{๓๖} จุฬารัตนบดินทรมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

- คำนวณหาต้นทุนรวมของสินค้า

สนง. ศูนย์บัณฑิตศึกษา โทร.๐๔๓๒๘๓๕๔๗ ต่อ ๑๓๐

พระมหาพิสิฐ วิสิฎฐปณฺโณ - จนท. ประสานงาน ๐๘-๕๗๔๗-๗๗๐๐

12 Nov. 56

ที่ ศธ.๖๑๒๓.๔/๑๑๕๕

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี

อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทรศัพท์. ๐-๔๓๒๘-๓๕๔๗

โทรสาร. ๐-๔๓๒๘-๓๓๙๙

๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ อบ.ต.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระใบฎีกาสรวิทย์ ฉายา มหาลาโก (หงษ์คำ) รหัสประจำตัว ๕๕๐๕๔๐๕๒๒๑ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ศูนย์บัณฑิตศึกษาได้รับอนุมัติให้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร. ปัญญา คล้ายเดช และ ผศ.ดร. ชาญชัย ฮวดศรี เป็นกรรมการที่ปรึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จะทำการเก็บข้อมูลจากพนักงาน ราชการเจ้าหน้าที่และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะไม่ส่งผลเสียหาย หรือส่งผลกระทบต่อการงานของ ท่านแต่อย่างใด และผู้วิจัยจะมาเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็น อย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สนง. ศูนย์บัณฑิตศึกษา โทร.๐๔๓๒๘๓๕๔๗ ต่อ ๑๑๖

พระมหาพิสิฐ วิสิฐบุญบุญ - จนท. ประสานงาน ๐๘-๕๗๔๗-๗๗๖๐

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-ฉายา-นามสกุล : พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโม (หงษ์คำ)
- วัน/เดือน/ปีเกิด : วันพุธที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๐
- ภูมิลำเนา : ๕๗ หมู่ ๖ บ้านคลองจันทา ตำบลบ้านเจียง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๒๘๐
- อุปสมบท : วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ณ วัดศรีมงคล ตำบลวังทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ
- การศึกษา : นักธรรมเอก
: ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
- ที่อยู่ปัจจุบัน : สังกัดวัดหนองบัวลอย ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์
จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๑๔๐ โทร. ๐๘-๙๖๒๖-๖๔๖๑
Email : Wut-2520 @ hotmail.com.
- หน้าที่การงาน : เลขานุการเจ้าคณะอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
: พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสหราษฎร์นุเคราะห์ อำเภอกอนสวรรค์
จังหวัดชัยภูมิ
- เข้าศึกษาเมื่อ : วันที่ - พฤษภาคม ๒๕๕๕
- สำเร็จการศึกษา : ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗